

BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. im. Ossolińskich

WAT 4357

XLIII. F. 4.

zespół

835-

MATHIÆ CASIMIRI
SARBIÆVII.
LYRICORVM
LIBRI IV.
EPODON LIB.VNVS
ALTERQ.
EPIGRAMMATVM.

MEDIOLANI
ANNO MDCXLV.

Blanc Inc.

14.997

MATTHE CASIMIR
SARREVELL
H. RICORDUM
LIBRI IV.
HODON ALVIV
ASTRO.
EPPGRAMM ATVM.

XVII-4357-111
MILITARY
ANNO MDCCXXV

MATHIÆ CASIMIRI
SARBI EVII

LYRICORVM
LIBRI IV.

EPODON LIB. VNVS

Alterque
EPIGRAMMATVM

MEDIOLANI

Ex typographia Jo. Petri Ramellati.

Ad instantiam Antonij Perrichæ Bibliopolæ.
M. DC. XXXXV

Superiorum permissu.

*Whitford & Co. Launceston
J. D. P. 1730*

Ill. ^{mo} ac Reuer. ^{mo}

D. HONORATO

VICE COMITI

ARCHIEP. LARISSENO

Comiti &c.

A firmum tuum ti-
bi sisto Illustriss.

Præsul, ut quem
patronum viuens

tibi adoptarat suis cineribus
superstes posthumus liber per
summā felicitatem sortiatur.

Debebā etiam ego nouo huic
Horatio dudum de politiori
litteratura benemerito eū ad-
fiscere, qui posset non vni
lyricini præstātissimo, sed toti
etiam

etiam Poetarum nationi esse
Mecænas. Arcanorum olim
tuorum conscius semper ocu-
lis, & auribus tuis placuit, nūc
etiam ad elegātissimos modu-
los attemperata lyra inter de-
licias sublimioris tuæ sapien-
tiæ habebitur, & studia seue-
riora recreabit. Placuit quoq;
Sarmaticus hic Pindarus sum-
mum ingenio, tum dignita-
te Viris: floret in omnibus A-
cademijs, & non semel editus
in lucem sua ipsa luce maior
ubi maiorem sui copiam fecit
grandius sui semper desiderium
reliquit. Nunc ad auctarium
immortalitatis, & gloriæ pru-
dentium virorum consilio ite-
rum

rum excusus tui nominis etiā
honorem habet, tuis laudibus,
& eminentioribus tuæ purpu-
ræ votis auspicijsq; crescit.
Hereditarius ille Othonis Ma-
gni anguifer clypeus in genti-
litio Vicecomitū angue pue-
rulum innocentem præsefe-
rens, Virtus est innocentiae
sospitatrix. Sub huius clypei
felicibus auspicijs etiam ego
non solū lyram hanc tibi sē-
per suauissimam, sed me totū
tuis obsequijs mancipatum æ-
ternū dico.

Ill. ^{mx} ac R. ^{mx} D. V.

Hum. Seru.

Antonius Petrarca

Bibliopola.

CARMEN LYRICVM

ILLVSTRISS. AC REVERENDISS. DOMINO

D. COMITI HO-

NORATO VICECOMITI

ARCHIEPISCOPO LARISSENO

VRBANIVIII

AD REGEM

REGNUMQUE POLONIAE,

^{AC}
MAG. DVC. LITH.

CVM POTESTATE APOSTOLICI

A LATERE LEGATI NVNCIO

VILNA VARSAVIAM REDEVNTI

Matthias Casimirus Sarbicius Societa-
tis Jesu.

Non ergo frustra credimus exteri
IN SVBRE cāpo ē quercubus aureas
Glandeis pependisse, & vetusta
Italiae rediisse sacra,
Quando per omneis ē COMITVM domo
Ramosa terras gloria fronduit,
Genteisq; & vrbeis, & capaci
Oceanium propē texit vmbra,
Mox & potentum digna virescere
In sceptrā Regum, Pontificalibus
Cæliq; terrarumq; sacrum
Imperium geminauit aris.
Quis ducat a quo carmine bellicas
A stirpe laudes, quas Oriens adhuc
Præmiq; ter percussa Solis
Porta tremuit? Ruit arma contra
Magnoq; magni pectoris obijce
Submouit hosteis, & clipei caua
Protexit Europen sub vmbra
Assyrijs pius Otho campis,
Donec se uero iudice prælio
Alium in perempto magn. nimus sictis
VOLVCE victor. Io. cas
Tolle manu spoliū Ty. anni.
PELLÆVS aureo se sinuat tibi
Vmbone serpens, inq; tuos amat
Migrare certat in lacertos
Acmathii decora alta Regis.

Mox & togatos. mitior indues
In pace mores adspicis, vt iubas
Submit, vt trisulcalenis.

Sibila composuit chelydrus!
Vt saeva linguae tela resorbuit.
Et penè blandum vox hominem sonat!

Hoc est inhumanas domare, &
Eloquio cohibere genteis;
Omnesq; gnaro fingere pectorum
In ore formas. Iam videor pios
Audire post longè nepoteis.

Dardania dare iura Romæ,
Et longa Regum fœderanectere
Ducente lingua. Dum populis sacra

ALPHONSE maiestas Latini
Patris erit, dominaq; Romæ.
Dicere Thuscis gentibus aureus
Orator alti pondere consili

Momenta bellorum, & labanteis
Eloqui populos in æquam
Librasse pacem. Iam tibi VISTVLA
Ad litterata flumina copiae,

Iam languidus subsistit ISTER,
Iam refluxo TAGVS hæret auro;
Quis ille retrò, non patruo minor.
Pulchro nepotum de numero, COMES
Se fert HONORATVS, per altos
Sarmatiae, Melitesq; campos,

Incto.

Iunctoq; clari nominis alite
Vtrumq; mundi pervolat latuse?
Nosco renidente is pudore
Nosco genas. iuvat vsq; sacro
Hæere vultu, fidereum iuvat
Multoq; fætum numine cernere
Pectus, redundante isq; docto
Ore sonos, animi q; sanctum
Libare florem, quis placidas faces
Intaminata non amet indolis?
Quis fronte diffusam, ac benignis
Longè oculis animam eminentem
Suiq; largam & stat vigil vnice
Diuis probari spiritus, & sui
Se cogit in summam, neq; extra
Se pretium numerare nouit,
Semper relicto mens opulentior
Ac maior auro. Qui decor integri
Quæ lux Honesti? quæ sereno
Dulcè micans sedet Ore Virtus?
Quæ fixa vincta gratia purpuræ?
Quis candor alti proditor ingeni
Saluaq; maiestate blandum
Alloquium nunciq; mores?
Talem Latine te modò præfulem
Sensere gentes; talis & otii
Seruator & legum, beatas
Ausonia moderaris vrbeis
Quo

Quo te triumpho suscipit arbitrum
PICEN A tellus? qui tibi cinium
Nimbus salutantum & clientis
Vnda fluit refluitq; vulgi?
Quantaue Romam te reducim vehunt
Plebis cateruæ? sed procul extero
Icmone sublimem Bootes
Accipit, & dubiam salutis
Commendat Arcton, ne malè Luciferi
Antiqua septem iura Trionibus
Extendat. At qualis stetisti
Parrhasio Cynosura cælo
Regem Poloni dum sibi Libero
Sententiarum murmure dicerent
Et sæua tempestas per omnem
Sarmatia tonuisset oram
In templa Diuum: dum Latios vigil
Graiosq; ritus assereres pij
Orator VRBANI. Quis ille
Per Lechicos Litavosq; cætus
Se fudit imber vocis & aureæ
Procella linguæ; quam benè consona
Suffragiorum vexit aura
Densa Patrum populiq; turba?
Sub siste Clio. mox vbi fulserit
Præsul Latine sidere purpure
Maiora tum demum iuuabit
Carmina deproperare plectro.

Nam

Nam qui reuinxit Dardaniæ tibi
ALBERTE crines lumine purpure,
Non ipse, eodem purpuratus
Protinus aspiciatur ostro?
A se carere nemo datis solet,
Semperq. qui dat munus, habet. Meæ
Hæc nempe non frustra merenti
Vota tibi cecinere Musæ,

Reimprimatur

Commissarius S. Officij Mediolani.

Io. Paulus Mazochellus pro Eminentiss. D. Car-
dinali Archiep.

Comes Maioragius pro Excellentiss. Senatu.

Nato

I
MATH. CASIM. SARBIEVII
SOCIETATIS IESV
LYRICORVM
LIBER PRIMVS
AD VRBANVM VIII.

PONT. MAX.

O D E I.

*Cum infesta Thracum copia Pannonia
excessissent.*

Iam minæ sequi cecidere belli:
Iam profanatis male pulsa terris
Et Salus, & Pax niueis repisit
Oppida bigis:

Iam Fides & Fas, & amœna præter
Fauſtita læto volat arua curru:
Iam fluunt paſſim pretioſa largis
Sæcula riuus.

Cadidi ſoles veteriſque venæ
Fontibus nati reuocantur Anni:
Grandinat gemmis, riguoque cælum
Depluit auro.

Meque veraci ceciniffe plectro
Inter Octobreis, tua feſta, pompas
Priſca Saturni rediſſe ſæcla,
Approbat orbis.

Aurei patrum niueique mores,
Exul & ſera procul vique Ihule
Candor, & pulchro remeare Virtus
Audet O'lympto.

A

Laſtis

Lacti & fuſi per aprica mellis

Garruli campos ſecuturi riuſque

Et ſuperfuſo tumuere plenæ

Nectare ripæ.

Latioſius vulgò ſeges inquietis.

Fluctuat culmis, titubantque frugum

Vberes campi, nec auara ſulcis

Inuider æſtas.

Pæſtor erranteis comitatus hoedos

Prouocat raucas calamo cicadas:

Mugiunt colles, & anhelæ feſſis

Silua iuueniſ.

Pace ſubſultant iuga, pace ridet

Tetricæ rupes: leue ſeparatos

Orium colleis amat, & ſequeſtri

Gaudia pagi.

Te Ceres flauis redimita culmis,

Magne pacati Moderator orbis.

Te ſuis Aeſtas opulenta circum-

fundit ariſtis.

Supplici myrtus tibi ſeruit vmbra,

Seruiunt lauri: tibi ceſſa longè

Quercus aſurgit, tremuloque pinus:

Vertice nutat.

Siderum Præſes, Dominuſque terræ,

Lucida Romam ſpeculatus arce,

Regna tranquillet, cupidoque Patrem

Te velit orbi.

Laurus annosum tibi ſignet æuum:

Sata te norint, properentque Parcæ

Nefcium carpi tibi deſtinatos

Stamen in annos.

Quæque formosos sedet inter igneis,
Sedulam pro te miserata Romam
Virgo, quam circum glomerantur albis

Astra choreis.

Curet effusas Latij querelas,
Virginum castas iuuenumque voces

Curet, & votis procerum reclinem

Accommodet aurem.

AD AVRE LIVM LYCV M.

Ne plus aque de adversa fortuna queratur.

O D E II.

Indignas, LYCE, nœnias,
Et moestum gemitu pectus, & hispidis
Frontem nubibus expedi,

Cùm Sol non solito lumine riserit,
Et fortuna volubilis

Fati difficilem iecerit aleam.

Quod vexant hodie Noti.

Cras lambent hilares æquor Et esia.

Moestum Sol hodie caput,

Cras lætum roseo promet ab æquore.

Alternò redeunt choro

Risus & Gemitus, & madidis propè

Sicci cum Lacrymis loci.

Nascuntur medijs Gaudia Luctibus.

Sic fatis placitum suis.

Tempestiva fluunt fata periculis.

Essos duxit heri boues,

Dat magnis hodie iura Quiritibus:

Et quæ bobus ademerat,

Imponit Gabijs & Curibus iuga.

4 *Matb. Casim. Sarbieuij*

Idem Phosphorus alpicit

Magnum, quem tenuem viderat Hesperus.

Quod si seria ludicris

Fortunæ placeat texere; rusticus

Hesternam repetet casam,

Ridentis populi non humilis iocus.

Et queis rexerat omnia,

Findet laurigeris ligna securibus.

Quod si defuerit salix,

Fasces pauperibus subijciet focis.

AD VRBANVM VIRI

PONT. OPT. MAX.

O DE III.

VRBANE Regum maxime, maxime

VRBANE Vatum, Pegaseus tibi

Temo, volaturusque latè

Regna super populosque currus

Iam dudum apud me est. cripe te solo,

Obliviosis enipe nubibus

Nomenque laudesque. O Deorum

Concilio, patrioque quondam

Promisse calo! te super inclyta

Terrarum & altas Acrocerania

Egressa nubes. te superni

Colla super humerosque Pindi

Attollere altè, non sine numine,

Luctabor. Ibis sub pedibus pigras

Urbes relicturusque gentes

Attonita nouus hospes auras

Hæc vnde vasti litora Nerei.

Amnesque camposque & iuga desuper omni

Arcef.

Arcesque mirari, & natantes
 Oceano numerare terras
 Coram licebit: iam tibi barbarus
 Circum supinis collibus annuit
 Aemus, salutataque longè
 Attremit Acrocorinthus aula
 Ter pronus Othrys, ter trepidæ latus
 Subsedet Ossa, ter Rhodope nives
 Sacraſve ſubmiſere lauros
 Aemathij capita alta Pindi,
 Sacerque Phœbo Cynthus, & anix
 Acuta Cyrrha, laurigeris tibi
 Thyrsis coronatus Citheron,
 Et patula memoroſa pinu
 Pangæa gaudent brachia frondium
 Longè tetendiſſe, & procul obuios
 Currus adorare, & volanti
 Ardua ſuppoſuiſſe terga.
 Hinc ire pompas, hinc tibi præpetes
 Centum ſuperbis ire curulibus
 V R B A N E Muſas, atque apertis
 Ire ſines tua facta cælo.
 Auditis? an me ludit amabilis
 Imago pompæ? iam videor pios
 Audire plauſus, & frementes
 Cæruleum per inane turmas
 Hinc & repenti vectus ab Africo
 Apum ſonoro exercitus agmine
 Leni ter V R B A N V M luſurro,
 Ter reſonis fremuere pennis.
 Ter vecta terris ac pelago ſuper
 Reſpondit Echo: ter litus procul,
 Sparſæ ter V R B A N V M Camœnæ
 Findaricis cecinere plectris.

6 *Math. Casim. Sarbieuij*

Audiuit ingens pontus, & insulas

Erexit omnes. ilicet Africæ

Plausere & Europes, & vnâ

Americas Asiæque regna.

Lætæque tandem, currite sæcula,

Dixere Musæ: Currite candidis

Horæ quadrigis: ite, magni

Secula deproperate Menses.

Dixere Musæ: protinus aurea

Risere longum sæcula, sæcula

Aurolaborata, & recuso

In pretium emicuere vultu.

AD CRISPVM LAEVINIVM.

Ne nimiam adolescentia fidat.

ODE IV.

Vlue incundæ metuens iuuentæ

CRISPE LAEVINI: fugiunt auras
Mensium Lunæ. nimiumque volui

Lubricus æther.

Tu licet multo pretio sus auro

Gemmeæ vestem moderere zona,

Et super collo Tyrias amiket

Fibula lanas:

Iure Phœnissis vaga penna crispis

Scare labenti dubitat galero:

Iure, quo fulges timidum refigi

Palluit aurum.

Quod tibi larga dedit hora dextra,

Hora furaci rapiet sinistra:

More fallenti tenerum iocosæ

Matris alumnum.

A 4

Mobi-

Mobiles rerum dubijque casus
Regna mortalis tenuere vitæ:
Sedulus metæ, properat fugacis
Impetus æui.

Tardiùs ponto volat Adriano,
Quam ratem merfi pepulere remi,
Et repentinis animosa trudent
Carbasa ventis,

Omnibus mundi Dominatur Horis
Aptat vrgendas per inane pennas:
Par adhuc nido latet, & futuros
Crescit in annos.

LAVDES VRBANI VIRI
PONT. OPT. MAX.

ODE V.

NVper recepta bella super Tyro,
Pugnaſque ſerum ludere diſtuli

VRBANE, nunc iurata lenem

Increpuit tibi Muſa buxum.

Per te reſiſto ferro adamantinum

Offuſſit auro ſæculum, & vndique

Purpureo reuiſcit æuo.

Gazis coronatumque gemmis,

Quo ſœta quondam neſtare flumina,

Vltroque ſeptem baſama colli bus

Manare, vinove & liquenti

Melle vagos properare riuos,

Et ſpontè ſero veſpere turgidas

Ad ſepta narrans lanigerum pecus

Mammas reportare, & comatum

Aſſyrio graue vellus auro.

8 *Math. Casim. Sarbieni*

Te Fas, Plumque, & Iustitiæ comes,
 Vt cumque sacrum lætus agis pedem,
 Candor coronat; Te fidelis
 Propositi studiosa Virtus.
 Te ponè flauo larga Ceres sinu,
 Rerumque plenis non, sine cornibus
 Felix Amaltheæ citatis
 Rura subit populosque bigis.
 At Vis, & ater Luctus, & æneis
 Stipata centum Bella furoribus,
 Curæque, pallentesque Morbi, &
 Fœda modis simulacra miris
 Cessere retrò. Te duce Faustitas
 Secura frugum rura perambulat,
 Tutæque per vasa tumultus
 Carpathij volitant carinæ.
 Te feriati cum pueris senes,
 Nec non reclusæ cum nuribus canunt
 Regem puellæ: siue reddit,
 Siue citum rapit hora solem.
 At nos recuruo poplite per vias
 Patrem colentes, ter niueum Tibi
 Nimbum ligustri, ter rosarum
 Puniceum iaciemus imbrem.

AD PRINCIPES EUROPAE,

De recuperando Orientis Imperio.

ODE VI.

N Ondum minaci cornua Bosporo
 Decussit audax Pontus, & effertis
 Servire Neptunus Gelonis
 Turpè gemit, resonasque fluctu

Plan

Plangente ripas Thracia rebellibus
Immugit undis: Aemathiam pudet
Frangere momordisse, & Pelasgos
Odrysijs dare colla loris.
Merent tenaci compede Cyclades
Pigræ moueri: moeret Achaica
Tethys, inæqualesque campi
Perpetuo lacrymantur Hebro.
Semperne nigras Aethiopum domos,
Vel, quæ superbus præfluit oppida
Ganges, Abydenasque turreis
Supplicibus tremuisse pinnis
Formidolosam iuuerit Arracens?
Seleque captum Bosporus omnibus
Undis, Erythræoque, & alto
Ionio, Arabioque ploret?
Vani futuri temporis augures
Fecunda rerum sæcula discimus;
Si non retractamus fidei
Tela manu, tacitoque gaudet
Vagina ferro, si clypei vacant
Hastæque, & arcus; non animi placent
Parci laborum, non magistra
Consilij, sine Marte, lingua.
Frustrà Nouembreis dicimus ad focos
Pugnata Rhæis bella sub Alpibus:
Frustrà renarramus Gelonum
Versa retrò retulisse signa:
Si non & ipsi stringere Noricos
Audemus enses; quos malè barbara
Non decolorauere terga,
Sed Tyrio Latiale fuso
Illeuit aurum, non sine gemmeo
Circumsonantis fulgure balthei, &

Grato catenarum tumultu,
Et sonitu phalerarum acuto.
Formosa fortes arma timent viros,
Frangique nolent, seu profugus Scythes,
Seu creber è campis agetur
Myrmidonum Dolopumque nimbus
Quicumque furas & caput induet
Auro. Quirites; exuet Italum,
Cuiusque Romanus negari
Impauido patietur hosti.
Nec qui capillum finget, & aureum
Solem refusis crinibus allinet,
Dicemus Vmbrum, qui frementeis
Antiochi Annibali que turmas
Rursu in efficaci diruat impetu
Alpesque, clausumque intrepida manu
Perrumpat orbem. Sic citatis
Sæcula degenerare metis
Sancit futuri temporis Arbiters
Certoque prudens ordine segreges
Metatur annos. Nunc seueris
Artibus, ingenioque pugnas
Assulget ætas, nunc melior foro
Gestit disertis feruere iurgijs.
Hæc Thracas, audacemque Bellum,
Hæc Cilicas, pauidosque Seras
Produxit ætas. Nos senio piger
Esludit Orbis, dedecus vltimum
Mundi, satiscensque naturæ
Opprobrium. Malè nata proles.
Cuidquid bonorum restitit (heu nefas!)
Morum, scelestæ deterimus nota,
Mentisque, & excelsi latrones
Ingenij, violenta frandum

Tormenta, sanctis addere dotibus
 Laudamur ultro: nec scelerum pudet
 Virtusque clamatur sagacem
 Flagitio violare dextram.
 Iras & enses vendimus, & manum,
 Hac, vnde nummis aura refullerit:
 Sparsique tinnitus ad auri
 Sollicita vacat aure vulgus.
 Et quâ secundis iecit honoribus
 Benè ominatum mobilis aleam
 Fortuna, mentitur caducæ
 Plebis honos, positoque fallax
 Accumbit omnis poplite ciuitas,
 Periura festo surgere cum ioco,
 Cùm pompa stipantur, & dolosi
 Præterijt breue fulgur auri.

AD TELEPVMLYCVM.

*Fortuna rerumq; humanarum
 inconstanciam accusat.*

ODE VII.

Eheu, TELEPHE, ludimur;
 Fortunæ volueri ludimur impetu:
 Aeternum nihil est, sacro
 Quidquid lenta tulit materies sinu.
 Statur casibus. Occidet
 Quod surgit: sed adhuc surget, & occidet:
 Ritu præcipitis pilæ,
 Quæ cùm pulsa caua reijcitur manu,
 Nunc lenes secat Africos,
 Nunc terræ refugis absilit ictibus.
 Vesper vespere truditur;
 Sed nunc deterior, nunc melior subit.

Anni nubibus confident,
 Incertis equitant Lustra Fauonijs,
 Cæcæ Sæcula turbine.
 Hæc, quam Pieria decipimus lyra:
 Iuncto fulminis essedo,
 Eheu, quàm celeres Hora quatit Notos,
 Nec grata strepitum lyra,
 Nec curat miseræ carmina tibia:
 Et quamquam canitur leuis,
 Sese tota suis laudibus inuidet.
 Magnas interea rapit
 Vrbesque, & populos & miserabili,
 Reges subruit impetu:
 Et sceptri decus, & regna cadentium
 Permiscet cineri Ducum,
 Auratasque trabes & penetralia,
 Et ciues simul & super
 Euersis sepelit turribus oppida:
 Ac mundi procul arduas
 Stragesque & cumulos, ac Procerum pyras
 Festa nube superuolat;
 Stellarumque rotam, & longa breuissimo
 Cursu sæcula corripit.
 Dum nobis taciti diffugiunt Dies
 Eheu, TELEPHE, ludimur,
 Eatorum rapida ludimur orbita,
 An nos fallimur? an suam
 Rerum pulcher habet vultus imaginem,
 Et sunt quæ, LYCE, cernimus?
 An peccant fatuis lumina palpebris,
 Et mendax oculi vitrum?
 An longi trahitur fabula somni?

Seculi nostri socordiam persequitur.

ODE VIII.

A Ut nos auaræ vendidimus Tyro,
Aut usque Thulen misimus exales

Cultus auroꝝ. non honoris

Præcipiti libet ire cliuo:

Non sceptrâ Pyrrhi, non Agamemnonis

Teto pacisci: non Alyattici

Veiente permutare saxo

Vber, Achæmeniumque Tigrim.

Nescit seuero liuida brachia

Signare ferro, nescit idoneis

Tyro reluctantem lupatis

Frangere equum, metuitque torum

Tranare litim, cum niuibꝝ satur

Exæstanti fræna licentiæ

Permisit, emouitque ripam

Affidua metuendus Urbis:

Quod si procacem fregit equus gradum,

Micatque neruis, & genibus tremit:

At non Lupercales ipsædem

Nescius assimulare saltus.

Et cum peritum sinistra citant pedem,

Dactus choreæ. Frangite barbita,

Neruosque, dementemque buxum.

Femineo prohibete cantu.

Auditis? Isti littora personat

Ferale cornu. iam capita Alpium

Magna que respondere montes

Ausoniæ. nouat arma Mauors

Urbeisque rectis elicit. ibimus?

An nos Caleno mensa tenet mero,

Coenæque regnorum redemptæ

Diuitijs, populique censu?

Quas

Quas cū recedens viderit Hesperus,
Surgens eadem Phosphorus aspicit;
Et ridet aspecto renidens.

Luna mero, radiosque tingit,
Dum nos Lyxo regificis super
Descripta mensis prælia pingimus,
Fusoque metamur Falerno

Moenia, diluimusque fossas.
Surgamus. Indo lutea Nereo
Sublucet Eos: iam radiantium

Flatus quadrigarum, & citata
Oceanum pepulere plantæ.

Surgamus, omnes prima vocat dies:
Et Phœbus: at non noster ab Indijs
Phœbus, Quirites, nec Latino

Orta dies famulatur orbi,
Totumque diris manè Othomanidis
Impendit æther. prò pudor! Occidens
Nobis. fatigatusque tantum

Hesperium propè Phæbus axem
Turpi Latinis vespere seruiet?

Surgamus: Octam Gadibus & Paron
Addamus, Auroramque nocti, &

Bactra Tago, Tiberique Gangem.

AD NICOLAVM VEIERVM
PALATINI CVLMENSIS FILIVM

O D E IX.

IBis, belligeræ regna Poloniæ

Et gratæ repetes limina Patriæ:

Quæ te voce diu, quæ prece flagitat

Passis obuia brachiis.

Ceu

Ceu quem veliuolis præpes Etefij
Nauis diuitibus distinet insulis
Dilectum iuuenem, quem modò barbara

Auri corripuit fames,
Mater sollicito spectat ab æquore,
Et lentum pelagi damnat Oriona,
Et ventos gemitu duplicat, & pigro
Affundit lacrymas mari:

Si fors edomito fletibus Aeolo
Indo sole niger filius aduolet,
Et longi memores exilij notas

Caris deleat osculis.

At tu nec studio mercis idoneus,
Infamisque lucri, nec sitiens opum,
Quas septem geminis prodigus ostijs

Aut Ganges vomit, aut Tagus.

Inuises patrium limen, amantior
Insignes animi querere copias,
Et vi consilij promptus, & vbere

Vena diuitis ingeni.

Te rerum sapiens usus, & imperi,
Te felix operum spiritus addecet,
Et vox te populo fundere largior

Plenæ flumine copiae.

Fortunæ volucrem mitte licentiam:

Hoc appone lucro, quod tuleris simul

Quò te cumque feres: seu per inhospita

Rauci littora Bospori,

Et captum niuea compede Nereum:

Seu pacis dubios Thracas, & asperum

Persæ, seu refugum visere Concanum

Legatus properaueris:

Virtutem solidi pectoris hospitam

Idem portat equus, qui dominum, neque

Aut

Aut campo melior pone perambulat,
 Aut mensæ comes assidet,
 Mani cana Fides, nudaque Veritas,
 Et ferrugineæ plebe Pecuniæ
 Circumsusus Honor, & sequitur propè
 Albis Fama iugalibus.

LAUDES VRBANI VIII.

PONT. OPT. MAX.

ODE X.

Non solus olim præpes Horatius
 Ibit biformis per liquidum æthera
 Vates: olorioisve latè

Cantibus, Aeoliæve ternas
 Ternet volatu, me quoque desides
 Tranare nimbos, me Zephyris super
 Impune pendere, & sereno
 Calliope dedit ire cælo,

Et quâ licebit nubibus & sacrum
 Vulgare cælo carmen, eburneam
 Lyramque suspendens, ubamque
 Colla super, niueisque laues

Plumis lacertos, me nec inhospita
 Sistent oborti littora Nerei.

Rupēsve inaccessæ ferarum, aut
 Verticibus scopulorum acutis

Armata Tethys, me iuga Caucasi,
 Mecanus Atlas, me mare barbarum,

Lateque deiectis uterque
 Audiet Oceanus procellis,

Ut se quieto cuncta silentio
 Struere latè! Pieriæ simul

Fontes Anymonæ, & canoris
In numerum cecidere lymphis
Doctum fluentis murmura Penei,
Sacroque Nilæ è vertice tympana,
Lyraque, buxique, & remissa
Cum lituis citharisque pleetra
Fregere nubes. Hinc tibi Gloria
Latè per orbem differet aureum
V R B A N E nomen: quâ corusco
Concurritur Iouis aula curu,
Septemque sese sideribus pigrum
Euoluit axum. protinus ultimis
Afris, coronatisque Serum
Mœnibus, Oceanoque rubro
Noscere magnus. iam tibi tinnulus
Fert sinistra Nilus, iam Berecynthia
Curetes æra, iam frementes
Rauca crepant Corybantes arma!
Te Vaticanis Maurus & Aethiops
Assulus aris, te tepidi canunt
Deuexa mundi, te remotæ
Littora personuere Chrysa:
Magnusque latè diceris arbiter
Cælumque, Terrasque, & Maria, & Styga,
Amnemque Cocyti feuerum, &
Elysiam cohibere Lethen.
Tibi (benignæ si quæ fides spei)
Sternentur olim magnanimæ ad pedes
Gentesque Regesque. o caduci
Præsidium, columenque mundi,
Iam nunc labantis pondera sæculi, &
Depræliantum funera Principum,
Pronasque Regnorum ruinas
Consilioque humerisque siste.

Tardum sereni partibus ætheris
 Te Sidus addas; neu properes citus
 Mensis reclinari, & fauentum
 Ambrosiæ accubuisse Diuum.
 Serò receptum Roma steat Patrem,
 Tuisque longum viuere moribus
 Possint Quirites, possit ingens
 Curia, purpureique Patres:
 Diuque gaudens, & cupidus tibi
 Incumbat orbis: certus ames Remi
 Urbemque, prolemque: ac merenti
 Quamquam auidus tibi debet æther,
 Reposce Diuos præmia lentior,
 Paullumque differ sidera, dum Tagum,
 Dum Bætin, vndantemque bello
 Eridanum, Ligerimque places:
 Dum fracta septem cornua montibus
 Submittat Hebrus, dum tibi Thessalum
 Ducat catenatus Tyrannum in
 Perniciem, opprobriumque fastus;
 Iam tum tropæis & senio grauem
 Aurata stellarum ad Capitolia
 Longis reuertentem triumphis
 Signiferæ vehat axis aulæ.
 Quò Musa vatem, non memor Icari
 Tollis relapsurum? his potius grauem
 Depone ripis, & dolosas
 Deme humeris digitisque plumas:
 Tybrimque propter ducere languidos
 Permite somnos: & super ilice
 Lyramque pendentemque buxum
 Ambiguis fluitare ramis.

AD STEPHANVM PACIVM
MAGNI DVCATVS LITHVANIE
SVPREMV M THESAVRI PRÆFECTVM
Equestris eleganti instantiam reprehendit.

O D E X I.

Non auro, neque tinnulis
Pugnandum phaleris. & chlamy dum sisus
Et nodos, & inutiles

Gemmas belligeris demite brachijs.

Quid læuem galeam iuvat

Plumarum volucrem ferre superbiam?

Cur sparsas agitat iubas,

Et conus tremulis annuit Africis?

Cur tetum pauidam caput

Ementitur auem, cum leue sibilis

Aurarum, & Zephyri ioco

Furtum Mygdoniæ proditur alitis?

Iam grando chalybum imminet,

Telorumque frequens aura volantium

Imbelli galeæ insonat:

Iam Martis tonitru mugit, & obuium

Medi fulgur acinacis.

Quid profint phaleræ? quid galeæ iubar

Quid lætæ Zephyris comæ?

Aut umbo clypei quod procul æmulis

Lucem solibus inuidet?

Quid vultus nimium sedulus adspicit

Quid pictus pharetræ timor?

Aurum frenigera reiſce dextera:

Ferro res eget & manu,

Et magnis animis: hæc tuleris tria,

Dicam Geryoni parem,

Quem nec populifer proruat Hercules,

Nec

Nec cælo nimius Mimas

Nec dura Idomeneus, aut Sthenelus manu,
Bellis adsit idoneæ

Incomptæ facies lege ferociæ,
Quam fuci decor abstinens,

Lascivæque carens forma proterviæ,

Et ferri memores genæ,

Hesternique notent vulnera prælii.

Cristæ non facient virum,

Non arguta suis colla corallijs.

Thoracas Pauor & metus.

Dicuntur Siculis fingere malleis,

Et primi scopulis super

Procudisse vagis scuta Cydonijs.

Nos stultum tegimur caput,

Et leto tenues obijcimus moras.

At quos cruerit sibi

Directis oculos inuida spiculis

Mors affingere creditur.

Fatis Mille loci, mille patent viæ:

Sed signat iaculis locum,

Qui vultum subitis dimouet ictibus.

Deuotumque mori latus

Obiectu tremulæ protegit ægidis.

Nudos bella pauent viros,

Audentes animos ipsa volunt propè

Declinare pericula.

Cùm consanguineæ ferrea Graciæ

Hector rumperet agmina,

Toruis sæpè genis turbidus obuies

Fati terruit impetus.

Quos fortuna timet, vitat, & acrium

Differt prælia mentium;

Et mors sæpè viris inuidet auream

Famæ pandere semitam.

Quòd si belligera cesseris orbita

Post te fata citaueris,

Ostendesque neci, qua fugies, viam.

AD PRINCIPES ROMANI IMPERII.

De recuperandis Græciæ Prouincijs.

ODE XII.

AT non supino semper in otio
Perdemus æuū. Surgite Dardanī

Ciues, triumphatumque captis

Imperium reparate Graiis.

Implete classeis, tendite carbasa,

Inferte remos, ite volentibus

Fatis Quirites: ite: ventis

Vestra tument animisque vela,

Est, qui locantem bella pecuniam,

Nonisq; rebus postulet vtilem

Neruum. quis erumpentis auri

Fluxit ager potiore vena

Cunicolosi montibus Orici:

Ferro, Quirites, si libet, abditum

Mercemur aurum. qui vibrati

Glandibus emeruisse plumbi

Gazas potentum sciuerit vrbium,

Hic magna paruolucra parauerit

Sumptu. nec exponetur aurum,

Nec Tyriæ Cypriæve merces,

Quas non cruentus Martis emat chalybs,

Seu per reluctantum agmina Bistonum,

Et perrecedentes Gelonos

Vulnifico pluit aura nimbo:

Seu fulminatis diruta molibus
 Castella densis bella tonitruis.
 Emoliantur, cum caduco
 Moenia concurientur igni,
 Capique versis turribus annuent
 Arces, & omnis copia, & obice
 Centum catenarum gementes.
 Diuitiæ pedicisque ferri.
 Jam pane gazis Baëtrament suis,
 Jam diues Aule, iam Cythereiæ
 Conchæ, Mycenæque census,
 Et Tyris, & Genoesia flauo
 Pallefcit auro iam propè decolor
 Albet superbis Creta corallijs;
 Phthieque, & interfusa Cypros,
 Ditibus ingemuere ripis.
 Est, quem comantum gratia montium,
 Aut floridorum tangit amœnior
 Vultus viretorum, vel vda
 Mobilibus Cynosura riujs?
 Nunc empta multo sanguine recreent
 Tempe, vel acri Pelion aut Samos.
 Asserta bello, vel virentis
 Silua Cragi, vel opaca leni
 Pangæa quercu: nec viridem Gnidon,
 Altamque Dymen spreuerit, aut retrò
 Spissis coronatam salictis.
 Olenon, vmbriferamque Tricen.
 Non lympha Cydni, non vitreus Meles,
 Lenisve puro Lydius agmine,
 Non mite crystallum Lycormæ,
 Non gelidis Arafinus vndis
 Desiderantem non bene lubrico
 Solatur amni, si modò bellica

E frage fumanteis capillos,
 Et tepidus linat ora puluis.
 Est qui supina cetera amystide
 Obliviosum ducere Liberum?
 Hunc Lesbos, hunc vinosa Crette,
 Nunc Paphij rogat ora Cipri
 Laxare ferrum. nec Rhodos abnuit,
 Nec, non seueri strenua Cęcubi
 Naxos; nec illaudata Thrachin,
 Aut resides Amathuntis arces
 Nolent cruentis ictibus asseri:
 Aut qui propinquis æthera rupibus
 Affectat Edon, aut maritus
 Vitiferis Aracynthus vlmis.
 Est cui supellex, & vigil ignibus
 Risit caminus. cui pecorum placent
 Armenta, cui latè reductus
 Hinnit ager, fluuijque balant,
 Cantu sonori blandius Orpheus
 Illum iuueni postulat hospita
 Pleuros, Cleonæique colles.
 Et pecorum studiosa Thræzen;
 Cæque valles, vel Calydoniæ
 Dumeta siluæ, vel redeuntibus
 Saltata Coryne capellis,
 Cum roseus tegit arua vesper.
 Si quis virenti limina marmore,
 Saxoque postes, & laquearia.
 Fingat pauimentum; Carystion
 Et variam Salamina, iustis
 Reposcat armis. huic Phrygium propè
 Baccata longis Attica collibus
 Descendet in lectum, & videnda
 Porticus adijcietur aula.

24 *Math. Casim. Sarbieu ij*
AD TARQVINIVM LAVINVM
O D E XIII.

Non si sol semel occidit,
Non rubris iterum surget ab Indijs;
Nec si quos celeris rotæ
ors non exiguo proruit impetu,
Non lapsos iterum leuet,
Arguto docilis ludere cum ioco.
Ne spem proijce, TARQVINI:
Cuius panè retrò lambere puluerem,
Et vestigia diceris,
Cum fortuna leuem verterit orbitam,
Effusam super & luto
Fumantem poteris cernere purpuram.
Tunc & risibus abstine,
Neu turpi domino lumina paueris:
Neu calces nimium, memor
Fortunæ geminam sapè iaci pilam.

AD IVLIVM FLORVM.
Curam Lyncei adolescentis illi commendas.
O D E XIV.

Nullus effrænæ rabiem iuventæ
Aestus Aetnæi superet camini:
Nulla conceptos iaculantis igneis
Ira Veleui.
Crescit infestis animosus ausis
Ardor, & primæ iuvenile vitæ
Robur adversum sibi luctuosus
Diffidet armis.
Sic ubi densis Aquilo procellis
Bellæ montanis meditatur Euris.

Et potens igni Notus, & sonorus

Imbribus æther,

Hinc repentinos fruit aura monteis,

Inde bacchantum patiens procellarum

Ingemit littus, resonumque saxis

Tunditur æquor:

Feruet hinc illinc inimica Tethys:

Pacis incertus, dubiusque belli

Fluctuat pontus, cui militares

Instruat undas.

Mollior læsi tamen ira ponti,

Lenior motis Aquilo procellis,

Puberum, I V L I, quatiente cæcas

Turbine mentes.

Hic ubi pugna exequit Auster,

Incitæ remis volitant carinæ,

Quas leues auræ, facilisque veli

Trudit Iapex:

Quæ semel certo metuendus arcus

Fixit, aut recti timor, aut cupido,

Rara pacatis agitata fidunt

Pectora curis.

Fortius pugnes iuuenum domando.

Spiritu, quam si iuga feriat

Induas tauris, vel equina Poeno

Fræna leoni.

Iure florentes moderaris annos

Lyncei: duris meritò lupatis

Corripis frænum, spatijque parcum

Flectis ephebum.

26 *Matb. Casim. Sarbiciuij*

AD EKVITES POLONOS

Cùm LADISLAUS *Polonia Princeps, fuso*
Osmano Turcarum Imperatore, Victorem exer-
citum in iiberna reduceret.

O D E XV.

CRedetis? io credite posteri
Fractos pudendo Bistonas impetu
Cessisse, & infauis redemptam
Funeribus pepigisse pacem:

Quis tunc recenteis Odrysijs timor
Affixit alas. cùm refugas metu
Præ se LADISLAUS phalangas
Fulmineis agitare armis!

Quantus Gelonis, quantus erat feris
Sudor Corallis, cùm propè decolor

Ister, verecundusque capta
Bosporus crubisset vnda?

Cùm versa Thracum parma trementibus
Fronderet hastis, cùm celer Artacen,

Tureisque Byzanti probro sis

Concarus assouisset armis.

An nos repensam sanguine gloriam

Frustrà futuris emimus? an suos

Exempla diffingent nepotem

In proauos, similemque patri

Gnatum reponent? quatenus (heu pudor!)

Peior ne fastis progenies auis

Sucreuit, & damno sa pulchras

Sæcula diminuere vireis.

Vel nos auitæ stemmata gloriæ,

Currusque, & enses, nuper & hosticis

Direpta delubris tropæa,

Aemoniæ monumenta pugnae,

Vra

Vramus igni; neupudeat sacros
 Mentita vultus frangere marmora,
 Non æra, fumosaſque laudum
 Effigies, memoresque laudum
 Ceras profundo mergere Viſtula;
 Vel, ſi ſupina cædet inertia,
 Martemque maiorumque pugnas
 Egre gijs iterare factis
 Iuremus. O quem Gloria feruidis
 Vrbe iſque terrasque & populos ſuper
 Euexit alis, o caduci
 Grande decus colume nque mundi
 Pridem Geloni ſobria ſanguinis
 Rurſum Polonis deripe poſtibus
 Et tela, Princeps, & timenda
 Edonijs refer arma ſignis.
Temporum noſtrorum ignauiam reprehendit.

O D E XVI.

Mercuri, nam te citharæ potentem
 Viuido manes reparare cantu
 Furua Coccyti ſupuere preſſis
 Stagna fluentis
 Tuque Leſboos imitata neruos
 Muſa, Diræum modulari carmen,
 Quo Palatini reuocetur Oreo
 Turba Quirini.
 Ite pugnaces Priami nepotes,
 Palcher Anchilæ Veneriſque ſanguis,
 Ite, formoſas Archerontis, ite,
 Linquite ripas.
 Quid iuuat nigras habitare valleis,
 Ferreum leto ſimulante ſomnum?

Quid iuuat subter sepelire magna
Sæcula terras?

Te Mari torui reuocant Sicambriæ

Te Pharetrata Nomadum cateruæ,

Te Numantini metuende poscunt

Scipio campi.

Aereis rursus fluitare turmis

Visa Carthago, peditumque nimbos,

Et Saguntinis, Siculisque bellum

Affundere portis.

Surge: non audis strepitum, & sonorum

Agmen, & tractas per humum catenas?

Non vides, quantam nouus ecce surgit

Poenus in hastam?

Magna te poscunt Asiæ sepulchra

Magne Pompei. Tibi Cæsar olim

Thraces, & ferrum, manicasque, & ignem, &

Tela minantur.

Bactra iam motis tremuere castris,

Martio nubes feriente cornu;

Iam minæ tristes equitum, & frementum

Hinnitus equorum.

Surge: qua dormis, quatit æcer urnam

Vngula Medus: potes hoc sepulchro

Esse securè piger, aut honestos

Carpere somnos?

Ite, felices iterate pugnas,

Ite Romani. iuuet arma notis

Postibus demi solitoque frontem

Aflurgere cono.

Bella nos pictis simulamus armis,

Splendide fortes, & inane pugnae

Nomen, & docti vacuum duellis

Ludere Martem.

Fortis

Fortium cingi galeis aurorum
 (Pro pudor!) feri fugimus nepotes,
 Heu peregrinis onerasse fortes
 Tempora gemmis.

Parua non magnam manus implet hastam,
 Defluunt grandes humeris pharetræ;
 Decidunt arcus, laterique iniquus
 Exprobrat ensis.

Prisca mutatæ pudet arma dextræ:
 Patrius quondam malè latus hæret
 Filiæ thorax, nec auita norunt
 Tela nepotem.

Animi lenitate Principes maxime commendari.
 O D E XVII.

Non viui paries vitri,
 Cryſtallique fores, aut Mareoticis
 Aurum poſtibus illitum,
 Laudandum memori carmine Principem
 Clarabit, neque barbaras
 Decidet tumulo gloria laureas;
 Sed frons mitior aſpici,
 Innubique nitens ore meridies,
 Et qui ſoſpitat omnia
 Irati vacuus nube ſupercili,
 Primo gravior Hefpero
 Formoſus roſea vultus Iride.
 Regum vultus imagine
 Regnorum legitur. pandite lumina, &
 Vultum pandite Principes:
 Iam vultum, & populi lumina vidimus.
 Iraſci populum docet,
 Qui toruis nebulam nutibus addidit:

Idem supplicij piger
 Maturis faciem risibus explicet,
 Cædesque, & populi graues
 Iras, & procerum prælia, & asperas
 Regum contuderit minas,
 Vulgus bella fremat: te nihil attinet
 Fœdo turbida nubilo
 Mutari pavidis ora coloribus.
 Veris ianitor aureus,
 Qui campis liquidi pascitur ætheris
 Stellatis Aries comis,
 Picti rura poli frænat, & arbiter
 Mundi prata perambulat:
 Iraque, & placidi lenior imperi
 Vrsis præsidet, & lupis;
 Demitque, & dominis cornibus annuit
 Toruis iura lionibus.
 Castigare vagos acer, & igneis
 Mundi cogere sepibus.
 Voltur degenerum parcior vnguim
 Albis parcat oloribus;
 Compescit volucem Bellerophon equum
 Nusquam monstra vagantia
 Chiron Aemonia figit arundine:
 Colludit Geminis Leo, &
 Taurum supplicibus conciliat iubis:
 Nusquam sidera mugiunt,
 Aut latrat Procyon, aut Libyco duplex
 Rugitu reboat polus.
 Labuntur tacito summa silentio:
 Tranquillæque tacent rotæ,
 Dum currus vigilum voluitur ignium,
 Tantùm lanigeræ facis
 Balaru resonat mundus amabili,

Rixaque, & strepitu vacat:

Et se mundus amans, ipse sui propè

Vivis lucet amoribus:

Naturæque vterum, & parturientia

Zona sidera subligat:

Hanc flexis Aries cornibus inchoat,

Rerum nobile vinculum, &

Coniunx signiferi fibula balthei.

AD DIVAM ELISABETHAM,

Dum inter Divos ab VRBANO VIII.

PONT. OPT. MAX. referretur.

ODE XVIII.

Diva, deuexo dominata ponto,

Cuius, undosæ meminere Gades,

Cui Tagus seruit, liquidoque rura

Præfluit auro.

Pauperes olim coluisse sedes

Lata, nunc magnas habitare stellas,

Inter & gyros, & euntis inter

Sidera mundi,

Dum tibi Medæ pretiosa siluæ

Damna, per Tuscas adolemus aras,

Thureo Regem, populique celes

Crimina fumo.

Ad caelestem adspirat patriam.

ODE XIX.

Vrit me patriæ decor,

Vrit conspicuis peruigil ignibus

Stellati tholus ætheris;

Et lunæ tenerum lumen, & aureis

32 *Math. Casim. Sarbici*

Fixæ lampades atrijs.

O noctis choreas, & teretem sequi
Iuratæ thyasum faces!

O pulcher patriæ vultus, & ignei
Dulces excubiæ poli!

Cur me stelliferi luminis hospitem,
Cur, heu! cur nimium diu

Cælo sepositum cernitis exsulem?
Hic canum miki cespitem,

Hic albis tumulum sternite lidijs,
Fulgentis pueri domus.

Hic leti pedicas exuor, & meo
Secernor cineri cinis.

Hic lenti spoliū ponite corporis,
Et quidquid superest mei;

Immensum reliquus tollor in æthera.

AD PRINCIPES ITALIAE.

De recuperando Orientis Imperio.

O D E XX.

PUlchro, Quirites, pulvere gaudeat
Impubis ætas, & strepitum, & minas

Iam nunc, & audaces tumultus

De tenero meditetur vnguī;

Visoque primū sanguine gestiat

Inter cadentū signa, neque eligat

Quo lasa post pugnam, reclinet

Colla toro, solidisque somnum

Commendet armis, aut clypeo super

Effusus, aut se cespitis explicet

Per summa, non parcus iuuentæ,

Et decorum pretiosus emptor.

Hoc septus olim milite, Bistonum

Vallata saxo diruit oppida

Regnator Epiri, & timendus

Parrhasiæ moderator oræ.

Heu quantus armis, quantus adest equis
Quantusque sudor depopulantibus
Pangæa Dacis, cum refusi
Ferreæ diluuiæ Gradiui
Tumultuosi turbine prælij
Concussit Aemum: cum Rhodopen propè,
Sacrisque LADISLAVS armis
Attonitum patefecit Hebrum,
Et bellicosum Strymona vindice
Turbavit hasta, qui calidas adhuc
Strages Gelonorum, & natantum
Scuta virum, galeasque voluit.
Magnum illa terris intulerat metum,
Præceps ahenas rumpere copias,
Taboque fumantibus & igni
Aula cohors operire campo.
Si non honestilata periculi,
Bellique metas rumpere pertinax,
Egisset armorum cupido
Non humiles iterare pugnas:
Manes auorum quis benè prosperis
Excuset armis? quæ manus impigrum
Leti Musurmannum paternis
Immolet inferias sepulchris;
Quæ nunc (pudendum) illudere peruicax
Persultat armentum, & miserabiles
Delent peremptorum ruinas
Hinnulei, timidæque damæ?
Eheu cicatricum Hesperiam pudet,
Et mollis otii, & turpis inertiae,
Iraque, quæ procudit arma
Immeritis inimica regnis!
Quisquæne tandem (dicite posteri)
Ulturus Urbis nomen & Imperi

34 *Math. Casim. Sarbieuij*

Affulget enſis, atque ab vſſo
 Scuta tholo galeæque pendent;
 An (quod vereri crediderim nefas)
 Futurus enſis Dardanios adhuc
 Proſcindit agros, aut Latina
 Arua metit, viridesque ſiluis
 Frondent ſagittæ? non ego Romulam
 Damnabo pubem veridicus ſacri
 Vates Gradiui. iam cruento
 Sparſa mari fluitare tela,
 Videre totis iam videor Thetin
 Pugnare remis, iam Latix procul
 Turmæ, repercuſſaque circum
 Aera micant galeæque lynpha;
 Iam plana Triton perſonat æquora
 Clangente cornu. iam video nouas
 Latè per Aegeum moueri
 Cycladas, Aemoniamque longe
 Inauſpicato ſidere lugubrem
 Mœrere Lunam: iam profugæ retro-
 cedunt Tyrannorum phalanges,
 Pænè metu glaciante Pontum.

AD VRBANVM VIII.
 PONT. OPT. MAX.

ODE XXI.

POne ſurgentes ſuper orbe curas,
 Magne pacati Moderator orbis;
 Mitte Threiffas calida phalangas
 Feruere rixa.
 Mugiant cano, ſine, bella ponto,
 Cùm procelloſos ſtruit aura monteis,
 Cùm gemunt cautes, reſugaque Calpe
 Vapulat vnda,

Regna

Regna Rhæteis resonant triumphis,
Rumor aurata volitans quadriga
Grata demittit benè feriat

Omina terris.

Occidit iustæ reus hostis iræ,
Hostis hibernæ dominator oræ,
Quà coronatis sinuantur altæ

Turribus Alpes,

Quà niuis latè, saturæque flauent
Imbrium valles: vbi mitigatus
Sole vicinos iaculante monteis

Liquitur humor.

Ite captiuo patiens fluento
Ister assera famulatur vnda:
Corripit fluctus, & vtroque Rhenus

Margine seruit.

Te genu nixi dedicere Medi:
Laxat intentum tibi Maurus arcum:
Te pauent Seres, humerisque Parthi

Scuta reponunt.

Fingit effuso tibi nomen auro
Indus arguta resonante lympa:
Te sonant septem vagi fabulosi

Ostia Nili.

VRBANI VIII. PONT. OPT. MAX.

POESIS.

ODE XXI.

Q Vis temperatæ flumine copiar
Siticulosis influit auribus
Facundus amnis, & sequa cis
Agmine luxuriatur vnda?

36 *Math. Casim. Sarbieni*

Rursumne torum cantibus Aeacum
Delenit Orpheus, quo duce Thraciæ

Aurita reptauere saxa, &

Aemoniæ, saliere rupes?

An Dædalei pectinis arbiter

Vates amica Pierias lyra

Triumphat aureis, & disertos

Eloquij reserauit amnes?

Qualem pudicis Peneæ fontibus

Admurmurantem Thessaliæ iuga

Mirantur, aut præteruoluto

Attonitus stupet Aemus Hebrø:

Qualemve puris Parthenium vadis

Dignantur alto muta silentio

Pangæa, vel circumsonantem

Castalijs Heliconæ ripis

Parnassus audit, dum noua gaudia

Iam iam futuriveris auentibus

Enarrat agris, & virentem

~~Ex~~ Exilio remeare Maium.

O quis Latinæ fons opulentiae

Exuberanti viuידus impetu

Bacchatur, & lymphata secum

Corda rapax animosque voluit

Qui nunc profundo voluitur aluco

Sententiarum, tunc gracili fuit

Torrente linguæ. nunc apertis

Ingenij spatiat aruis,

Suique latè pronus & insolens

Exire ripam, non tamen obula

Captiuus alga, nec tenaci

Ire piger per aprica limo:

Sed clarus auro fertur, & Atticis

Ludit smaragdis, non sine consono

Liquen-

Liqueutis electri susurro, &
 Murmure prætereuntis auri.
 Non stagna Cirrhæ, non ego Phocidos
 Desiderarim: te propè vitrea
 V R B A N E Dirce, te fluenta
 Virginei comitantur antri:
 Olim que simplex collis & inuius,
 Nunc hospitalis, te duce, Dardanæ
 Parnassus immigrauit aulæ,
 Et Latij rediere vates.
 Magnusque tanto Pindarus æmulo
 Minor videri gaudet, & Apulæ
 Miratur heredem Camoænæ
 Pegaseos vacuare fonteis:
 Seu dithyrambo liber, inutilem
 Verbis catenam demis, & affluis
 Iampune: seu rursus seuerò
 Verba placet cohibere nodo.
 Sed non profanæ gloria laureæ,
 Vmbrata Graijs tempora frondibus
 Adcomit, at conchyliata
 Pulcher honor redimit corona,
 Et delicatam purpura laureæ
 Furata frontem subrubet. hætenus
 Florete Vates: iam Latino
 Vester honos adoleuit ostro.

AD LÆVINVM HILIVM.

Laboris commendatio.

O D E XXIII.

NAm quæ purpureis sumet honoribus
 Formoso melior de grege victima,
 Quam cui solliciti vomeris aspero
 Vssit colla labori iugo?

Con-

Condit regna labor. Fabricio bene
 Findenti patrijs iugera sarculis
 Frondent in medijs sceptris noualibus
 Pulchræ messis adorea.
 Rastrisque & rigidis parce ligonibus;
 Vncum, Licet ait, reijce sarculum:
 Quæ seuit Cererem, Regna metet manus,
 Glebæ fraude superbior,
 Iam nunc emeritos solue iugo boues,
 Iam nunc nobilium colla Quiritium
 Aequi flecte memor, parcus & abstinens
 Romani pater Imperi.
 Fortunæ memores nunc, age, victimas
 Iusto mitte Ioui. quæ modo mugit
 Sacris Pontificum digna securibus
 Aras illinet hostia.
 Numquam puuiceis hispida crinibus
 Martis belligera pendula fraxino
 Auri deciduis vestierat iubis
 Graium pellis, Iasona;
 Si non difficiles imperij boues
 Egisset domina vertere dextera
 Ferratis chalybum faucibus dentibus
 Colchi litorea Phasidis.
 Quamquam fulmineo pectoris halitu
 Sorberent animosum agricolam boues,
 Et fumi fluuium & noctis inhospita
 Circum nubila funderent:
 Nec quidquam viridum è semine dentium
 Bellator iaculis campus inhorruit,
 Et latè peperit castra virentibus
 Cristatus galeis ager.
 Quippe ad Thessalici fulgur acinacis,
 Natali immoriens occubuit metu
 Tempestas peditum, & densa micantium
 Hastarum interijt seges.

MATH. CASIM. SARBIE VII
 SOCIETATIS IESV
 LYRICORVM
 LIBER II.

AD FERDINANDVM II.
 CAESAREM AVGVSTVM.

O D E I.

*Cum Thracum copia excessissent è
 Pannonia finibus.*

QUÆ regna, vel quæ dissociabili
 Secreta tellus æquore, quæ domus
 Eurique & Arctoique Bootæ
 Cæsarei sonitum triumphii
 Nesciuit? O quæ rumor eburneis,
 Genteisque & vrbeis præuehitur rotis,
 Audite Cæsar, te superba
 Herculeas superasse laudes
 Fleuere Thebæ: te tumidus procul
 Formidolosi laudibus Herculis
 Plorauit Hebrus: te frementes
 Arcadiæ gemuere valles,
 Non vtitatæ monstra proteruiæ
 Strauisse latè, te Nemees iugo
 Dignatur Alcides, & Argis,
 Et domita tibi cedit Ida.
 Non ille quamquam colla minantium
 Fumosque & igneis contudit anguim,
 Cristasque & immaneis hiatus
 Fulmineo tremefecit ictu:

Quam.

Quamquam gelati marmota Nerei
Surdisque mutum littoribus mare
Emensus, arcane refregit

Regna Stygis. pedicasque captis
Iniecit umbris immiserabilis
Prædator Orci; cum spolio prius
Taurique, & insani Leonis

Mœnalias decorasset ornos:
Non ille quamquam transtulit aureo
Scalpenda cælo prælia, quæ procul
Memnonque & Auroræ rubentis

Regna legant, mediisque Vesper
Miretur astris. non tibi debita,
Auguste Cæsar, reddat adorem
Palmas, triumphalemque laurum,
Populei diadema ferti.

Te pronus ambit flumine supplici
Rhenusque & Albis. Te refluus sonat
Tibiscus, & latè recepta

Danubius tibi seruit vnda.
Te bellicosus Termo doontij
Regnator Hebri, te sibi destinat
Peltatus Eurotas, & asper
Argolicis Archelous hastis.

Te militaris mœnia Daciæ,
Te Cimber horret; te genibus minor
Brennus percussisque latum
Vindelici crepuere parmis.

Te belluosi littora Bosphori,
Multoque canum frigore Caspium,
Te Cydnus, & levis Scamandri
Te refugi paucæ vnda Xanthi.

*Vita humana breuitatem benefactis
extendendam esse.*

O D E I I.

Quæ tegit canas modò bruma valleis,
Sole vicinos iaculante montes
Deteget rursùm. tibi cum nigrosæ
Bruma senectæ

In caput seris cecidit pruinis,
Decidet numquam. cita fugit Aestas,
Fugit Autumus, fugient propinqui
Tempora Veris.

At tibi frigus, capitique can i
Semper hærebunt, neque multa nardus,
Nec parum gratum repetita dementæ
Serta colorem,

Vna quem nobis dederat iuuentus,
Vna te nobis rapiet senectus:
Sed potes, PVBLI, geminare magna
Secula fama.

Quem sui raptum genuere ciues,
Hic diu vixit. sibi quisque Famam
Scribat heredem: rapiunt avaræ
Cetera Lunæ.

AD SVAM TESTVDINEM.

O D E I I I.

Sonora buxi filia sutilis
Pendebris alta barbite populo
Dum ridet aer, & supinas
Sollicitat levis aura frondeis.
Te sibilantis lenior halitus
Perflabit Euri, me iuuet interim
Collum reclinasse, & virenti
Sic temerè iacuisse, ripa.

Eheu!

Eheu ! serenum quæ nebulae tegunt
 Repentè cælum! quis sonus imbrium!
 Surgamus. heu semper fugaci
 Gaudia præteritura passu!

AD STANISLAVM SARBIEVSKI
 FRATREM EQVITEM POLONVM.

O D E I V.

SI transacta retro sæcula respicis,
 Si ventura vides; tristibus omnium
 Incumbunt tumulis nigra silentia, &

Altæ obliuio gloriæ.

Frustrâ belligerum carmine suscitās
 Sarbieui S A R A B E T E M, & sibi conscios
 Maneis esse vetas, qui benè barbaro

Pridem in puluere dormiunt.

Armorum studio clarus auum nepos
 Ad vitam reducem splendidius dabis;
 Nos cantu dabimus, qui tacitos sacro

Soles ducimus, otio.

Multi magna loqui possumus: ardua
 Raros ausa vocant. Nobilium fluunt
 Infecunda Ducum sæcula; nec bono

Succrescit soboles Patri.

Aetas si pariat quælibet Herculem,
 Sit fecunda satis. sed sua sæpius
 Tellus monstra videt, Geryonem, aut Libyn

Antæum, aut validum Gygen.

Cessant omnia: nec præpete curritur
 Ad maiora gradu, cum potioribus
 Seruant parua vicem. deterior subit

Prauis fama nepotibus,

Si se quisque tamen vincere gestiāt,

Olim

Olim æquabit auos. Tu modò fortibus
Insta consilijs, & rude nobili

Urge propositum manu.

Ipsa ad conspicuas nominis inclyti
Ducent fata fores; quà labor arduam
Emunire domum pugnat, & aureis

Sudor præfluit arcibus,

Nunc seu Cæsareo miles in agmine
Scandis turrigeræ moenia Mantuæ,
Seu te per Ligures, siue per ultimam

Raptat Gloria Galliam;

Iam nunc ad patriæ bella Poloniæ
Magnam finge animam: iam doceat pius
Pulchræ mortis amor laudibus aspera

Commendare pericula:

Mox seu victa vocent Ismara, seu Gêtes;
Narratam patrio in puluere gloriam
Exercebis eques, nec trepidam fines

De te serpere fabulam.

E rebus humanis excessus.

O D E V.

Humana linquo: tollite præpetem
Nubelq; ventique, vt mihi deuij

Montes resedere, & volanti

Regna procul populosque vastus

Subegit aer! iam radiantia

Delubra Diuum, iam mihi regia

Turres recessere, & relictæ in

Exiguum tennantur vrbes;

Totalque, quâ se cumque ferunt vagæ,

Despecto gentes. Olacrymabilis

Incerta fortunæ! o fluentum

Principia interitusque rerum

Hic

Hic ducta primis oppida moenibus
Minantur in cælum: hic veteres ruunt

Murique turesque: hic supinas

Pæne cinis sepeliuit arces.

Hic, mite cælum, sed rapidæ ruunt

In bella gentes: hic placida sedent

In pace, sed latè quietos

Dira lues populatur agros.

Hic pæne tellus tota micantibus

Ardet sub armis: stant acies adhuc

Pendente Fatorum sub ictu,

Et dubio Furor hæsitauit

In bella passu. Parte alia recens

Iam mista Mauors agmina mutua

Colligit in mortem, & cadentum

Cæde virum cumulisque latos

Infernit agros: hic Marcoticæ

Secura merces æquora nauigant,

Portusque certatim frequentes

Centum operis populisque feruent.

Nec vna Marti causa, nec vnus

Sunt arma moris. bellat adulteræ

Ridentis è vultu voluptas,

Inque Helena procus ardet orbis.

Hic verba belli vindicat: hic canis,

Heu vile furtum! se mala comparant;

Rarum sub exemplo superbit,

Nec sceleris scelus instar omne est.

Eous illinc belligera latet

Sub classe pontus: iam Thetis ænea

Mugire flammaram procella, &

Attonitæ trepidare cautes,

Et ipsa circum littora percuti

Maiore fluctu. Sissite barbari.

Ferro-

Ferroque, neu simplex, & igni, &
 Naufragio geminate Fatum.
 Parumne tellus in miseras pater
 Immensa mortem? hinc miserabili
 Quassata terrarum tumultu
 Stare paudent titubantque regna,
 Vnaque tandem funditus obruunt
 Ciues ruina. stat tacitus cinis;
 Cui serus inscribat viator:
 CVM POPVLO IACET HIC ET IPSO
 CVM REGIBUS REGNVM. Quid memorê super-
 ius totis æquora portubus
 Vrbes inundare, & repenti
 Tecta Deum sonuisse fluctu.
 Regumque turres, & pelago calas
 Iam iam latentes? iam video procul
 Merceisque differi, & natantem
 Oceano fluitare gazam.
 Alterna rerum militat efficax
 In damna mundus. Cladibus instruit
 Bellisque, rixisque, & ruinis
 Sanguineam Libitina scenam,
 Suprema donec stelligerum dies
 Claudat theatrum. Quid morer hæcenus
 Viator aurarum & serenarum
 Sole domos aditurus, vsque
 Humana mirer? tollite præpetem
 Festina Varem, tollite nubila,
 Qua solis & lunæ labores
 Cæruleo vehit æthra campo.
 Ludor? sequaces an subeunt latus
 Feruntque venti? iamque iterum mihi
 Et regna decreuere. & immensa
 Ante oculos periere gentes:

Suoque semper terra minor globo
Iam iamque cerni difficilis suum

Vanescit in punctum? O resulum

Numinis Oceanum! o carentem
Mortalitatis portubus insulam!

O clausa nullis marginibus freta!

Haurite anhelantem, & perenni

Sarbinium glomerate fluctu.

Cato Politicus.

O D E V I.

V Su se minui si sinerent opes,
Iam nūc plura petā, quā teneo: sed, heu!

Auri stulta fames ipsa sibi negat,

Quidquid omnibus abstulit,

Laudo diuitias, quas animus dedit,

Quas versat facili consilium manus,

Quæ cum perpetuū crescere gestiant,

Numquam diminui dolent.

Rex aut Cæsar erit; cui Deus arbitra

Seu quid sustulerit, seu dederit manu,

Nulla parte sui maior abiuerit,

Nulla parte sui minor.

At Sors ingenio plebis inanibus

Illudit studijs: nam varias sinu

Cum disperfit opes, ridet inutiles

Vulgum feruere iurgio.

Quantum magna libet munera ieceris,

Stulti diripiant; non ego mobiles

Voto digner opes, quas aliquis meam

Casus verterit in manum.

Quod si me meritis fascibus ambiunt,

Ipsam Fata domum, sed sine tristibus

Intrent inuidijs, ne volitent meæ

Circum limina regie,

A virtute datis vtar honoribus
 Tamquam deposito. cum superivolent
 Quæ lætus tenui, lætus idoneo

Tradam sceptrâ vicario.

Gratam cum populis egero fabulam,
 Seu claro nitidus murice, seu toga,
 E scena monitus cedere, non meis

Vltro vestibus exuar:

Et qui conspicuus tot populis heri
 Spectabar tacito non sine gaudios;
 Ridens è media plebe vicariam

Cras spectabo Tragœdiam.

AD PVBLIVM MEMMIVM.

ODE VII.

Esset humanis aliquod leuamen
 Cladibus, si res caderent eadem
 Qua mora surgunt; sed humant repentes
 Alta ruinæ.

Nil diu felix stetit. inquieta
 Urbium currunt hominumque Fata:
 Totque vix horis iacuere, surgunt
 Regna quot annis.

Casibus longum dedit ille tempus,
 Qui diem regnis satis eruendis
 Dixit: elato populos habent mo-
 menta sub ictu.

Parce crudeles, morituro PVBLIVS,
 Impio Diuos onerare questu,
 Densa vicinis nimium vagari
 Funera tectis.

Quæ tibi primum dedit hora nasci,
 Hæc mori primum dedit Ille longum
 Vixit, æternum sibi qui merendo
 Vindicat æuam.

AD

AT nos inanipascit imagine
 Fortuna rerum. ludimur, ASTERI
 Vmbris amicorum; & doloso
 Verba simul placuere fucō,
 Res esse stulti credimus, at simul
 Sors infidelem corripuit rotam.
 Gaudent recedenti Sodales
 Non eadem dare verba Diuæ.
 Plerumque falsis nominibus placent
 Humana, Rari pollicitis data
 Aequamus: & minor loquaci
 Religio solet esse voto.

AD DECIVM.

ODE IX.

AN nos sola parit DECI
 Tellus? an Patrio degeneres polo
 Mentimur genus, & domum,
 Quæ nos assiduis circuit ignibus,
 Et torpere domestico
 Stellatam sobolem non finit otio?
 At si semideum genus
 Non falsis canimur fabula Varibus
 Cælo ducere sanguinem;
 Cur nostræ residues (heu nimium diu?)
 Indormimus inertiae,
 Natalique dies infodimus castræ,
 Dum pulchri fuga temporis
 Nil cunctante lenes prætereat rota?
 O quisquis volet impiam
 Noctem paciferi rumpere sæculi;

Primus Phatio & veteres
Colchos, & veteris niceia Thraciæ
Pulsis eripiat Getis:
Illum per populos garrula disleret
Bigis Gloria candidis,
Et seris recinet fama nepotibus.
At nos nobilium domi
Laudum liuor edet: quatenus (heu nefas!)
Quod Virtus erat, inuidi.
Fortuna tenui nomine diximus.
Fatis omnia tradimus:
Et quam certus emit consilij labor,
Stultæ plebis in agmine,
Laudem casus habet. nam simul abstulit
Nostris Gloria postibus,
Obliquo refugam lumine figimus;
Et laxi male, serias
Laudes non hilari deterimus ioco.
At tu cui placitas manu
Pulsat fama fores, excute te toro,
Menseque & patrijs focis:
Et quacumque sequi iusserit, emicæ,
Ducentemque præi, neque
Præter succiduis passibus ambula.
Mox hinc Caucasum, hinc Athon
Victor belligero corripies gradu:
Tunc quæ maxima fluminum
Seu cum Sole sacris fontibus exeunt,
Seu cum Sole cadunt, nihil
Indignata tui sceptrâ sub Imperio
Leni pace fluent, suum
Voluent cuncta tuis in manibus diem.
Cur tunc ad patrios ego
Cantem bella focos, legnis & immemor
Sacra

50 *Math. Casim. Sarbieuij*
Sacrae transfuga Gloriar?
Cur non te potius Gracia, barbarum
Cur exuta iugum Rhodos,
Visam non pauidis nauita puppibus?
Iam tunc carpere libero
Tempe laeta gradu, iam liceat sacrum
Aemi scandere verticem:
Et nunc in vitrei margine Penei,
Nunc ad saxa biuerticis
Parnassi residem, Pindaricis iuuet
Rupes vincere cantibus,
Et pacare rudi praelia barbiton:
Iam tunc in clytus & sacer,
Ignotisque procul gentibus audiat
Magni carminis artifex:
Tum quæ pessima presentibus imminet,
Absens vltioribus
Abrumpam spatijs inuidiam, neque
Occultus patiar mori
Exul Pieriæ cuius adorea.

O D E x.

Meo beatus, cetera vilibus
Habere Fatis, & miserabili
Permitto vulgo: quos secundo
Per populos vehar axe Rumor,
Quem donet astris Gloria, fortiter
Ignarus: & quæ lex sapientibus,
Idem meas nescire, & idem
A populo didicisse laudes,
Latere clauso certior ostio:
At ne malignis Fama calumnijs
Me iactet arcanum probrosis
Elagium simulare testis,

Auda

Audax vel ipso viuere publicus
 In sole ciuis. Non ego ludicra
 Dixi sacramentum Mineræ
 Innocuus sine cæde miles:
 Sed bellicoso strenuus ardui
 Amore veri, crimina sæculi
 Fraudesque & indeuota laudi
 Pectora defidiamque frango
 Vltore versu. quem nimis asperum
 Exsuscitando Numina gentium
 Regem esse nolebant veterno,
 Essetamen voluere Vatem.

AD D. VIRGINEM MATREM,

*Cum illi templum IOANNES CAROLVS
 CHODKEVICIUS, signa contra Osmanum
 Byzantinum Imperatorem moturus, exstrueret.*

O D E XI.

H Vc o beatis septa cohortibus
 Regina mundi, fidereos, age,
 Molire passus, huc curuli
 Nube super Zephyroque præpes
 Descende, sacri conscia liminis:
 Quà dedicaris te Samogitia
 Dignatur aris, & patronæ
 Thuricremi famulantur ignes:
 Neu vota Virgo temne vocantium,
 Quamquam micantum regia siderum,
 Romæque, Lauretiq̃ue sedes
 Dalmatico potior metallo:
 Quemquam niuosi ciuis Enipei
 Te non auaris ornet adoreis,
 Ditemq̃ue miretur superbis
 Heniochus radiare tectis:

Et qui supinis præcipitem ronis
Solem reclus Americi vident,

Et qui sub Eois renatum

Suspiciunt remeare cunis.

Videtis? an me ludit amabilis
Imago Diuæ? iam videor pios

Audire plausus, & sonanteis

Cæruleum per inane currus,

Tristeisque fumos, & nebulae globum

Latè serenas rumpere copias,

Auroque florenteis, & igni, &

Missilibus radiorum acutis:

Spissæque nimbum lucis, & igneas

Flictu rotarum feruere semitas,

Ventosque, & obluetata longo

Nubila dissiluisse sulco, &

Effusa densis agmina desuper

Errare gyris, non sine siderum

Risu, renidentisque cæli.

Sole cauas iaculante nubeis,

Auditis? O quas prætereuntium

Lyrasque cantusque audio nubium!

Io triumphe! ter procellæ

Ter liquide crepuere flammæ.

Io triumphe! ter resonabilis

Respondit Echo: ter Samogitia

Saltus, supinataeque valles,

Et trepidæ sonuere siluæ.

O ergo nostris præses habebitur

Regina terris: ite, recentibus

Stipate donis, & precatu

Indigetem celebrate Diuam.

AD FERDINANDVM II.
CÆSAREM AVGVSTVM.

N D E X I I.

Iam minax Albis, domitusque latè

Rhenus asserta famulatur vnda:

Iam fluunt pronis tibi regna FERDINANDI

tributis.

Turma pugnaces populata Dacos

Hausit imbellem geleis Tibiscum,

Fessa bellorum, pauidumque telis

Sepijt Istrum.

Ille terrarum fragor, ille magnæ

Fulmen Europæ, Scythici tremendus

Arbiter ponti, piger obsoletis

Abstinet armis.

Iam sacrae Leges, & amica Legum

Iura civiles cohibent tumultus,

Et Fides, & Fas, & aperta lato

Gratia vultu.

Iura pacatis dominantur agris,

Iura compescunt graue classicorum,

Murmur, & currus, & hiulca rauci

Fulmina belli.

Pax vbi clausas moderatur vrbeis,

Illa vitæ operatur aris;

Illa vicinis studet æmulari

Sidera templis:

Quaque pubenteis graditur per herbas;

Hinc & hinc Diuam comitatus albo

Messium fluctu Cerealis vndat

Merges aristæ.

Longus herboris ſpatiatuſ aruiſ
Ordo virtutum; niueæque iuncta
Fauſtitas Paci legit otioſiſ

Lilia campis.

Ite Rhæteis ſociæ triumphis,

Ite, delectoſ religate floſes,

te Virtuteſ, iterate nex ſ

Serta trophæiſ.

I Te Cereſ flaviſ redimita culmiſ,

Magne pacati Moderator orbis,

Te Iouiſ quercuſ, & Apollinatiſ

Vmbra corymbi,

Te volunt lauri, tibi ſe Latini

Arbor Alcideæ probat, & ſupiniſ

Annuat ramis, & amica circum

Tempora ſerpiſ.

Quo veliſ crinem cohibere ſerto

Mitte cunctari: tibi colla circum

Herculiſ ritu fluat uſitata

Populuſ vmbra.

AD IVLIVM ROSAM.

Invitat eum ad ſacram poeſim in crepuſculo

D. VIRGINIS MATRIS peruigiliſ

decantandam.

O D E X I I I O

Quid muti trahi nuſ diu

Segneſ excubiaſ? ſuggere poſſibuſ

Deſcriptuſ, ROSA, bariton.

Nos arguta manu fila docebimuſ:

Tu buxuſ digitiſ moue,

Et mutiſ animam ſuffice tibiſ.

Nos cantabimuſ aureoſ

Stellaruſ vigileſ, ſiſtere lubricam

Mundi

Mundi sollicitos fugam, &
 Palantum choreas ducere siderum:
 Tu rerum Dominam canes,
 Et sparsam Zephyrorum arbitrio comam
 Nudis ludere brachijs,
 Et nimbos volucrum fundere crinium.
 Adde & teretes pedum
 Suras non humilem lambere Cynthiam:
 Et sotas chlamydem faces,
 Indutique togam Solis amabili
 Emirabere fistula:
 Donec virgineis laudibus, & suis
 Placatus resecet moras
 Et currum madidis flectat ab Indijs.

AD D. VIRGINEM MATREM,

Cum illi dicat a nauis India solueret.

O D E XIV.

Dua ventorum pelagique præsēs
 Quæ laborantes super alta naueis
 Summoues saxi, vteroque Nerci
 Eripis imo:
 Si tibi moti cadit ira ponti,
 Cum Ihetis molleis imitata somnos
 Sternitur late, bibulisque se re-
 clinat arenis:
 Mercium felix tu a nauis esto,
 Quæ per vndate tibi lata fluctus
 Floribus remos, hilarique proram
 Fronde coronat.
 Illa seu primos aditura Seras,
 Siue longinquas Orientis oras:
 Proferet latè tua fabuloso
 Nomina mundo.

56 *Matth. Casim. Sarbieuij*

A D N A R V I A M.

Cuius in ripa puer admodum primum

Carmen Lyricum cecinerat.

O D E

XV.

Albis dormijt in rosis,
Lilijsque iacens & violis Dies,
Primæ cui potui vigil
Somnum Pieria rumpere barbitō,
Curæ dum vacuus puer
Formosi legeram littora Neruæ.
Ex illo mihi posteri
Florent Sole dies, qui simul aureæ
Infregit radios lyræ,
Iam nec scuta sonat, nec strepitum crucis
Gradibus sed amabileis
Ruris delicias: siue rubentia
Vdo rore rosaria,
Seu molleis violas, siue volubilem
Leni flumine Viliam,
Seu primo graciles vere Fauonios.
At tu, N A R V I A, quem puer
Tum primum Calabra personui fides;
Ictu pectinis hoc habet
Incisum viridi carmen in ilice:
Quem Phoebus citharæ pater,
Quem lætæ citharis Pierides amant,
Lætum barbita Naruiam,
Lætum virginæi semper ament chori,
Hæc (dum sponte virentia
Viuent in teneri vulnere corticis)
Adiscent pueri tibi,
Addiscent tacitæ carmina Virgines:

Fe sto

Festo mox eadem die
 Dum glebam solidæ lucis & igneas
 Electri lacrymas legent
 Partiti geminis littora cœtibus,
 Alternis pueri tibi,
 Alternis recinent carmina Virgines.

Nihil stultè timendum & concupiscendum.

O D E XVI.

ET me Latinæ non solitum loqui
 Iussere Musæ. Nobilis Orphei
 Non erubescendum nepotem
 Sarmatica redimite lauru, &
 Longa sonantem nec tenui lyra
 Audite Vatem. Nil popularibus
 Ambire votis: nil timere,
 Nil nimium cupiisse, magnis
 Edico primum mentibus. Improbo
 Vtcumque ponis frena Cupidini
 Metumque dispensas; per omnes
 Invidiæ potes ire fluctus.
 Præcogitati mitior ingruit
 Procella fati. Sæpius omnium
 Perstare sub rerum tumultu
 Anticipes, animumque in omnes
 Præmitte casus. seu pelagus super,
 Seu fulminantis porta tonet poli;
 Stabis, repentinamque mundi im-
 mobilis excipies ruinam.
 At nec futurum sollicitus paue
 In pace bellum. qui patitur mala
 Ventura præsentis timore.
 Bis miser est, dubiamque victus

Est ante cladem. ne nimia tamen
Virtute peces, neu mala fortiter

Clamorus irrites; iuuabit

Fortia continuisse verba.

Arcem modesti pectoris innocens

Fortuna transit. Si reuoces tamen

Tuoque non æquam duello

Increpites; redivit, atque ab imo

Quæ præteribat moenia succutit.

Stringenda iam tunc sunt sapientiæ

Et arma libertatis. Infra

Consilium cadet omne telum,

Quod fortuito cumque minabitur

Fortuna nervo. seu genus imperat

Seu fortè virtutem: verabo,

Feruidus impetuosæ fædis

Vindex reponas verba calumnijs,

Erit loquacis, pulchra proteruiæ

Vindicta risisse, & sereno

Magnanimum tacuisse vultu.

Se quisque qualem nouerit, arguat,

Aut laudet intus. non ego ciuium

Ab ore pendebo, aut proteruis

Inuidiæ dabo terga telis.

Hac lege iustus se teneat Timor:

Nunc danda cæco iura Cupidini.

Externa vestigamus: at se

Rarus habet, vel habere quærit.

Hic plenus auri, sed vacuus sui,

Infamat omnes naufragus insulas:

Quo viuatur, heu stultè cruentum

Alter emit sibi morte lucrum.

Hic dum supremam lustrat Iberiam

Et gestit hospes discere plurima;

Senosse dedit, diuque
Ipse sui vagus exul errat:
Alter reducto lentus in otio
Paullum sepulto distat, inutilis
Belli domique & ante letum
Heu virides male perdit annos:
Hic hæret aulæ; se tamen improbus
Suosque mores vitat in omnibus,
Et (quæ suprema seruitutis
Poena) palam miser esse non vult,
Interque diri tormina pectoris
Agit beatum; vanus adultero
Se mœror in risu dolentis
Dissimulat, variatque scenam.
Livescit omnis lætitiæ color
Sub nube curæ: perpetuus licet
Nimbus salutarum, & clientis
Vnda fluat refluatque vulgi,
Omnique seruet limina ciuitas;
Desertus à se cuncta sibi gemit
Deesse, torquent urbis illum
Diuitiæ, populique census.
Desideranti cuncta potentia
Commune nil est, esse suum putat
Quodcunque pulchrum est, inuidendo
Me mea pauperies ab auro
Cautum remouit. Quæ pede proteram
Sint plura, quam quæ possideam manu:
Hoc magnus, hoc æqualis vno
Cælaribus, dominabor, omnes
Sprensisse tutò possumus omnia,
Habere nemo; qui tumidus suo
Se librat attollitque regno,
Esse suum populique nescit

Aequale letum. viuimus impar es.

Pares obimus. hunc alios supra

Altè curules. hunc Triumphi

Extulerant: cinis æquat omnes,

Et vna, quæ nos colligit, omnium

Meusura rerum est. demite sarcinas,

Grandeque fortunam lacerto, &

Solliciti graue pondus auri:

Dum non onustus, sed moriar meus;

Iam nunc perennes diuitias mihi

Nil concupiscendo parauì,

Nil nimium metuendo, pacem.

A D A P O L L I N E M.

Magnificentiam CÆSARIANÆ liberalitatis

ab illo cani oportere.

O D E X V I I.

Q Vis litterati munera Cæsaris,

Fusasque prona diuitias manu,

Eccecta, quæ pecuniarum

Auriferis micuere nimbis,

Laboriosi carminis arbiter

Aeternet? O qui sacra biuerticis

Delubra Parnassi, & canorum

Imperijs Heliconæ frænas;

Expergestis ad sonitum lyris,

Vndantis auri flumina concine,

Quæ fusa FERDINANDIANIS

Per populos abiere riuis.

Non curiosis ille ligonibus

Evisceratæ collibus Indiæ,

Aut emedullato Liburnis

Montibus insidiatur auro:

Vsque rerum, non opibus potens,

Exuberantis flumina dexteræ

Per

Per sacra Musarum refundit
 Atria, Palladiosque posteis.
 At non, ut olim, fabula pauperes
 Ditauit agros; dum pretio grauis,
 Aurique tempestate diues
 Nobilium pater vnionum
 Ganges auaro gemmea septies
 Tributa soluit Nereidum patri,
 Ripasque mirantisque campos
 Mygdoniæ lauit amne gazæ.
 Hinc illa magnæ regia Palladis,
 Fastigiatis Pyramidum iugis,
 Aequa leuabit inuidendum
 Mole caput, famulumque Musis
 Prætexet Albim: quæ procul exulem
 Phœbum seueræ saltibus Atticæ,
 Cirrhæque, & vmbrosis reductum
 Thessaliæ reuocabit antris.
 Sic ille Gallus scilicet Hercules
 Plebem sonantum colligat aureo
 Nexu catenarum, & reuincta
 Attonitum, trahit aure vulgus:
 Dulcique rerum defluus agmine,
 Ludit recusis in pretium sonis;
 Aurumque, & in vulgum caducas
 Flumineo ruit ore gemmas.

IN D. VIRGINEM MATREM
 CARMEN SÆCVLARE.

Parodia ex Q. Horatio Flacco.

O D E X V I I I .

Reginam teneræ dicite Virgines
 Visentem roseis astra iugalibus,
 Dignatamque volantum
 Currus flectere siderum.

Vos

62 *Math. Casim. Sarbierij*

Vos lætam citharis, & sonitu lyræ,
 Quem vel Pierij verberare pectinis
 Fingit laucius ær,
 Vel motæ digito fides:
 Vos Marsæ iuuenes carmine tibiar,
 Aut rauci strepitu dicite tympani,
 Pugnarùmve loquaci
 Nympham reddite classico.
 Cæcos illa metus, & Procerum graueis
 Iras, è miseræ limine patriæ,
 Vestris mota querelis,
 Ad Medos aget & Geras.

DE SACRO SALOMONIS EPITALAMIO:

*Similis est dilectus meus caprea,
 hinnuloque ceruorum.*

O D E XIX.

Vitas sollicitæ me similis capræ,
 Quam vel nimbisoni sibilus Africi,
 Vel motum subitis murmur Etesijs.
 Vanò corripit impetu.

Nam seu prima metum bruma tementibus
 Incussit folijs, siue Diespiter
 Elisit resonis tela Ceraunijs,
 Incerta trepidat fuga.

Atqui non egore quærere desinam,
 Clamatura retrò, CHRISTE, Reuertere; &
 Rursus, cùm rapido fugeris impetu,
 Clamatura, Reuertere.

O seu te Libani terga virentia,
 Seu formosa rubræ culta Bethulæ,
 Seu pinguis Solymæ, siue procul caux
 Cingunt rura Capharniæ;
 Tandem sollicitæ pone modum fugæ.

Nam

Nam non effugies, te mihi sedulis
Aether excubijs prodet, & aureis.

Prodet Cynthia cornibus.

Te neglecta gemunt littora, te procul

Suspirat tacitis aura Fauonijs,

Te noctis vigiles, te mihi viuidis

Signant sidera nutibus.

AD IOAN. STEPHANVM MENOCHIVM

Rectorem Collegij Romani Soc. I E S V,

*Cum Libros de Principum instituti one
in lucem edidisset.*

O D E X X.

Ida,

QValis vbi Phrygia Iouis armiger educatus
Audax hiulci fulminis satelles,

Vere nouo teneras Aquilonibus experitur alas

Terrasque nescit, immemorque nidi,

Magna patris relegit vestigia, fulminumque latè

Circumtonanteis visit officinas,

Euincitque Notos, & inertibus cuenit pruinis,

Cæloque tenso nauigat per imbreis:

Talis inassueto circumuagus ingeni volatu,

Doctus paternæ strenuusque pennæ,

Cella super Procerû pallatia, despiciſque terras

Summasque terum peruagaris arceis.

Quaq; Pater dubijs populos super îmoratus alis

Leges superbis diuidit Tyrannis:

Hac neque cõsiliij neq; degener ingeni secutus

Aequis adurges nifibus volantem.

Ille tamè dominas fœnauerat Insubrû secureis,

Forumque gnauius rexerat Triumuir:

Tererû exsortem tenuit domus innocentis oti

Aulum rogatas exuisse curas.

64 *Math. Casim. Sarbieni*

Nec te plebis honos, neq; litibus intonata centū
 Verbosa raucis bella sub patronis,
 Nec plorata reis subsellia, nec triumphali
 Adiudicatum curiæ tribunal;
 Sed iucunda tenent obliuia diffluentis æui,
 Et vrbis expers patriæque vita.
 Non tamen interea niueos sinis exulare moris
 Aulis potentum curijsque Regum,
 Præceptisq; Numas & Legib⁹ ætæis Lycurgos,
 Valeriosque vincis & Catones,
 Dum prohibes tumidum popularibus Ambitum
 procellis

Regni verendos obsidere posteis:

Nec pateris medijs adistere Cæsarum cateruis
 Cæcalque Fraudeis, desidesque Luxus,
 Exsomniaisq; Dolos, & dulcibus illitū venenis
 Aulæ nitorem, barbarumque Fastum,
 Quin etiam teneros virtutibus imbuis Quiriteis,
 Sacrumque cunis aduocas Honestum,
 Ignotumque doces vagitibus alloqui Tonantē,
 Rudemque Diuis explicare palmam.

Iaque nouos debet tibi Martia Roma Scipiones,
 Centumque Magnos, Maximosque centum,
 Et Belgæ Carolos, & Lechica regna Casimiros,
 Nouosque Dacus debet Emericos:

Ferrea paciferum qui sæcula digerant in aurū,
 Mundique pronas fulciant ruinas;

Et Tiberi Gangem, & Gadibus asserant Hydaspē
 Et regna primo differant Eoo.

Quorū spontē fluens sub lædæra militaris Ister,
 Rumpat tenacis Bol, oro catenas.

Quos neq; fulminea de pectoris emouebit arce
 Inane regni purpuraque fulgur,

Nec quæ dispositis toga luxuriosior lapillis
 Furto pudentis erubescit ostis

Nec solū, nec quæ manus imperiofiore sceptro
Mœstæ minatur annuitque plebi.

Hæc adeo longicūm perleget otij sequefiæ

VR S I N V S, almi prima cura Phœbi,

Tristibus ignotum te nō finet immori tenebris;

Sed te futuro consecrabit ævo

Temporis egressum ludibria, turbineque rerū, &

Caliginosi sæua iura leti.

AD ANDREAM RVDOMINAM

E SOCIETATE IESV.

Cūm Roma in Lusitaniam abiree

in Indiam nauigaturus.

O D E X X I.

ERgo minaci credulus Africo,
Tumultuosi marinora Nerei,

Pugnaſque vento um, & tyrannes

Aeoliæ superabis aula?

Nec te marinæ torua licentiæ

Imago terret? nec timor æquoris

Enauigandus, nec proteruis

Ille frequens equitatus Eurisæ

Sed contumaceis Aeoliæ minas,

Iramque ponti spernis, & obuios

Mundi furores irretorta

Fronte subis similique vultu,

Quo feriantis nœnia Tusculi,

Aut otiosi iugera Tiburis

Perambulaturus subibas

Egelidos Anienis amneis?

Hec

Hoc ore motæ dira proteruia
Subsides vnda. iam video procul

Ad littus acclinata leni

Aequora decubuisse somno,

Et dormientis flamina Nerei

Spirare pacem. scinde tenacium

Moras rudentum: perge classem

Veliuolis animare ventis.

REGINA terrarum & pelagi potens

Formidolosos diruet obices

Periculorum, nec sinistris

Ire dabit tua Fata velis.

L A V D E S
INVICTISSIMI POTENTISSIMIQUE
SIGISMUNDI III.
POLONIÆ SVECIAEQVE REGIS.

O D E XXII.

Quam prono Rhodopen pede
Lustro? quæ vitrei littora Phasidis
Viuo præuehor impetu?

Audaceisque Dahas, & facileis mori

Colchos, & rapidum Scyten,

Captiūque galu transiit Tyrane

O caniuga Carpati!

O formosa rubræ rura Druentia,

Quam fontes Hypanis lauant,

Quam lambunt gelidi flumina Vistula!

Quis me, quis Moraquæ, precor,

Quis me perspicuæ margine Vilæ

Sistat, quæ gelidum nemus

Ridet mobilium fletibus amnium?

O quæ

O quæ sidera trajcis.

O quæ nibiua Calliope polum
Præterlaberis orbita:

Hic me siste, precor, qua Getico piger
Feruēt sanguine Bosporus,

Nymphæque domos, & caua barbaræ
Plangit littora Tauricæ.

Hic dulci scopulos carmine colligam,
Hic Graiæ prece tibiæ

Aram de medijs surgere rupibus
Suadebo. duce me retro

Descendent resonis marmora collibus;
Et longo procul ordine,

Arrepent Parijs saxa laboribus:
Musæque pati manum

Inscribique volent, & memores tui,
SIGISMVNDE, pati notas.

Sculperis volucris proterere impetu
Thresæ coruæ Cynthiæ:

Scalpemus gemini fulmina prælii
Scalpemus refugum Geten.

Et captum niueis Nerea vinculis.
Huc & nocte bis & die

Lectarum venient agmina Virginum,
Et latè violis humum,

Aramque & folio Solis, & aureis
Pingent marmora lilijs.

Nos & mane ter, & vespere ter sacra
Circùm valle sedebimus:

Hic viuis dabimus cespitibus super
Verbenas, & olentia

Sacris thura focis, & rude sutili
Nectemus philyra caput.

Dicemus ter _io: ter recinent io

Canæ littora Thraciæ:

Et victos iterum carmine Concanos,

Et plausus, & ouantia

Permissis dabimus classica tympanis.

A D G E R M A N I A M

Ciuili bello ardentem,

O D E x x i i i.

Quid iuuat densis glomerata turmis
Bella ciuili tonuisse clade?

Quid iuuat latè maduisse pingueis
Sanguine campos?

Tela Threissis potiora pugnīs,

Tela Germani cohibete, tela:

Tela molitur noua peruicacem

Cæsar in hostem.

Pareus irarum, modicusque ferri,

Lenis in ciues, sine cæde fusos

Thracas & victos sine clade Cæsar

Sternet Alanos.

Pone crudelis simulacra lecti,

Deme loricas, pharetrasque Rhæte,

Mollibus flectit sua regna FERDI-

NANDVS habenis.

Seruit extremi tibi potior Istri,

Cæsar irati moderator orbis:

Terere percussis agilis Sicamber

Concrepat armis.

Condito miris placidusque terro

Orbis, ingentes senij ruinas

Firmat, & prono fugitiua ducit

Oia mundo.

Martis oblitus, calidæque rixæ
Findit obliquo iuga vomer vincto:
Et minax olim, modò iustus agrum
Demetit ensis.

Cassis infratis resupina crisis,
Alitum vernis resonat querelis,
Foeta nidorum: sociant maritas
Scuta columbas.

Te vagum Solis comitata currum
Fama, per latas spatiosa terras,
Narret Bois, doceatque seros
Nomen Iberos.

Audiet Dacos acuisse tela,
Tela Germanis inimica telis:
Audiet contos & iniqua pilis
Pila rotari.

At simul leni rapiente curru
Sparget infanti fera corda succo:
Demet & contos, & iniqua pilis
Pila recondet.

DIRAE IN HERODEM.

ODE XXIV.

Deuota sacra progenies domus!
Fatale monstrum! prodigium
Monstrum parentum! seu Libya

Marmaricis lea pavit antris,
Seu te maligno fidere degener
Pardus marita tigride prodidit,
Furoris heredem paternis;

Sive gregis populator Afri
Nudum sub alto destituit iugos
Seu belluosis fluctibus exspuit
Irata tempestas nocentem
Alitibusque ferisque prædam;

Tuo seueras pectore marmora
 Duxere venas, marmora rupibus.
 Decisa, quas Gatula cælebs
 Deucalio super arua iecit:
 Te sede primùm liuida regia
 Megæra fixit: Tisiphone dedit
 Sceptrum cruentandum, feræque
 Imposuit diademâ frontis: &
 Regale nuper cùm premeres ebur,
 Adfedit altis fulta curulibus,
 Et per Palæstinos Tyrannis
 Explicuit sua signa campos.
 Tremensque & atrum sanguinea manu
 Telum coruscans, secum Odia, & Minas,
 Cædemque, & insanos Tumultus,
 Funeraque, & populorum iniquas
 Strages & indignum Excidium retrò
 Læstentis xui traxit, & in clyta
 Regnorum, inexhaustasque longis
 Cladibus euacuauit vrbeis.
 Illam & parentum dira gementium
 Lamenta, Quæstusque, & Gemitus retrò,
 Luctusque vicatim secuti, &
 Irriguis Lacrymæ cateruis.
 Quod si caducis decidit annibus
 Prælagus imber, quid pluuias sequi
 Cunctantur vltices procellæ,
 Et vosuorum strepitu quadrigarum:
 Incussus æther pigra tonitrua &
 Immugientum fulmina nubium
 Compescit, indulgentque metæ
 Aerijs vaga tela pennis?
 At nil trifulcis Acroceraunia
 Deiecta flammis, nil Rhodopes iugum,

Quæ.

Quassæve peccauere cautes

Aemathiae, nisi fortè dirum

Inominatis marmora partibus

Fudere monstrum: rumpite, rumpite

Monteisque, secundasque Regum

Fulmina præcipitate rupeis.

Exspiret auras; occidat, occidat

Funestus, execrabilis, efferus

Sector; crematuramque taxum

Ipsè super cumulumque regni

Summum cadauer fumet, & aera

Cælumque diro liberet halitu

Fatale monstrum, dissidentum

Ludibrium Furiarum, & Orci.

Perrumpe tractus impenetrabileis

Ignaua tellus, desuper ardua

Voluentè saxorum ruina;

Quam pelagus super & refusis

Bis terque Nereus Syrtibus insonet.

Audimur, ingens sidera verberat,

Spumamque, limumque, & rapaceis

Oceanus glomerauit vndas:

Iam nutat æther, iam barathrum propè,

Vastisque campi dissidijs hiant:

Iam fractus illabetur orbis

Sacrilego capiti. i, profunda

Inexpiato pollue Tartara

Tyranne leto: solus & igneum

Insime Cocytum, & frementem

Sulphureis Acheronta ripis.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO:

*Fulcite me floribus, stipate me malis, quia
amore langueo.*

*Adiuvo vos, filia Ierusalem, ne suscitetis, neque
euigilare faciatis dilectam, quoadusque ipsa
velit.*

*Ecce iste venit, saliens in montibus, transiliens
colles. Similis est dilectus meus caprea, hinnu-
leq; cernuorum.*

O D E xxv.

ME stipate rosarijs,
Me fulcite crocis, me violarijs,
Me vallate Cydonijs,

Me canis, lociæ, spargite lilijs:
Nam visi mora Numinis

Mi sacris animam torret in ignibus.

Ves o, vos ego filia

Cælestis Solymæ; vos Galaditides,

Ves o per capreas ego

Erranteisque iugis hinnuleos precor,

Antiqui genus Iaci,

Quæ saltus Libani, quæ viridem vago

Cœclum pede visitis,

Nymphæ nobilium gloria montium:

Ne vexate tenacibus

Acclinem violis: neu strepitu pedum,

Neu plausæ scriptu manus

Pacem solliciti rumpite somnijs:

Donec Sponsa suo leues

Semnos ex oculis pollice terferis:

Donec Lucifer aureus

Rerum paciferum ruperit otium.

Summis ecce venit iugis

Formosæ soboles, matris, & vnica

Formosi soboles patris:

Siluarumque super colla comantium, &

Intonsum Libani caput,

Magnorumque salit terga cacuminum, &

Proceras nemorum domos

Prono transfiliens præteriti imperi:

Veloci similis capræ,

Quæ visis humili in valle leonibus,

Per prærupta, per ardua

Sublimi volucris fertur anhelitu.

A D D. VIRGINEM MATREM,

*Cum fame, bello, calig. intemperie
laboraret Polonia.*

O D E XXVI

A Vrei regina MARIA cæli,

Mæsiæ valleis, Hypanique latè

Nubium curru super & niuosis

Vile quadrigis.

Aureus tecum Puer, & coruscis

Auræ pennis properent cateruæ:

Et Salus, & Pax, & aperta pando

Copia cornu.

AD CLAVDIVM RVFVM,

*Sibi sepulchra & tumulos Regum
scholam esse.*

O D E XXVII.

N On me Democriti sales,

Non me Cecropij porticus atrij,

Non percussa docentium

Delectant calidis pulpita iurgiis,

D

Vel

Vel quæ pectoris impotens
 Clamosi celebrat turba Panætij;
 Vel quæ Pythagoræ senis
 Docta tulle crepant. Me veterum frequens
 Memphis Pyramidum docet:
 Me pressæ tumulo lacryma gloriæ;
 Me proiecta iacentium
 Passim per populos busta Quiritium,
 Et vilis Zephyro iocus
 Iactati cineres, & Procerum rogi,
 Fumantumque cadauera
 Regnorum, tacito, RVFE, silentio
 Mœstum multa monent. mihi
 Pompeij gelido sub Ioue segreges
 Artus, & lacrymæ carens
 Deser toque vagum littore funus, &
 Magni nominis indigum
 Corpus, magni loqui verba Panætij
 Compensat breuius, neque
 Regales patitur quærere copias.
 Nolim Pierijs macer
 Insudare libris, aut tacito vigil
 Impallescere Socrati:
 Si Regum titulos; & tumulis super
 Ful gentem premo gloriam, &
 Calco nobilium nomina Caesarum.

L A V D E S L A D I S L A I,
 PRINCIPIS POLONIÆ SVECIAEQVE,
 AB ILLA CANI OPORTERE.
 O D E XXVIII.

A Ge picti moderatrix Dea mundi,
 Quate pulso titubanteis pede nimbos,
 Age, claras famulantum quate pennas A-
 quilonum:

Glacialis rege currum Cynosuræ,
 Cata spissos super imbreis equitare,
 Simul Euros animavit generoso tuba cornu.
 Tibi plausus populari vagus aura,
 Tibi pulchræ sociali vice laudes
 Famulantur salientum comitatu chorearum.
 Tibi septem. Tiberinæ iuga ripæ
 Sahari cita gyro glomerantur;
 Tibi longus per apricum salit ordo thya-
 rum

Age, sacrum glacialis inbar Vrsæ
 Cane Medis, cane flauis Agathyrsis:
 Cili cumq; & pharetratis Nasamonum cane
 turmis.

Tibi, Princeps, opulenti liquor Hermi
 Graue nomen fluuiali linet auro;
 Tibi carmen pretiosa perarabit Tagus vrna;

7
MATH. CASIM. SARBIEVII
SOCIETATIS IESV
LYRICORVM
LIBER III.

AD FRANCISCVM CARDINALEM

BARBERINVM,
VRBANI VIII. PONT. OPT. MAX.
FRATRIS FILIVM.

O D E I.

ABSISTE vulgus, nil humili iuuat
Cantare buxo, nil popularibus
Neruis, verecundoque sanctum
Barbiton ingeminare cantu.
Te Vaticanæ fidus adoreæ,
FRANCISCÆ, dicam. Te niueis super
Cunis ligustrorum reclinem
Pulcher honos, croceoque Phœbus
Perfudit imbri, terroseus Pudor,
Vitrusque primum non pueriliter
Ridere nascentem, & supinis
Liba supposuere membris.
Tunc & iocoso murmure garrulus
Arguta primis verba leporibus,
Dulceisque vagitus ab ipsis
Credens edidicisse Musis.
Tunc & caducis ningere lilijs
Molleis pruinis, & violaria, &
Nubem rosetorum proteruo
In puerum cecidisse nimbo,

Nec

Nec non leuèr flumina Liberi
 Manasse credunt, mellâque Dardanos
 Errasse per vicos, & Urbem
 Vberibus secuisse riuis:
 Lauumque vernæ manere copiar
 Risisse Tibrin, & virides procul
 Strauisse per ripam tapetas,
 Oenotrios Asiæ fonteis
 Gratum allocuto, lenè cadentibus
 In verba lymphis, ite loquacibus
 Per plana camporum fluentis:
 Ite, nouos iterate latus,
 Auræ cachinno molliter herbidas
 Plangente ripas, nascitur & viti
 Sincerus, illimisque morum
 Innocuæ fluit anæ vitæ
 Princeps æoænæ flumen Etruriæ:
 Ille & profundî feruidus ingeni,
 Frugemque virtutum, & Latinis
 Restituet fata lata campis:
 Auroque susum tempus, & aurei
 Latè per vrbeis flumina sæculi
 Diffundet, & regnata paruo
 Rura Ioui, residesque glebas
 Deliberato vomeris otio,
 Bacchoque & albis frugibus induet
 Ripasque, mirantisque siluas
 Hesperia linet anæ gaze.

AD D. MAGDALENAM,

Christi necem deflentem.

O D E II.

C Vm tu MAGDALA liuidam
 Christi casariam, cùm malè pendula

Spectas brachia, pro tibi
Pectus non solitis feruet amoribus!

Non es, qualis, eras: tibi

Non mens semianimis restat in artibus:

Non fronti teneræ niues,

Non viuax roseis purpura vultibus,

Non notus superest color:

Sed mors marmoreis pingitur in genis,

Et vitæ gracilis via

Exilli tacitè spirat anhelitu.

Non, me si satis audias,

Plores perpetuùm tristia; tertia

Cùm lucem reuehet dies.

Mutati referet munera gaudij,

Nam quæ sole caret duplex,

Ridebit geminis tertia solibus:

**AD FRANCISCVM CARDINALEM
BARBERINVM.**

Clementiâ potissimùm Principes ornari.

O D E I I I.

Felix, qui dubio forte caput supposuit Ioui,
Notatq; polo! nec trepida sceptrâ tenet mâu.
Nec sperat cupidus, sed fruitur; nec pauid⁹ tenet,
Sed securus habet. Tu modici lenior imperi,
Nec plausû tacitæ plebis emes, nec miserabileis.
Diuendes lacrymas nobilium cæde Quiritium;
Te iustus populi clarat amor, cetera diffluent;
Hoc vno veniet diues opum copia flumine.

AD EGNATIVM NOLLIVM.

*Aequo semper rectoq; animo aduersus Fortune
inconstantiam standum esse.*

O D E I V.

Sive te molli vehet aura vento,
Sive non planis agitabit undis;

Vince.

Vince Fortunam, dubiasque NOLLI,
Lude per artes,

Riserit? vultum generosus aufer.

Fleuerit? dulci refer ora risu:

Solus, & semper tuus esse quouis.

Disce tumultu.

Ipse te clausam modereris urbem

Consul aut Cæsar; quoties minantur

Turba Fatorum quatient serenam

Pectoris arcem.

Cum leues visent tua tecta Casus,

Latus occures: præeunte luctu

Fauscitas & Pax subeunt eisdem

Sæpè penates.

Dextra sors omnis gerit hoc sinistrum;

Quod facit molleis: habet hoc sinistra

Frospærum, quem nunc ferit, imminenteis

Durat in ictus.

Ille qui longus fuit, esse magnus

Desinit moeror, facilem ferendo

Finge Fortunam; levis esse longo

Discit ab usu.

AD PLVBLIVM MVNATIVM

Moerorem animi colloquijs & cœtibus amicorum,

temperandum esse.

O D E V.

SI quæ iuvabit dicere saucium,

Permitte, PVBLI, compositam male

Loqui cicatricem, & latentes

Parce animo sepelire curas,

Secura ferri robora sæpius

Occultus ignis subruit: & super

Minora silvarum caducum

Traxit onus, nemorumque famam

Strauit virentem; quam tonitru leui

Quondam fauilla lambere gessit

Impunè. Te longus silendi

Edit amor, facilesque luctus

Hausit medullas, fugerit ocyns

Simul negantem visere iusseris

Aureis amicorum, & loquacem

Questibus euacuatis iram,

Olim querendo desinimus queri,

Ipsoque fletu lacryma perditur:

Nec fortis æque, si per omnes

Cura volat residetque ramos,

Vireis amicis perdit in auribus,

Minorque semper diuiditur dolor,

Per multa permissus vagari

Pectora, nec rediisse quondam,

Pullus superbit. Vise sodalium

Coetus: & vdis sic temere iace

Infusus herbarum lacertis,

Ad patrij leue murmur Hallæ,

AD MARCVM SILICERNIVM.

Veras esse diuitias, quæ à bonis animi petuntur.

O D E VI.

Numquam præcipiti credulus alex

Cum Faris auidas composui manus

Vt me cum taciti foedere prælij

Æqua pace quiescerent,

Quid Fortuna ferat crastina, nesciam,

Heres ipse mei. Quas dedit, auferet,

Non auellet opes, quæ procul extimo

Semotæ spatio iacent:

Quæ possunt adimi, non mea credidi;

Numquam pauperior, si meus integer.

Regnum

Regnum, MARCE, mei, si benè de meis

Vectigalia censibus

Intra me numerem. Pars animi latec

Ingens, diuitibus latior Indois,

Quo non ter spatio longius annuo

Itut nauibus aut equis,

Sed mens assiduam visitur in diem

Hospes saepe suis non ebur, aut nouas

Mercatura dapes, ipsa suslatis

Diues, si sibi cernitur.

In turpem saculi Avaritiam.

O D E VI.

FRustrà querelis & gemitu parùm

Deliberato fleuimus, arcium

Portas, & emunita sauo

Moenia procubuisse ferro.

Tot Ciuitatum Clade super parum

Peccauit ensis, quando labantium

Infirma murorum reperto

Oppida suffodiuntur auro.

Eheu! secundum militis ad latus

Primus resedit sedulus artium

Fosfor pudendarum, & decoros

Explicuit sine sole vultus

Vicina iuxta pocula lætior!

Cessere seruis tela ligonibus!

Plebeius (heu nefas!) equestri

Malleus associatur hastæ!

Pax ipsa bello deterior subit,

Cum vilis auri belligeras amor

Pacauit iras, & repens

Prælia det onuere nummis,

D 5 Pugnæ

Iugnare dignos sole palam duces

Celant opacæ nobilis obsides,

Anni cauernæ. iam caduci

Desuper intremuere colles.

Nolunt a deso. iam dubiæ solo

Pendere turres. excutit impios.

Tellus colonos, in ruinam

Ambiguis agitata campis.

Fugere turpes agricolas agri:

Insens avaris litus ab urbibus.

Migrauit, & contaminatos.

Aequora deseruere portus.

Natura magnis dum sepelit nefas.

Rerum ruinis, vitrea fontium.

Obleuit ora, ut navigatos.

Sicania Venetaque merci

Puniret amnes. Vidimus Aufidum

Nusquam repertas, arua per Apula,

Quæsisse ripas, cum sequacem

Distinuit malus error undam.

Hausitque nubes vallibus integras.

Turbo soluto plana per alueo,

Regum piaturus penates.

Flagitijs, populi que noxa.

AD AELIUM CIMICUM,

in Russiam citeriorem profecturus.

O D E V I I I.

ALI, non sumus arbores:

Ut quo quisque loco natus, inutili

Duret perpetuum mora.

Nolis cæuleas Sarmatiae domos,

Et canæ iuga Russiæ

Intentata mihi, dum Zephyri vocant.

Est

Et sicca niuium via:

Non frustra properis imposuit rotis.

Currus Lapeti genus;

Et terram pauidos linquere nauitas,

Pictis non sine carbasis,

Remorum celeri propulit agmine:

Non frustra patiens equi

Se sternit medijs trames in Alpibus.

Magno dignum iter Hercule,

Naturæ ingenium struxit, idoneis.

Dimensum iuga passibus,

Quâ se præcipiti Gloria vertice.

Lasso ostenderet Herculis:

Dignatusque sequi pergeret Annibal,

Regnumque ac Libycos manu

Attollens populos Acoliam super,

Et tristes nebulis domos.

Armata Italia infunderet Africam:

Non soli loca quarimus:

Nusquam fixa satis Pergama transeunt,

Teucrique & Dolopes migrant.

Mutant magna suas regna vices: nihil

Perstat, quo gentium est, loco.

Cum primum geniti matris inertia

Terræ viscera rupimus,

Moti particulam traximus ætheris:

Cælique ingenio patris,

Cum matre immemores stare, cucurrimus.

P A N E G Y R I S

A N N Æ R A D I V I L I Æ

C A S T E L L A N Æ T R O C E N S I S

D V C I S S A E N E S V I S I I.

O D E IX.

Quo te Dearum nomine consecrem,
Vicina cani Nympha Borysthenis?

Themisne, an vna Gratiarum
 De tribus excipere Diuis
 Scribenda Drie? cedit aquis tibi,
 Vt cumque pictis fertur oloribus,
 Cretaque, & innantem relinquit
 Oceano Cytherea Delon.
 Hinc & se uero migrat ab Algido
 Parum serenis Cynthia cornibus,
 Quamuis anhelantum lacestat
 Ira canum, teretesque rumpans
 Virgulta damæ. Sed tibi dulcius
 Tranquilla rident Palladis otia,
 Seu tela non mendax retexto
 Bella virum simulare in auro
 Mens sem fefellit, seu tibi Calitum
 Vestire nudas spiritus incidit
 Aras, & aulais, & ostro
 Pauperibus placuisse Diuis.
 At non inani fama canit tuba
 Te vi potentis non sine consili
 Ventura tangentem sagaci
 Mentis, acu celerique cura.
 Tristis videri prodit, & vnicè
 Sibi serenis peruigil in genis,
 Lucet venustas: seu coruscum
 Cæsariem tibi pingit aurum,
 Non indecoræ nube modestiæ
 Extinguis aurum vilius aspici,
 Gemmasque nolentes latere
 Moribus ingenioque celas.
 Hinc inde rubris Creta coralliis,
 Illinc smaragdis fulguret Indias
 Cum pura Virtus fulsit, omnes
 In tenebris latuere gaza.

A D I V S A M.

L AVTES LADISLAI
PRINCIPIS MOLONIAE ET SVECIAE.

O D E X.

C Arminum præses citharæque Clio
Dic, ubi molli resupina somno
Feta rumorum cubet, eruditis
Fama sub antris.

Rumpat ignavos, age, dic, sopores
(Nam locum nostri) nimique fessia
Somnij, tergat niveo morantem
Pollice somnum.

Tespio currum moderante loro,
Solis auratas, age, dic, quadrigas
Scandat, & claros gemino triumph
Differat orbi.

Narret hibernis Helicen pruinis
Barbaro nuper caluisse tabo.
Narret Arctoo rubisse canum
Sanguine Pontum:

Prodigus laudes tibi fundet Indus
Ostijs septem; tibi diues æris
Accinet Lydus; tua voluet ingens
Nomina Ganges.

Te canent folis Garamantes aruis,
Te Dacæ Princeps, pluviæque pauper
Maurus, & Cydni, vitreique discet
Potor Enipei.

80 *Math. Casim. Sarbieni*
LAUDES FRANCISCI CARDINALIS
BARBERINI.
O D E I.

Q Vis me citatus pectoris impetus,
Denso sedentem propit aere,
Currusque nimborum moras, &
Per medias equitare nubes
Et plana terrarum, & populi cahs,
Regum que turreis non sine gaudio
Calcare sublimem, & superbo
Regna super volitare currus
Rerumne falsa ludor imagine?
An picta mundi moenia, & igneas
Arces, coronatumque flammis,
Et liquidum sine labe solem
Præuertor? hic & patria siderum
Clarusque cæli baltheus aurei,
Campique stellarum, & decemplex
Perpetuo redit aula gyro.
Qua parte cæli Principis aureas
Inscribo laudes? hinc adamantinis
Aeternus Orion in armis,
Et gemino propè Castor igni
Fortem repossunt, hinc grauis Hercules;
Famæ propinquum possuiat Herculem;
Hinc noctis immunem & veteris,
Parrhasij vocat ora plausiri.
Acrem & timori cedere nescium
Addam Leonis quem penes igneæ
Aestatis aruorumque cura, &
Flaua Canis Cererisque regnat,
Iustam & tenacem propositi manum,
Mundi serenis partibus asseri
Expectat Autumni Virago:
Quæ geminam sine fraude Libram

Aenique frānos, & celeres vehi
Compescit horas; hinc tibi patrio,
FRANCISCE, cedentes Olympo

Pleiadas Hyadasque cerno:
Illic laborat Phosphorus hospitas
Laxare nubeis; hinc tibi lucidus

Collumque repentesque cælo
Scorpius abstinuisse chelas,

Auroque comptum Marmaricus Leo
Crinem totondisse, & radiantium

Opima villorum, & iubatas
Velle polo reuocare flammās.

Iusculpta cælo gloria sospitat.

Heroas: anni cetera subruunt.

Aulæque sceproque, & columnis:

Excidium sua dixit ætas.

AD AVRELIVM FVSCVM.

Omnia humana caduca incertaq; esse.

O D E XII.

SI primum vacuis demere corticem

Rebus, FVSCÈ, velis, cetera disfluente:

Vernæ more niuis, quæ modò nubium.

Leni tabuit halitu.

Formosis reseces fortia; displicent:

Externis trahimur: si male Dardanis

Respondens Helenæ pectus amoribus.

Famosus videat Paris;

Nusquam per medijs prælia Nerei.

Ventorumque minas splendida deferat.

Graij furta thori, sed benè mutuo

Rerum consuluit iugo.

Naturæ Dominus, quod niueis nigra,

Latis occuluit tristia, qui bona

Rerum de vario deliget agmine,

Consinto sapiet Deo.

*Cum Principem Polonia Moschi in
imperium accerserent.*

O D E XIII.

Moscuæ, cur iniquas
Aureis frustra pharetris diminuis sagittas,
Vulnera cur adacto

Dirigis ferros cohibe stridula contumaci
Barbara tela nerno.

Iam tibi Mauors facili mollijt arma risu
Iam tibi mulcet iras:

Iam tibi frontem lepido temperat in sereno:
Iam cecidere tela:

Iam pharetrat is clypeus demigrat è lacertis.
Quid lacrymosa toruam

Ex aras rugis faciem? quid melius supinis
Fletibus astra poscās?

Quid bono Diui melius mittere Rege possint?

AD HONOREM.

*Cum FRANCISCUS BABBERINVS sa.
cræ purpura ab VREANO VIII. Pont.
Opt. Max. ornaretur.*

O D E XIV.

TE clara Diuum progenies, Honor,
Marsæ canemus carmine tibix:

Te meta votorum, & laboris

Dulce lucrum, volucrisque vitæ

Formosa merces. te decorum patrem

Inter serenæ fulgura Gloriæ,

Luneque stellarumque cunas

Imbre super radiorum, & auri

Virtus

Virtus marito conscia Numini
Effundit illustrem, & genialibus
Toris coronarum reclinem
Siderea religasse zona, &
Non indecoræ sidere purpura,
Grataque risu lucis, & osculis
Miros anhelantem nitores
Celsa super posuisse sceptrum,
Et molle fertur fascibus & mitris
Aptasse fulcrum: quas stipulæ modo
Prensasse per ludum, & procaci
Diceris arripuisse dextra.
Te prorogati filia Temporis
Germana Recti candida Veritas
Non etubescendis adurit
Ignibus; iugenuoque paruis
Luces honesto, feruidus ardua
Curare rerum. Te patriæ parens
Traquilla Libertas, Fidesque,
Et duplicis studiosa mundi,
Illiterato quæ procul otio
Fecunda verè tempora diuidit,
Arcemque Causarum, & corusci
Præuehitur vaga regna Phœbia
Te, quæ propinqua clade superbior
Gaudet cruentis Diua periculis,
Lassare Fortunam duello, &
Per medias docet ire mortis.
Illam impotentum exercitus imbrui
Insana aquarum rumpere prælia,
Vndas refringentemque flammam,
Attoniti pauet ira mundi,
At non & æquo foedere Comes
Non temperato pectore conserit

Cultusque, tranquillamque morum
 Temperiem, similemque vultum:
 Sine æstuosus gurgēs inhorruit
 Ciuilis vndæ, cū popularium
 Aestu procellarum, & dolosa
 Carbasa diripiuntur vnda;
 Seu rauca vulgi murmura lenibus
 Sedere ventis, cū placidum sibi
 Consensit æquor. Te decoro
 Nobilitas comitata gressu
 Centum vetustas nectit origines,
 Centumque retro per populos fluit
 Ceris auorum: nec seueræ
 Martis opes, Aquilæ ve defunt,
 Censuque & alma vulgus adoret
 Anciliorum, & stemmatis, & togæ,
 Fascesque, laurique, & frementum
 Turba retro Titulorum inaneis
 Exercet auras, non sine Plausibus,
 Famæque & aureo Nominis essedo,
 Quod turba mirantum, & curule
 Frænigera trahit aure vulgus.
 Iamque & virentis vere puertia
 Malas amictum, purpureus simul
 Autumnus irrepfit decoras
 Flore genas, per aperta latè
 Effulgurantum culmina siderum
 Effræna curru iungere fulmina,
 Nubeisque præteruectum & imbreis
 Quadriugis dare lora ventis
 Miramur omnis turba minor pedum:
 Supina curuo poplite ciuitas,
 Votisque, & obtutu sagaces
 Puniceum iaculamur axem:

Vnde

Vnde & curuscis oppida moenibus,
Pictumque velis æquor & insulis,
Regumque turres barbarorum, &
Attonitas specularis vrbeis.
Tu regna ventorum, & pelagi grauem
Compescis iram, tu vaga siderum
Cryſtalla frænas. tu frementeis
Lucis equos, vigilesque mundi
Metaris igneis: te penes Aequitas,
Et septa Tuscis Iura securibus.
Stipantur; annosæque Leges,
Et niueum sine cæde Iustum.
Tecum supellex aurea, & asperi
Gemmis tiaræ: te radiantium
Nexus coronarum, Ieremi
Regum apices, lituique circum,
Et regiarum fidera frontium,
Miræque fulgent, & diademata
Ad vsque formosam diei
Inuidiam, opprobriumque solis,
At retro flauum Iambere puluerem
Liuor rerarum, & degeneri solum
Mento cecidisse, & procacem
Moeret humi posuisse vultum:
Plenoque nusquam Diuitiæ sinu
Gazæque, & omnis turba Pecuniæ,
Et grando gemmarum, & reſiſi
Per populos vagus imber auri.
Tu lene Tormentum ingenio admoues,
Menteisque dulcis nectare Gloriæ
Plerumque mulces: te feracem
Conſilij, facilemque vendi
Emiſſe doctus circuit Ambitus,
Fuscoque & albis veſtibus vnicè

Formosus, agnolci que duplex,
 Et placida sine nube ruga,
 R. su serenæ frontis idoneus
 Mirè sagacem fallere curiam,
 Discrimen obscurum dolosis
 Artibus, ingenioque morum.
 Spes mille circum nubibus insident,
 Plenoque regni pectore turbidum
 Bacchantur: at turpes Repulsa,
 Et volucris fuga ridet aura.
 Te quamquam anhelantum ignea siderum
 Suspirat ædes, Principis aureos
 Inuise possitis, hic ruinas
 Imperij, seniumque mundi.
 Curare solers, define tristium
 Tandem querelarum, & potius sacra
 Incude d. f. f. in aurum

Sæua Ducum Procerumque tela.

AD APES BARBERINAS.

Melleum venisse Saculum.

O D E XV.

Clues Hymetti, gratus Atticæ lepos
 Virginæ volucres,
 Flauæque veris, filia,
 Gratum fluentis turba prædatrix thymi,
 Nectaris artifices,
 Bonæque ruris hospita,
 Laboriosis quid iuuat volatibus
 Crure tenus viridem
 Perambulare patriam,
 Si BARBERINO delicata Principe
 Sæcula melle fluunt,
 Parata vobis sæcula?

AD

A D S E I P S V M. ODE XVI.

Q Vid diu vanas feriente nubeis
Vota fallaci iaculamur arcu?
Quid loquor dudum mihi Consul ipse,
Ipse Senatus?

Ite mordaces procul ite curæ,
Me vocat notis Helicon viretis,
Me sacrum lauri nemus, & canorū
Phocidos antrum.

O vbi molles Heliconis vmbra,
O vbi Cydnus, violisque pictum
Tespiaæ rupis caput? o sonori
Fulmina Pindi!

Me quis ad vestros Aquilo recessus,
Aut quis alata Zephyrus quadriga
Deferat fessum, gelidosque Cirrhæ
Sistat ad amneis?

Vos mihi Romam, Phrygiisque centum
Pendulas saxis simulatis ædes;
Vos Aventinum Capitolijque im-
mobile saxum.

Hic vbi læui cecidere musco
Virgines vndæ, vitreoque garrit
Ore Clitumnus, nimiumque labi
Sedulus Almon:

Hippocreneis abiere riuis
Pegæi fontes, Aganippidumque
Murmur, & cantus, & cunctis agro
Copia lymphæ.

Alter hic Liris fugit, alter Vfsens,
Alter illimi Thrasimenus amne
Trudit electrum, liquidoque plæna
Voluitur auro.

Hic ad Empusæ nemus, & virentem
Æsaris ripam studiosa florum

Aura colludens cumulo iocantis

Obstrepit undæ.

Lenis hic auræ tepor, hic venustas,

Hic nitor rerum, meliorque cæli

Vultus, hic plenis agitata manant

Gaudia ripis.

Hic sales compti, facilesque risus,

Hic levis circum iocus, & decentes

Gratiæ plenos referunt resecto

Flore quas illos.

Hic mihi septem melius renident

Romuli colles, gracilesque venti

Lenius perflant gelidam lupini

Tiburis arcem.

Collis ò sacri decus, ò magistrum

Numen, ò Gratiæ fidicen Camœnæ

Phoebe, si gestis procul arduo de-

scendere Cyntho,

Huc ades longi mihi testis otis:

Tuque (nam me quis prohibet?) reposita

Affer inprimis mihi, FVSCÆ, grati

Carmina Flacci.

AD TIBERIM.

Eum Beneficentia & Liberalitatis V R B A

*N I V I I I. Pont. Opt. Max. Symbolo
lum fore.*

ODE XVII.

Tibri siste precor, nec rapidæ regna licentiæ
lactaris temerè: neu Latij littora Nerei

Vndarum nimio deciduus plauferis agmine.

Quid per plana, per abrupta, p imperuia lubricū

Vestigal domino deproperas Nereidum patris?

VR-

VRBANI patulæ credideris flumina dexteræ:
Tunc seu melle fluent, seu rutilis sæcula fõtibus
Fies auriferis nobilior fabula Lydis.

LAVDES FRANCISCI CARDINALIS
BARBERINI.
ODE XVIII.

Hic ille plenis Oceanus pater
Laudum carinis: ite loquacia
Per transtra, facundisque Musæ
Carmina deproperate remis:
O qui loquentis flamine sibili,
Lenique sacræ nubis anhelitu
Impellis antennas, Notorum
Alba super volitare terga
Doctus, procellas & biuges celer
Frenare nimbos, huc age Delphica
Lauru, coronatamque myrto
Pegaseæ dominator undæ
Inscende puppim. Quod timidi prius
Sulcemus æquor? quod pelagus situm
Fundoque virtutum, & refusa
Per populos maria alta famæ
Vates profundæ inauita gloriæ
Inuisat? illinc alta frementium
Moles procellarum, & proteruæ
Fluctibus intonuerè lymphæ.
Hæc illa parci nescia littoris,
Auara celi, prodiga munerum
Bacchatur, & pecuniarum
Cæruleo pluit aura nimbo.
Hæc illa magni pectoris indoles
Sese ipsa rerum fluctibus erigit,

Curas.

Curasque & alternis natantem
 Consilijs animum remiscet,
 Vindex auaræ fraudis, & abstinens
 Lucrantis auro regna pecuniæ,
 Rerumque prudens, nec cruentæ
 Laudis iners, animique parca.
 Hinc æstuantum mota superbia
 Subsedit vndarum, & procul arduum
 Ad litus acclinata blando
 Aequora decubuerunt somno.
 Hoc illud alti Principis otium
 Clausum quieti vincte silentijs
 Somnique curarum, & labore
 Empta quies, animique vesper
 Longi repentus mercede negotij.
 Cum dulcis inter claustra modestiæ
 Sceptrumque & immanensis reclinat
 Regnum homeris, onerique parcat,
 Obliviosus dissipat Hesperus
 Regum labores, damna fugacium
 Plerumque curarum reponunt
 Peruigilis sine nocte somni:
 Aulæ nitorem cum bene nesciat
 Texere noctes, nobilium simul
 Pompam cateruarum retexit
 Clara dies; rediere curæ.

AD MILITARES EVROPAE ORDINES.

De Provincijs Gracia recuperandis.

O D E XIX.

SI quem cruentæ vultus adores,
 Si fusus auro miles, & inclyti
 Vrant in argento triumphum
 Artifici simulante dextra,

Scul-

Scultaque laudes, & titulis super
 Affata signis vita Corinthijs,
 Cultusque, moresque, & perenni
 Panè loquax sua fama saxo:
 Hic si locati post genitis sacer,
 Et per nepotum lucidus atria
 Quærit videris; destinata
 Funeribus mediterar aram,
 Vultumque vultu fingat Achillei,
 Dextramque dextræ commodet Hectoris.
 Dignus Timanthea notari
 Arte, Syracosioque celo:
 Letique curta merce perennius
 Lucretur æuum, quos sibi dempserit
 Caris redonaturus annos
 Coniugibus, puerisque caris.
 Hic si timendus gestit aheneis
 Horrere squammis, quem litui sonus.
 Sæuique coniurata Martis
 Signa vocant, clypeo subire,
 Sparsumque crinem versicoloribus
 Murare cristis, & rapidum vehi,
 Dum per reiectanteis lacertos
 Ambigua fluitent pharetræ:
 Illum palustri consista fraxino
 Poscit Methone, poscit Acarnia
 Lacus, Tanagreique saltus,
 Aut graciles Marathonis orni,
 Gnossoque telis, & retonum graui
 Stympalon arcu non chalybum rudis
 Lemnos, nec inconsulta ferri
 Phocis erit, nec inermis Oca.
 Si rursus idem bella fidelibus
 Committat Euris; æquoris impiger,

Veloque & oblucente remo
 Ortygis equabitur undis.
 Illi Cytori pinus, & hispida
 Cupressus Ida brachia frondium
 In transtra, & hærentem carinam
 Contrahet; ærisonamque puppim
 Non imperito remige muniet
 Eubœa: remos Thespia suggeret,
 Ausamque despectare nubeis
 Veliferam dabit Ossa pinum:
 Aut qui comatas educat ilices
 Caycus, aut qui limpidus affitas
 Mæander intercurrit alnos,
 Aut dubij vagus error Hebri.
 Nec si superbus poscat eques vehi,
 Pugnae scientes Ifimara denegent
 Pullos, relicturasque retro
 Aut Noton, aut Aquilona plantas,
 Si bellicosos prouat aecolas
 Seruili Aem, sparsa sequi celer
 Vexilla, palantemque Lunam
 Aemonis agitare campis.
 Illum & colossis conspicuum dabit
 Venalis omni funere gloria, &
 Doctis renascentem metallis
 Orchomenos, vel amica viuum
 Non peieranti marmore Neritos
 Ementietur, nec Capitolia
 Mutum; Palatinæve moles
 Stare sinent sine laude ciuem.

AD AVLVM LÆVINIVM.

*Visnovij Poloni Equitis virtus, cuius interempti
pro patria Cor, per summam barbariem, inter se
pariti Turca, & depasti sunt.*

O D E XX.

Eheu! quod citharæ sciens,
Et Bacchi calidis feruida iurgiis,
LÆVINI, ruit indoles,
Imbellem strepitum, & docta proca cibus,
Saltum fingere classicis,
Auditoque choros cogere tympano,
Et mensam clypeo super,
Et plenum galeis ducere Liberum!
Non hoc pectore Thracios
Inter Sarmatici fulmina prælij
Fudit VISNOVIVS globos,
Et Thracum volucres contudit impetus.
Ille & sanguineis super
Fumantum cumulishæsit lazygum, &
Alti navita sanguinis
Portum non soliti nominis attigit,
Illum Thraces Achaici
Rimati gladijs, pectoris inuia
Dimouere repagula:
Et cor, & tepida morte fluens iecur
Devesci, & pia carpere
Ausu sacrilegis viscera morsibus.
At non egregiam quoque
Libarunt animam, nec Mareoticas
Pavit fama libidines,
Aut secura Getæ dentis adorea.
Eheu, stringite posteri,
Ferrum belligera stringite dextera,

Heu primam gladij situm

Pubes Odryijs imbue cædibus,

Confissique reciprocum

Rursum pectoribus reddite sanguinem,

Dudum in corpore Bistonum,

Venis immeritum feruere barbaris.

AD PRINCIPEM QVEMDAM

AD THERMAS PROFICISCENTE.

Incurdam & honestam vitam fructuosa,

& anxia esse preponendam.

O D E XXI.

Regias veto manus

lagi serenis imminere riuis,

Vtli placet luto;

Fucumque nobis fluctuantis auri:

Flauus allinit liquor:

Ex quo superbi diues amnis Hermi

Sordidum lauit Midam,

Rudique limum duxit è Tyranno.

Ite, mobili vitro,

Albive Cydni, lucidive Xanthi,

Ite Principum manus,

Auri coraschas submouete labes.

Riuus integer viti,

Suæque puras consciusque lucis,

Præterit fidelius

Regumque fomnos, Cæsarumque palmas.

Dulce purpuræ decus,

Tuam micantis innocens metalli:

Amnis irrigat manum:

Midamque Princeps, Tantalumque rides.

Vitreus tibi latex,

Lympha sequaceis euocante lymphas.

Lubrica placer fuga,

Qua feruet Arous, garrulumque pratis
Vnda promouet pedem,

Ripaſque pingit, candidique fontis
Vda voluitur dies.

Hic thymbra poſcit, hic amœniores
Humor educat roſas,

Et cana nardus, filique Veris
Hinc & hinc bibunt croci,

Viuumque potant fluminis pudorem.
Hic comata lilia

Paſſisque Maius ambulat capillis.

AD CÆSAREM PAVSILIPIVM.

Ne nimium adoleſcentia fidat.

O D E XXII.

NE te, PAVSILIPI, fallat inanibus
Aetas deliciſ, quæ ſimul impigris
Incertum rapuit curriculum rotis,
Eſſeſcit cituſ labitur Africo.

Mendax forma bonum deficientibus

Annis præcipitat, vitrea concuti,

Dilabiſ facilis, cerea diffuere

Hornæ more roſæ, quam n. o. d. roſcidum.

Cum ſouit tepidis manè Favonijs,

Diſſoluit pluuijs veſper Eteſijs.

Numquam quod rapido pollice texuit,

Audet compoſitum Parca retexere:

Nec reddit reſſuo ſacula turbine.

Felix ille, cui non breue temporis

Momentum placuit, qui iuga mobilis

Aeui depoſuit, qui ſibi lucidam

Iam nunc ſollicito lumine patriam, &

Arcem nobiliſſimam deſtinat ignium.

Non Hydaspis, ARIMINE, gemmis,
 Non domus flua laqueata cedro,
 Aurei torrens neque te beatum
 Fecerit Hermi.

Mitte sectari, quis amœna præter
 Prata, non parco fluat amnis auro.
 Sit satis Virtus, animosa sedeis
 Visere Diuum.

Alter effultos adamante muros
 Tollat, aut cæsas Sipylo columnas,
 Fossor, inspecta Styge, quas reuulso
 Subruat Orco.

Ditior siluis habitat Sabæis
 Ales Eois renouata bustis:
 Ditior gemmis rutilo vagatur
 Piscis Hydaspæ.

Alter Eois variam lapillis
 Subliget zona retinente pallam:
 Alter in signeis Tyrio lacertos
 Vinciat ostro.

Gratiùs læues variauit alas
 Sparsa natiuis philomela guttis;
 Pulchrius Thresæ maculosa pingue
 Pectora Lince.

Tonsa nos vestit pecus, & luporum
 Terga mentimur, neque flua vestem
 Dedecet vulpes, & abacta cæso
 Castore pellis.

Vna mortaleis numero ferarum
 Eximit virtus, volucerque notas
 Siderum sedes animus solutis
 Visere pennis.

AD IOANNAM RUDOMINAM

In funere Georgij Rudomina fratris.

O D E XXIV.

Qualis trifulci fulminis impetus,
 Quem Dedaleis fera vaporibus,
 Pinguemve pabulata terram
 Per medias rapit ira nubes,
 Fastidioso cū semel excidit
 Immurmurantum carcere nubium,
 Per regna ventorum, per auras,
 Et dubias Aquilone silvas,
 Per arua latē, per iuga concito
 Grassatur ignis iam capitis minor
 Aut Aemus aut percussa Calpe
 Non humiles posuere fastus;
 Interque diras Dux equitat faces
 Communis omnes per populos Timor,
 Et ponē strages, & supino
 Deproperata ruunt tumulua
 E nube Fata, non sine montium
 Clamore, longus quem glomerat fragor
 Volentis audiri ruinæ,
 Et volucrum furia Notorum
 Talis superbis irruit hostibus,
 Mortis de coro pulvere sordidus,
 Et per Musurmannos honestam
 Explicuit RUDOMINA pugnam.
 Illum futura laudis & inclyta
 Mercede famæ Gloria mentium
 Regina, nundinata morti,
 Per medios rapuit Gelonos.
 Quam ponē Virtus, & Decus, & comes
 Iniuriolæ Relligio necis,

104 *Math. Casim. Sarbicius*

Per tela, per formidolosos
Quadrupedantum onagrorum, hiatus

Exercitati militis, obuius

Venale fato prostituit caput;

Sed visus haud venire paruo

Magnanimus RV DOMINA leto.

Nam dum duelli lætior, hostica

Opprobriorum murmura vindice

Excusat ense; barbararum

Immortuus aggeribus cohortum,

Præsecta tandem colla volubili

Lapsu reclinat. sed iamula propè

Decusque præsignisque Virtus

Semianimem subiere dextra;

Mox expeditis corpore manibus;

Depræliatrix Gloria fiderum

Occurrit, & fuluo reclinem

Ire iubet super astra curru.

At fama læte tergemino Tubæ

Longæua cornu lacula personat.

Io triumphe, vivit Astris

Ille meus RV DOMINA, vivit.

AD IOANNEM RV DOMINAM

In funus Ioannis Rudomina patris

O D E xxv.

Q Vemcumque mendax fama Quiritium,
at dedicatis densa clientibus

Corona, iuratisque stipat

Imperij comitatus armis,

Quamvis Lacæna picta superbiat

Sub veste tellus, & famulantium

luxrà lacertosa cohortes

Et clypeis radiant & hastis;

Nec

Nec pernicacis ludibrium Dex,
Nec concolores consilio Dolos
Vitabit, aut circumsonantes
Nobilium fugiet tumultus:
Nec concitato pectoris impetu
Nitente mentis remigio, soli
Ignavus heres, innatantes
Ceruleum per inane campos
Peruadet vmquam: quippe volubili
Negotiorum puluere sordida,
Gliscente curarum tumultu,
Mens humiles remoratur alas:
At quem supernis sedibus intulit
Mors, & profanis præcipitem procul
Furata terris, quò solutus
Præpetibus R V D O M I N A pennæ
Exerrat! ohe! quò per in hospitas
Afflata leni pectora flamine
Nubes, inaccessosque tractus
Et superas agit inter arces!
Non vstratis ille volatibus
Præuectus vdas terrigenum domos,
Cœtusque vulgares, beatæ
Non humilis venit hospes aulae,
Illum ministra Relligio manu,
Et delicato pectoris essedo
Euexit inconcussa Virtus,
Et superis dedit ire campis.
Exstructa quondam cella fauentibus
Delubra Diuis Munificentia
Pensauit auratis Deorum
Hospitijs, famuloque cælo.
Hic vel corusco se prope siderum
Curru locabit, vel propior Deo

E nube reclinis curuli

Sub pedibus sua fata cernet:

Regumve toruos subter acinaces,

Et regiarum sidera frontium,

Et tot Tyranorum videbit.

Suppositos radiare fasces

Et hæc stupebit, quæ propius micant,

Obscura crasso serpere nubilo,

Latèque casuras per vrbes

Ora sagax oculosque ducet.

IN FVNERE ERNESTI VEIHERI
PALATINI CVLMENSIS FILII.

VITA IMMATVRE FVNCTI.

O D E XXVI.

Porrectus imo nec scopulus vado,

Cautesve pronis amnibus imperat

Moras, neque vndantem morantur

Fluminibus caua saxa lapsum:

Nec irretento prætereuntia

Tempus retardat sæcula cardine:

Nusquam fatigatos Orion

Soluit equos properante curru.

Annos & horas præpetibus rapit

Latona bigis. irreuocabilis

Decurrit, effetaque prona

Accelerat cariem iuuentus,

Appollinari nuper in agmine,

Florentis æui limine vidimus

Stantem VEHERVM, lacrymoso

Præcipit em cecidisse fato,

Mox

Mox ut caducis artubus ingruit,
Mors æstuosis torrida febribus,
Ferocientes deuoluta
Stamina diripuerunt. Parce.
Candente bysso pensa fluentia
Rupere nodos: occidis, occidis,
ERNESTE, ceu quondam procellis
Exanimes cecidere nardi:
Ceu dum per horto cærulea manu
Defauit vodus Iuppiter, imbris
Sterni reluctantes acanthi
Lassa solo posuere colla
Quid Mors superbo pectora turbine
Insana victrix surrigis, inferens
Terris triumphales cupressos,
Et mutilam sine fronde taxum?
Mentis pudicæ candor, & indoles
Firmata faustis, sub penetralibus,
Cultusque diuinæ parentis,
Fixa locant monumenta terris.
Vidit benignis moribus aureum
Felix Lyceum, vidit imaginem
Virtutis ERNESTVM paternæ,
Et similem prozuis Nepotem.
Sæui tropæum funeris ardua
Virtus profundo præcipitat solo.
Sublime Vesperana Virtus
Sidereo caput æquat orbi.
Illam secundis Gratia brachiis,
Altusque curru Rumor eburneo
Ad astra sustulit videndam
Attonitæ volucrem iuuentæ.

IN PRIMI LAPIDIS IACTU;

Cum IOANNES CAROLVS CHOD.
KEVICVS *contra Osmanum Turcarum Im-*
peratorem signa moturas. Templum VIRGI-
NI MATRI Crofensis Societatis IESV Colle-
gij extrueret.

O D E XXVII.

Diuum locatus consilio Lapis,
Et dedicati liminis arbiter
Quam ritè de cælo migrantum
Hospitio superum coruscat!
Non tot fremebat littus Olympiis
Olim cateruis, Graia Corinthio
Dum lustræ certatim Tonanti
Instabilis celebraret Isthmos.
Te quippe Diuum turba domesticum
Marmor superni ciuibus ætheris,
Magnæque maiestas Parentis
Perpetuis habitabit annis.
Iperge felix, & latebras cauæ
Telluris intra: qua tibi tutior
Templi superuentura moles
Fortibus infideat columnis,
Hic nempe quisquis sacrificas manus
Inaugurato tinxerit vnguinæ,
Cælumque, solemnesque sacris
Muneribus cumulabit aras,
Et fronte plenum lætitæ diem,
Intaminatis pulcher honoribus
Ostendet aris, & serena
Per solidum feret ora vulgus:

Plebisque denso cellus in agmine
 Diuina cælo tendet adorea,
 Quæ terra, quæ supplex adorat
 Compositis pelagus procellis
 Nec verò surdis sideribus preces
 Conchyliato murice fulgidi
 Mystæ feretis, dum fauenti
 Pro CAROLO, Carolique castris,
 Optata Diuis vota litabitis.
 In ore vestro sollicitus suas
 Spes ille librat, & Tonanti,
 Et Patriæ sua sacrat arma.
 Effrena vestra detumeant prece,
 Formidolosæ bella Propontidos
 Et laeuis Ister, & Gelonus
 Vipereo metuendus ictu.
 Illuc citato Martis in effudo
 Toto Veatur CAROLVS Impetu,
 Et concatenatos superbis,
 Massagetas trahat in triumphis.
 Iuxta fauentum cura Quiritium
 Densisque Laudes agminibus Ducem,
 Et Plausus, & depurpuratis
 Gloria concomitetur armis.

AD ABRAHAMVM BZOVIVM

De sacræ Annalium Historia EVGENII IV.

O D E XXV I I.

Q Valem è niuosis Eridanum iugis
 Primo cadentem leniter agmine
 Festæ Napæarum cateruæ
 Traiçunt, hilarique circum

Plau.

Plaudunt natatu: mox vbi prodigus

Et temperati marginis immemor

Prorupit, & præterfluentis

Regna procul populosque lusc

Errore lymphæ; degeneres simul

Ripaque & immensi hospitio aluci

Dignatus amneis, atque aquosum

Immodico bibit ore cælum,

Siluisque & aruis latius imperans

Ripam euagantis seditionibus

Metatur vndæ, iam natari

Difficilis, nimiusque campi,

Venti Pauentem non bene sustinet

Dorso phaselum, lætior arduas

Subire bellantum carinas,

Et galeis clypeisque longè

Clarus videri, donec lapygas

Anneis auari fluctibus Adria

Summisit, & maiore ponto

Veliolum dedit ire Martem:

Sic te fluentem leniter aureæ

Torrente linguæ, prima per Italas

Clamata defatigat vrbis

E V G E N I I pia cura patris

Qui bella Regum, & illacrymabileis

Rerum tumultus flectere prouidus

Mundi laborantis ruinas

Extulerat subeunte collo,

Sacrique Veri solliciti Patres

Quos infidelis littora Bospori,

Rubrive submisere ponti

Regna, Parætoniue Nili,

Lectum remotis consilium plagis

Rerum potentem visere Tusciam, &

Leges

Leges Peregrinosque ritus
Dardanijs sociare sacris.
Hic tu profanis casta furoribus,
Doctisque narras praelia vocibus
Pugnata, clamatumque Martem,
Quà vitrei ruit amnis Arni.
Nec otiosæ more licentiæ
Exaggerato defluis alu eo:
Sed plana per rerum profundo
Ore ruis, mediisque ripæ:
Mox & citato plenior impetu,
Linguae sonoro flumine deuehis
Classemque & euagata longè
Ambracio pia bella ponto.
Quò nos aurum bella trahunt, retro
Seri nepotes ibimus? ibimus
Pulchros redordiri labores,
Et veteres reparare palmas?
Solsne palmas, solus Achaica
Obliuiosi nocte silentij
Abducit Abramus tropha,
Et veteres reuocat triumphos?
AD AMICOS BELGAS.

O D E xxix.

Est & remotos non humilis furor
Lustrare Belgas. Ducite Gratia
E valle Permessi vagantem
Pegason, alipedemque sacris
Frænatæ fertis. Vt micat auribus,
Vocemque longè vatis amabili
Agnoscit hinnitu? ut Dearum
Fræna ferox, hilarique bullam
Collo proposcit? Non ego degener
Ignaua cursu rumpere nubila,

Terras.

Terrasque despectare, & omni
Vincere Bellerephonta celo.

Iam iamque retrò Carpaton, & procul

Frontem niualis respicio Craci,

Turreisque Carcinæ & vetusti

Transilio iuga Carroduni

Canamque Peucen. iam Calaris supra

Zethique pennas & Boreæ patris

(Quamvis Erechtiæam maritis

Tolleret Oritihian alis)

Albinoque, Rhenumque, & liquidum nihil

Tangente Mosam præuehor vngula;

Iam iam coruscas Andouerpæ

Cerno domos, dominumque Scaldim.

At tu meorum prime sodalium

BOLLANDE salue! non tibi frigido

Infusus amplexu, verenda

Colla terò. iuuat vsque sacro

Hærare vultu, fidereum iuuat

Multoque fetum numine cernere

Pectus, redundantemque pleno

Ore Deum. Rapiit inde Musis

Dilecta cervix, & bene pendulo

Attrita multum pectora barbito

Sublimis **HABBEQVI.** o Deorum

Digne dapes superumque cantu

Condire nectar, numinis in tui

Sinu reclinem Sarbivium sine

Duxisse paulatim beatos

Carminis eloquijque fonteis.

Quis ille vates cominus obuijs

Occurrit vlnis? pectora candidi

Nosco **TOLENARI** flagranteis

Nosco genas, animamque semper

ADIS

A Dis recentem, da Pater aurea
 Arcana magni Numiniis hospitem
 Audire, da grandeis bibisse
 Aure sonos, animique totum
 Libare florem. Quis placidas faces
 HORTENSIANI nesciat ingenii?
 Aut quis DIERIXI benignis
 Longè oculis animam eminentem
 Suique largam? Quo satis HOSCHIVM,
 Quo MORTIERI, quo pia VALLII, &
 LIBENTIS amplexu coronem
 Pectora, quo mihi dulcis HES?
 Heu digna prisco nomina seculo,
 Magnasque in ipsis conscia vultibus
 Portare mentis! quæ sereno
 Dulcè micans sedet ore virtus?
 Quæ fixa viux grava purpuræ
 Qui caudor alti proditor ingeni
 Saluaque maiestate blandum
 Alloquium, placidique mores?
 Fertur refuso Deucalion mari
 Dum mersa totis secula promeret
 Terris, renascentemque iactos
 In lapides animaret orbem,
 Mosæque Scaldi que ad vada nescius
 Informis auri sorte datam retrò
 Iecisse glebam: qua repente
 Aurea profiliere sæcla, &
 Tersere gratis nubila vultibus,
 Trasque, puræ frontis idoneo
 Rilu remuliere, & fluenteis
 Sponte sua pretiosiore
 Mores metallo, per Rhodanum per
 Fudere Rhenum, protinus & solum

Vertere Fraudes; & remotam

Inuidia petiere Thulen.

Hinc ille Belgis, oris & eloqui

Cognatus auro fulgor in omnia

Se sponte mittens; ah maligno

Ni noua progenies rigeret

Contacta ferro, nec toties suos

In saeva Reges coepta resorbeat

Ciuilis æstus, quo perennis

Quo miseros rapit vnda belli?

Efferte vireis, arma domestico

Efferte nido, magnanimum genus

Belgæ Leones; terra tantas,

Quæ genuit, malè pascit iras.

Pervestra frustra viscera quæritis

Finem laborum, bella diu strepunt

Quæ tertio non rupit hoste

Barbarici tonitru Gradii.

Auita restat busta recentibus

Cingi trophæis: restat Achæicum

Restat coronari tricena

Carpathium Ioniumque classe:

Heu quàm petenti naufragum in æquore

Nostri periret dedecus otij.

Quantumque de nostra videres

Phoebe cadens oriensque fama?

Iam tunc Athenis prisca reponeres

Panætiæ regna scientiæ,

BONÆque desacrata MENTI &

Templa tuis PVTEANE Musis.

Felix & alti Socrate non minor

Veri magister. Quæ tibi porticus

Feruentis vndaret iuuentæ

Agmine, quæ populis theatraz

Qui

Qui te tonantem bella Demosthenem
Heroes alto pectore ducerent,
Aut quæ Melitæo Sophocles
Pulpita succuteres corhurno?
Tunc me per omnes duceret Aedonas
Dacosque Thracasque & Lelegas pium
Vocis BOELMANNÆ tonitru, &
Magniloqui graue fulmen oris.
Quò Spes inani me rapit ære
Et Vector ales? quidquid id est, tamen
Me vate mox iras perosis
Sæcla fluent meliora Belgis.

AD QUINTVM ARISTIVM

ODE XXX.

S'c est, Aristi: nouimus ardua
Sperare tantum. quis iuuenum prior
Magnum repentino laceffit
Carpathium Ioniumque bello?
Immensa magnæ tempora gloriæ,
Angusta velle vel facimus metu,
Votisque prensamus futura
Non manibus. sed euntis æui
Occulta postquam nos rapuit fuga,
Bellamus omni consilio senes
Nullius exempli, & perennem
Desidiæ trahimus catenam
Per posterorum sæcula. Succute
Ignaua bello succute sæcula.
Quicumque plus a Dijs honesti
Nominis ingenique ducis,

116 Math. Casim. Sarbivii
AD BALTASAREM MOREIVM.
PANEGRIS LYRICA.
ODE XXXI.

M Vlas amantis gloria BELGII,
ET LIPSIANÆ fidus adoret
MORETE, non tibi pudendo
Ad citharam veniente saxo
Grandem virenti Scaldis in aggere
Pono columnam; quam neque turbidus
Auster, neque emotus refuso
Subruat Oceanus profundo:
Sed quam recentes cum violis rosæ,
Omnisque circum copia narium,
Latè corrent, aut perennis
Pampinus ambitiofiore
Irrepat herba: quam procul ardua
Promis adorent saxa Cerauniis,
Septemque qui fulcit Triones
Carpatus, & rodope nivalis
Columna cali. iam mihi cubibus
Digressa moles æthæra succutit,
Curruque stellarum & tonantes
Sistit equos, solitoque maior
Intrat trecentis astra decempedis:
Vade & Latinis celsior Alpibus
Canamque Pyrenen & Astra
Despicias iuga celsa Lunæ.
Quæ prima, vel quæ testibus, ultima
Incido saxis? nominis inclyti
Caligat in portu, & tuarum
Oceanum pavet ala laudum.
Inusitatis summa nitent bonis;
Parumque lucet Gloria, quæ simul

Illustrat inignes & imos,
 Et proprio magis igne pulchra est.
 Ignota Tusci nomina Caesarum
 Squallent sepulchris: quas tulit extimus
 Splendor, verecundis sepultæ
 Noctibus occubere laudes:
 Et sæpe Famam Liur ab aureis
 Detriuit aris. non Acherontius
 Offundet ingratas, MORETE
 Inuidiæ tibi vesper umbras:
 Sed ipse Liur nominis in tui
 Occumbet ortu: tu dominus tui
 Diuesque, non debes caduca
 Ludibrium opprobriumque Diu:
 Ex quo monentis munere LIPSIR
 Multo sonantem Socrate porticum
 Tyro celebraſti; perennem
 Doctus emi benè poſſe laudem
 Impendiola merce ſcientiæ:
 Et ipſe ſacro plurimus otio
 Palles, & externis amicus
 Ingenijs breue per nepotes
 Extendis æuum. Tutacitam libris
 Demis ſeneſtam: ſæcula Gratia
 Muſæque, & impubes Apollo, &
 Mercurius tibi debet annos,
 Poſtquam diſerti flumina ſæculi
 PLANTINIANÆ margine copiae
 Latè reſudiſti. Sacrorum
 Cuncta ſedet tibi turba varum;
 Omniſque chartæ virginis læquore
 Arundo ſudat. Vranes tibi
 Nocturna certatim laborant
 Oia, peruigilesque Luna.

Nam:

Nam si quid vda fluxit arundine,
 Torrentis cui corripit impetus

Si non recudentis metalli

Duxit onus, celeresque plumbo
 Tardauit alas; dum gracilis liber

In certa ductis cornua paginis
 Increuit, argutumque chartæ

Sub grauibus gemuere prælis;
 Multo sonandis carmine legibus,

Ni me Camoænæ Pindaricas vetene
 Transire Gades, & vagantem

Herculeæ moneant columnæ
 Coeptam canoro non sine carmine

Finire molem. Sunt alij tibi
 Calles, neque vnum concitatis.

Gloria currit iter quadrigis;
 Namque & beati nobilis ingeni

Claudis capaci sæcula pectore,
 Heresque Veri, seu quod olim

Socratici monuere coetus,
 Seu quod trienni nunc geminat potens

Stagira circo; plurimus eloqui,
 Pennæque felix; nec latere

Aut humili placuisse vulgo,
 Sed ciuis omni nobilium bonus

Nosci Senatu, te Latij Pater,
 Qui nunc & Europes recline

Portat onus dominæque Romæ,
 Docetis clientum coetibus inserit

VRBANVS. ioh: tu placitum (pedi
 lam stantis inscribo columnæ)

Principibus populisque fidus.

AD AMICOS.

Se ad sacra studia animum appellere.

ODE XXXII.

Vixi canoris nuper idoneus
 Vates Caneonis: iam citharæ vector
 Sermone, defunctumque longo
 Barbiton ingeminare cantu.
 Iam feriata fistula cum lyra
 Dependet vnco: rumpite rinnula
 Vocalis argenti, sodales,
 Fila, superuacuosque nervos.
 O quæ coruscantum atria siderum
 Seruas, & aurei læue perambulas
 Mundi pauimentum, molestæ
 Pelle Themî studium Mineræ.

MAT. CASIM. SARBIEVII
SOCIETATIS IESV
LYRICORVM
LIBER IV.

AD EQVITES POLONOS.

*Quem montem Carpatum redux ex Italia
inuiferet.*

O D E I.

AETERNA magnis carmina Carpatū
Inscribo saxis. Discite posteri,
Castisque descendum puellis
Et pueris geminate cantum.
Frustra, Poloni, cingimus oppida
Muris, & arceis addimus arcibus;
Delubra squalent, & altis
Cælituum viret herba rectis.
Frustrā caduci fulminis artifex
Moles ab alta turre remugit,
Si moesta respondere cantu
Templa negant, Superumque pridem
Sacro stupefcunt æra silentio,
Quod si nec idem sit Superis honos,
Templis in isdem, nec sub vna
Lege superstitionis
Per ora vulgi religio fremat;
Ciues ijsdem non benè claudimur
Portis, & infelix eundem
Instruimur acies in hostem,

A plebe

Aplebe Numen se paribus male
Placatur aris. scimus ut impias
Vastata Graiorum per vrbeis
Sacra suis periere rixis.
Fumant propinquæ templa Bohemiæ:
Concussa Regni viscera Pannones
Fleuere collatis in vnam
Viribus incubuisse stragem.
Hinc inde læuos despice Carpato
Polone campos, quos pecorum ferax
Draususque Sauusque, & bicornis
Frugifero secat Ister amni:
Quanto careret corpore Thracius
Regni tyrannus, si benè mutuas
Menteis & obligata Diuis
Barbarus extimuisset arma!
Atqui timendæ Panno potentia
Vallaræ altis oppida mœnibus;
Pontemque dedignatus, omni
Danubius famularis vnda
Cingebat Vrbeis. sed quid inutili
Possent scelestæ præsidio manus.
Quas ira non læti Tonantis
Riserit, indigetisque Diuis
Iam nunc Polonis fata Quiritibus
Edico vates: Dum tibi consona
Votisque cantuque & Sabæo
Thure calent precibusque templa,
Omnis recuruo Lechia poplite
Dum, Virgo, prima, dum media die,
Dum, te salutamus suprema,
Et dubio tibi lucis ortu
Septena coram flamma Decembribus
Collucet aris; dum tibi patrium

Pæana dicit supplicesque

Accumulat pia turba ceras;

Noster niuoso Vistula Carpato,

Nosterque ab ipso fonte Borysthenes,

Labentur in Pontum, nec Austrum

Aut Gothicam metuemus Arcton.

Etrorne mentes, ambiguas rapit

An clamor aures? vox grauior caua

Respondit è nube, & serenum

Non dubij micuere Diui.

AD STANISLAVM LVBIENSKI

EPISCOPVM PLOCENSEM

REGNI POLONIAE SENATOREM.

O D E I I.

SVnt & nouarum non vacuæ mihi
Laudum pharetræ, prome reconditum

O Musa telum: quem sonoro

Pieridum iaculemur arcu?

Sit meta Præsul, cui modò Plocia

Centum Poloni margine Vistulæ

Eduxit armenta, & smaragdis

Grande pedum, Tyrioque vittas

Inscribit ostro. se speciosius

Hærumque doctæ Palladis artibus

Indulget, & Musis amicam

Gaudet Honor redimire frontem.

Polchro ligari fœdere gestiunt

Libris Tiaræ, Romuleas super

Aras Honori, & dedicatis

Thura ferunt eadem Camœnis

Arfisse quondam: sed vigil ambitus,

Si possit, ipsas Calituum solo

Permiscet aras, atque ab alto

Astra rapit Superosque cælo.

Vester,

Vester, Camoenæ, vester ad inclytas
Stat Præsul aras. vos adamaatinam
Sparfistis electro Tiaram,

Quà vitreo pretiosus amni
Pingit feracem Naruia Mœsiam:
Vos & bicorni Palladium caput
Pressistis auro, & gratulata

Carmina personuistis vnda.
Vos pectus altum, con filijs simul
Absterfit atræ nubila patriæ,
Mulcetis, & fastidioso

Excipitis reducem Senatu:
Quondam & perenni vivere nobilem
Donastis æuo, cùm tulit aureos
Ad astra mores, atque auaro

Egregij monitus PSTR OKONI
Inuidit orco, candidus eloqui,
Verique diues: vos, miserabili
Bellis inho rescente Regno,

Consilijs faciliq; rerum
Firmastis ylu; ne popularibus
Fatiscat vndis, neu malè pendulis
Dextramque ceruicemque rebus
Subtrahat. ille meis legetur

Pars magna chartis; seu tenui lyra
Dicam Geloni fœderis otia,
Maiore seu plectro Lechæi

Arma virumque canam Gradiui.

AD CAESAREM PAUSILIPIVM.

Regnum sapientis.

O D E I I I.

L Atè minaces horruimus Lechi
Regnare Thracas. latiùs imperat,
Qui solus, exemptusque vulgo

Certa sui tenet arma voti.

Imbelle pectus parce fidelibus

Munire parmis; neu latus aspero

Lorica cinctu, neu decorum

Arcus amet phætraque collum.

An Cimber, an te lectus ab ultimis

Pictus Britannis ambiat, an Gèta,

Nil allabores; ipse miles,

Ipsè tibi pugil, ipse Ductor,

Exile regnum, PAUSILIP I, sumus:

Sed se obsequentem qui sibi subdidit,

Hic grande fecit, si suasset

ipse roget, peragatque leges.

Armata Regem non faciet cohors,

Non tincta vulgi purpura sanguine,

Aut nobili stellatus auro

Frontis apex, ceretique gemma.

Rex est, profanos qui domuit metus:

Qui cum stat vnus, castra sibi facit;

Casumque fortunamque pulchro

Prouocat assiduus duello.

Non ille vultum fingit ad improbi

Decreta vulgi, non popularia

Theatra, non illum trophæa,

Non volucrum mouet aura plausu.

Beatus, à quo non humilem grauis

Fortuna vocem, non tumidam leuis

Expressit unquam, curiosis
 Dum tacitus premit ora fatis.
 Ad prima si quis vulnera non gemit,
 Solo peregit bella silentio:
 Celare qui nouit finistros,
 Ille potest bene ferre casus,
 Ille, & caducis se licet undique
 Suspendat auris pontus, & in caput
 Vnius & flammis, & undam, &
 Vertat agens maria omnia Auster,
 Rerum ruinas, mentis ab ardua
 Sublimis aula, non sine gaudio
 Spectabit. & latè ruenti
 Subijciens sua colla cælo
 Mundum decoro vulnere fulciet;
 Interque cæli fragmina, lugubre
 Telluris infislet sepulchrum, ac
 Incolumis morientis aui
 Heres, ab alto prospiciet, magis
 Hæc magna quam sint quæ pedibus premit,
 Quàm quæ relinquet, iam tum Olympi
 Non dubius moriturus hospes,
 Quò cum volentem fata reduxerint,
 Nil interest, an morbus, an hosticus
 Impellat ensis, quò supremum
 Urget iter: semel aduchemur
 Quam nauigamus semper in insulam:
 Seu lata magnis strauimus æquora
 Reges carinis; seu Quirites,
 Exigua vehimur phaselo.
 Illo beatum margine me meus
 Exponat asser. cur ego sistere
 Aeterno reformidem quietus
 Littore, si peritura lingua?

*Celebris POLONORVM de Osmano Tur-
carum Imperatore victoria, pralio ad Chocimum
Dacico, anno DOMINI M. D. C. XXI.
v 1. Non. Septemb. commiſſo parata.*

Galeſi Agricola Dacici Cantus inducitur.

O D E IV.

Dives Galeſus, fertilis accola
Galeſus Iſtri, dum ſua Dacicis
Fatigat in campis aratra,
Et galeas clypeoſque paſſim, ac
Magnorum acervos eruit oſſium;
Vergente ſerum ſole ſub Helſperum
Feſtus reſediſſe, & ſolutos
Non ſolito tenuiſſe cantu
Fertur iuuenços: Carpite, dum licet,
Dum tuta vobis otia, carpite,
Oblita iam vobis viteta
Emeriti, mea cura, tauri,
Victor Polonus dum poſita ſuper
Reſpirat haſta, ſic etiam vigil
Sæuſque, Pro quantis, Polone,
Moldauici tegis arua campi
Thracum ruinis! quas ego Biſtonum
Hic cerno frages? quanta per auios
Diſiecta latè ſcuta colleis?
Quæ Geticis vacua arma trunciſa
Hac acer ibat Sarmata, (Thracibus
Captiuſus olim nam memini puer)
Hic ære ſquallenteis, & auro
Concanus explicuit cateruas.
Heu quanta vidi prælia, cùm Dacis
Conſertus haſtis campus, & horridi

Collata

Collata tempestas Gradiui,
 Ambiguus fluitaret armis!
 Suspensa paulum substitit alitis
 Procella ferri; donec ahenæ
 Hinc inde nubes sulphurato
 Plurima detonuisset igni.
 Tum verò signis signa, viris viri,
 Dextræque dextris, & pedibus pedes,
 Et tela respondere telis,
 Et clypeis clypei retundi.
 Non tanta campos grandine verberat
 Niualis Arctos, non fragor Alpium
 Tantus, renitenteis ab imo
 Cum violens agit Auster ornos,
 Hinc quantus atque hinc impetus æreo
 Defusus imbri. Miscet opus frequens
 Furorque, virtusque & perenni
 Immoritur brevis ira famæ.
 Diu supremam nutat in aleam
 Fortuna belli. stat numerosior
 Hinc Bessus, hinc contra Polonus,
 Exiguus metuendus alis,
 Sed quid Cydones, aut pauidi Dahi,
 Mollesque campo cedere Concani,
 Quid Seres, auersoque pugnax
 Parthus equo, Cilicumque turma,
 Contra sequacis pectora Sarmata
 Possent fugaces? hinc ruit impiger
 Polonus, hinc Lithuanus; atro
 Quale duplex ruit axe fulmen:
 Aut qualis alto se geminus iugo
 Deuoluit amnis, raptaque cum suis
 Armenta siluis, atque aperto
 Præcipitat nemora alta campo.

Heu quale saeuus fulminat æneo

Borussus igni! non ego Liouum

Pugnas, & inconsulta vitæ

Transferim tua Russe signa.

Vobis fugaces vidi ego Bistonum

Errare lunas, signaque barbaris

Derepta vexillis, & actam

Retrò equitum peditumque nubem.

Virtute pugnant non numero viri;

Et vna filuam sæpius eruit

Bipennis, & paucæ sequuntur

Innumeras aquilæ columbas.

Heu quæ iacentum strata cadauerum

Qualemque vobis Aedonij fuga

Campum retexere? Hic Poloniam

Mordet adhuc Othomannus hastam;

Hic fusus Aemon: hic Arabum manus

Confixa telis: hic Caracas iacet

Conopeis subter Lechorum

Non benè pollicitus minaci

Coenam Tyranno. Spes nimias Deus

Plerumque foedos ducit ad exitus,

Ridetque gaudentem superbum

Immodicis dare vela votis.

Quò me canentem digna trahunt equis

Non arma tauris? sistite barbaræ,

Non hæc iurvana, Camœnæ,

Bella decet memorare buxo,

Maiore quondam quæ recinent tuba

Seri nepotes; & mea iam suis

Aratra cum bubus reuerti

Præcipiti monet axe vesper.

ex IOANNIS KOCHANOVVII *Poetarum*
Polonorum Principis Libri II. Ode. XXIV.

cum Scythæ ceteriorem Podoliam inopinatè inua-
sissent, populariter decantata,

O D E V.

Æ Terna labe, nec reparabile
Polone damnum: Podoliam Getas
impunè vastare, & dolendas
Ponè Tyram numerare prædas.

Eheu pudendum! Threicij canes
Egere præ se non popularium

Armenta damarum, paternis
Non iterùm reditura lustris.

Pars impudicis vendita Thracibus,
Pars Tauricanos iussa sequi Scythas.

Eheu Gelonorum Polonis
Strata canum caluere nuptis!

Manus latronum ruris & oppidi
Ignara, nostras irrui (heu pudor!)

Urbes, quibus pellica raptas
Plaustra vehunt reuehuntque gazas;

Neglecta quondam sic pecorum lupi
Armenta vastant; quæ neque peruigil

Seruat magister, nec fideli
Cura canum comitata gressu.

Quantum Gelono pectoris addimus,
Si versa turpi terga damus Scythæ,

Iam panè laturo probrosas
Ciuius Imperioque leges!

Heu rumpe somnos. & vigiles age
Polone curas, nec reuocabili

Diffide fortunæ, aut fugaci

Anteueni tua fata tergo.

Tibi refuso nunc age sanguine

Pulchri Gelonus nominis eluat

Labem, & colonorum cruentis

Damna riget lacrymosa riuis.

Surgemus? an nos distinet aurea

Mentæ supellex? quos manet (heu dolor!)

Hæc mensa conuiuas? is auro

Nempe bibat, cui dulce ferrum est.

Neruum recusis in pretium scyphis

Bello paremus, quæ malè per vias

Sparsit platearum, tuendis

Hæc eadem neget arca muris?

Hæc munerari, nos potioribus

Seruemus ausis, pectora non priùs

Quàm vulnerantur scuta: frustra

Exanimem tegit umbo dextram.

Me prisca lætat fabula: crescere

Per ipsa Lechum damna. sed heu! recens

Ne me refellat fama, Lechum

Damna, suis cumulare damnis.

PALINODIA

ad Parodiam IOANNIS KONCHANOVII,

Cùm victoria de Turcis parta renuntiaretur, ac

paullo post STANISLAUS KONIECPOLIVS

Exercituum Regni Poloniarum Ductor Campe-

stris Scytas prosperis prælijs fudisset.

O D E VI.

Æ Terna laudum nec violabilis

Polone merces, sanguine Concanos

Pacem

Pacem redemisse, & reuictam
Vno Asiam Lybiamque bello.
Extrema latè quà rigido subest
Europa cælo, cornua fregimus
Lunæ, cui lustrat Iuba ctas
Sol oriens moriensque terras.
Io triumphæ: Lechiadæ Duces
Egere præ se signa fugacium
Latè Gelonorum. Polonis
Non iterùm reditura campis.
Pars iussa pacis vivere legibus,
Pars foederata cedere Dacia:
Io: Corallorum Polonis
Signa ducum micuere templis.
Gens quæ niuali deuia Caucaſo,
Vndasque terrasque & dubium manu
Concuſſit orbem; non decoro
Anteijt ſua fata tergo.
Nocturna quondam ſic humili meant
Sub antra grefſu degeneres lupi,
Si quando venantum tumultu
Auia perſonare luſtra,
Quantum cruenti pectoris & Gotho
Dememus hoſti, qui modo Liunum
Terras repentinaque cinctam
Terruit obſidione Rigam!
Sed ne ſecundis heu nimium pii
Credamus armis. ſæpè ſuum leuis
Fortuna victorem reliquit;
Et medios ſecuit triumphos
Contempus hoſtis. ſic Lacedæmonum,
Sic bellicoſi mœnia Romuli
Creuere contemptu, & perennes
Gentibus impoſuere franos,

Datira vires quæ tumido dolet
 Ab hoste temni: sunt & inermibus
 Iræ columbis, sunt echinis,
 Sunt apibus sua tela paruis.
 Hic ipse qui nunc improbus æreas
 Tutum fluenti Danubio Geres
 Nectit catenas, cum secundis
 Podoliam populatus armis
 Spernet Lecheæ robora dexteræ;
 Me vate, tinget, sacrilega Lechos
 Cernice mucrones, potenti
 Sic Nemese, placitumque fati.

AD CAESAREM PAVSILIPPIVM,

*Diui Dauidis Regis & Vatis Lyrica Poese
 Latinam non esse parem.*

O D E VII.

IEslea quisquis reddere carmina
 Audet Latini pectine barbiti,
 Audet redordiri superbæ
 Turrigeras Babylonis arces.
 Quantus Poloni è vertice Carpati
 Ruptis inundat Vistula fontibus;
 Se fert, inexhaustusque tanto
 Isacius ruit ore Vates.
 Vt cumque Pastor duxit in auias
 Armenta valleis, aut gelido super
 Jordane, muscosæque Bethles,
 Aut liquidis Acaronis undis;
 Dulci renarrat carmine melleis
 Manasse retrò sæcla liquoribus,
 Vinique riuos, & vetustas
 Lacte nouo trepidasse ripas:

Seu

Seu fortè miles belligeras lyra
 Transumit hastas, & Superum pio
 Scutumque loricamque Regi
 Induitur, femorique magnum
 Appendit ensem, qui malè pallida
 Vrat minaci sidera fulgure,
 Vrbesque Regesque, & tremendo
 Regna metat, populosque ferro:
 Seu Christianis grande nepotibus
 Evoluit æuum, siue adamantinis
 Decreta cæli fixa valuis;
 Siue hominum Superumque Patrem
 Stellante mundi sistit in atrio,
 Cùm toruus alti nube supercili
 Dijudicandorum supremus
 Consilio stetit in Deorum.
 Illi & propinquus Terror in aureo,
 Et Fas, & Aequi strenua Veritas,
 Et Candor, asledere scamno.
 Et liquidæ sine nube Leges
 Quis ducat æquo pectine futilem
 E luce pallam? quis sub ianthini
 Tentorio cæli sedentem,
 Quis rutilis diadema dicat
 Crinale stellis? quis memoret Deum
 Late trahentem syrma per aureum
 Mundi pavimentum, sequaci
 Sidera conglomerare limbo?
 At quantus inter Niliacas chelyn
 Intendit vndas, cùm reducem Pharo
 Mosen, Erythræisque ducit
 Ifacidum pia castra lymphis?
 Hinc ruptus atque hinc artifice lyra
 Pontus regenti dissilijt freto, &

Circū pependērunt euntes
 Marmoreis maria alta muris.
 Videre stratis te Deus æquora
 Videre tonsis, & liquido pede
 Fugere: porrectas in altum
 Ipse timor glaciavit undas,
 Et stare iussit, non humili sono
 Terrasque & ictos increpuit polos
 Armatus æther: hinc rubenti
 Fulgura diffiluerē rima;
 Interque crebræ verbera grandinis
 Undasque, flammæque, & trepidantium
 Duella ventorum, superbi
 Frænigeras Pharaonis alas,
 Currusque, & hastas, sanguineum mare
 Iam non inani nomine proruit
 Late superfusum: cruentos
 Seruat adhuc memor vnda sulcos,
 Tum verò victor quadriugas super
 Sublimis auras se Deus extulit,
 Longeque frænatis tetendit
 Sacra Notis Zephyrisque lora.
 Atlata cūcū flumina vitreis
 Plausere palmis, & velut arietes
 Succussa certatim supinis
 Culmina subsiliere fluis.
 Hæc nos nec olim Sarmatica rudes
 Ausi Camœna: nec modò Dardanas
 Gultiper arteis, fortiore,
 PAVSILIPI, recinemus œstro:
 Satis daturi, si Salomoniam
 Vtcumque lenes tendere barbita,
 Castam Sunamitum, & pudicos
 Carmine sollicitamus ignes.

*Memoratur insignis Dantiscanorum de Classe
Teutonica victoria, & fides erga Polonia re-
gnum collaudatur.*

O D E V I I I.

Quæ puppis aut quis Pegalus vlcimas
Tibi dicatum carmen in insulas
Portabit, o fidus Borussia
Gentis, Hyperboreique latè
Regina cæli; quæ vitrei super
Sedisse felix margine Vistulæ,
Terrasque liquentesque circum
Oceani speculata campos,
Iniecta septem fræna Trionibus
Docta relaxas & cohibes manu
Vtrimque pollens, sine tellus,
Siue tuas tremat vnda leges?
Gazas tuorum non ego ciuium
Canam pro fanus: non ego turribus
Balthim coronari, & trecentas
Portibus aduigilare proas:
Non, quòd Britannos nauiget aut tuus
Eoa remus verberes æquora:
Non, quòd tuis Ormusianæ
Mercibus infremuere ripæ.
Non, aut propinquas digna Palatia
Aequare nubes, aut Superum canam
Delubra, non imaginosis
Atria conspicienda ceris
Olim reuictos consilio dolos
Dicam plaueni, cetera distuli
Nondum ausus Amphion perennes
Cantibus ædificare muros.

Humana quidquid composuit manus,
 Humana rursus disijciet: iacet
 Ingens Alexandria, & altæ
 Mœnia procubuerunt Romæ.
 Natura cassos subruit æmulæ
 Artis labores. heu malè prouidi
 Casura mortales in altum
 Extruimus, colimusque, iisdem
 Mox obruendi! Troia premit Phrygas,
 Graios Mycænæ: sola Fides super
 Turrita terrarum sepulchra
 Euenit, & iacuisse gaudet.
 Quidquid caduco condidit omine
 Non sola virtus, oppida Ciuium
 Virtus tnetur, non athena
 Claustra, Semiramidæve turres,
 Non sulphuratis feta tonitribus
 Tormenta, non arx clausa decemplex
 Errore muri; sola diros
 Vrbe Fides prohibebit hostes,
 Hac arte lato Teutonas æquore
 Vrbs magna fundis; quam neque callidum
 Perrupit aurum, nec dolosi
 Munera blanditiæque belli.
 Nam Fas, & Aequi prisca Seueritas,
 Simul potentum limina Ciuium
 Munivit, & dona & repullos
 Arma retrò retulere gressus.
 Mœstum locuto iam redeuntibus
 Signis Magistro; nunc ego (prò pudor!)
 Ferar per Europen celebris
 Fabula, dedecorasse sacri
 Leges Gradiui, & degenerem dolo
 Amasse dextram. non ego (prò dolor)

Ferro Borussorum nec auro
 Dedecores animos probauis
 trimque foedus, classis in ultimam
 Disiecta Thulen, & profugæ rates
 Heu turpe vulgabunt Plaueni
 Opprobrium: vice plus quaterne
 Tentata nostris moenia classibus
 Sterisse; & auri muneribus meas
 Ferrum regessisse in carinas,
 Non iterum reditura dona.
 Quem foederatis nunc ego nuntium
 Mittam Sicambris? quos ego Teutonum
 Fastis recensebo triumphos?
 Quæ patrijs spolia ampla fanis?
 Frustrâ pudendis Fama superstitem
 Narrat ruinis. o ego naufragus
 Perisse dicar? donec alter
 Me melior pauido triumphus
 Excuset orbi: si tamen hoc quoque
 Fortuna versa iam negat orbita,
 Me vera non falso probrosum
 Naufragio Libitina condat.

A D R O M A M.

Eam bonarum artium nutricem esse.

O D E IX.

Secunda cælo Roma, perennia
 Quam iura dante quadriungo vehit
 Hinc Africa Europeque supplex,
 Inde Asia Americæque curru,
 Olim cruentis non sine prælijs
 Frænare terras asperâ, nunc potius
 Pacis sacramento quietæ
 Belligeras cohibere genteis,

Nec

Nec omne terram prospicit undique
Cælum, nec omnis parturit omnia

Tellus, & in magnis relucet
Discolor ingenijs venustas.

Te mite cælum, te genins loci,
Et quæ bonorum copia plurimo

Se fundit e cornu, colendis

Moribus ingenioque blandam
Fecere matrem. non tibi nubilæ
Mentes, sed album quæ generosiùs

Bibere solem, sunt aperto

Pectora candidiora cælo:
Verique pugnae, & niuei vigil
Pubes Honesti: fulgurat in doles
Vultuque, cultuque, & fideli

Non dubius sedet ore Candor.
Sunt & benignæ quæ bona pectoris

Ornant Camœnæ. non veteres ego

Vates, & ignotos amico

Carmine sollicitabo maneis:
Testis mearum viuida BENCII

Thalia laudum: testis amœnior

Argenteis GALLVTIORVM

Barbitos insonuisse neruis,
Testis feroci qui premit impetu
Papiniani prælia pectinis

DONATVS: heu testis Tragœdi

Postuma Calliope STEPHONI,
Dinesque STRADÆ cultus & integer
GVINISIANVS candor, & aurei

Lepos PETRVCI; aut qui Latino

Dulcè fuit GODEFRIDVS ore.
Quamquam nec armis desit idonea
Campoque pubes: & tibi Ithracium

Depræliaturos Tyrannum
 Magnanimos Latium nepotes
 Cultuque & almis educat artibus;
 Qui regna Cypri, qui Rhodon asserant
 Armis, Palæstinosque colleis,
 Et Solymi iuga parricidæ.
 Vidi Latinas, vidi ego, ludicro
 Latè phalangas feruere prælio,
 Primfrudimentum Gradiui,
 Dum Ligurum Allobrogumque quendam
 VRBANVS acres non sine numine
 Componit iras, cùm fera militum
 Ferrara vicinum quietis
 Eridanum monet esse ripis.
 Heu quanta bello robora! non mihi
 Indictus olim vixeris, altiùs
 TORQVATE fraterna sonari
 Digne tyra, Comitum propago
 TORQVATE Regum, te Latijs grauem
 Bohemus armis, te validum leues
 Sensere Daci, tu perempti
 Non humilis socius BVQVOLI,
 Tunc Vaticano primus in agmine
 Pugnam docebas: qualis adhuc rudem
 Chiron Achillem, qualis alto
 Aemona Protefilaus Aemo.
 Dicent COLVMNAS qui grauioribus
 Dicent Carræis edomitum mare, &
 Opima Naupacti trophæa, &
 Ausonio pia bella ponto.
 Non & sonandus non geminus pari
 VRSINVS œstro? sed bene credidit
 Imbelle plectrum, non pharetram,
 Aut habilem mihi Phœbus arcum.

AD Q. DELLIVM.

*Non tam populari exemplo, quàm potius rationis
Ductu vitam esse instituendam.*

O D E x.

DELLI, si populo duce
Vitæ degenerem carpimus orbitam,
Erramus; procul arduis

Virtus se nimium seposuit iugis.

Illuc quò via tritior,

Hoc est certa minus. Longus inutili
Error nectitur ordine:

Et mores populum, non ratio trahit.
Casu viuatur; & viam

Non metam premimus, quàm præeuntium
Per vestigia ciuium

Infanæ strepitus plebis, & improba
Voces inuidiæ vocant.

Exemplis trahimur, & trahimus retrò;
Soli nemo sibi est malus.

Nulli vita sua est: dum vaga postero
Turbam turba premit gradu,

Sunt primi exitio sæpe sequentibus,
Me Parnassus & integer

Plebeiis Helicon coetibus eripit
Sublimem: vnde vagantium

Errores animorum, & male desidis
Vulgi damna patent. iuuat

Ex alto intrepidum colle iacentia
Despectare pericula, &

Cautum non proprijs viuere casibus.

AD

AD SIGISMUNDVM LAETVM

*Gloria inanis dispicientiam & silentium
commendat.*

ODE XI.

LÆTE, quid cassis sequimur fugacem
Gloriam telis? fugit illa Mauri
More, vel Parthi, regeritque ab ipso
Vulnera tergo.
Hospes vnus negat esse tecti
Garrulus vulgi favor: hic inani
Aure rumores legit, inde veris
Falsa remiscet.
Hic velut nidum positurus hæsit,
Mox vbi vano vacuum tumultu
Pectus illudit, tacitis in altum
Subsilit alis.
Vera laus sciri fugit, ipse pulcher
Se sua Titan prohibet videri
Luce: qui totus potuit latere,
Maior habetur.
Qui premit sacram taciturnitate
Pectoris gazam; benè nō silenti
Tutus in vulgo, bene suspicaci
Regnat in aula.
Præterit mutas benè cymba ripas
Quæ simul raucis strepuere saxis,
In latus cautam sapiens memento
Avertere proram.

Quid me latentem sub tenui lare
Dudum moretur, cum mihi ciuium
Amica ceratim patefcant

Atria, sæpè rogas LIBINI.

Me plenus, extra quid cupiam? meo

In memetipsum clausus ab ostio,

In se recedentis reuiso

Scenam animi, vacuumque lustrum

Vitæ theatrum, sollicitus mei

Spectator, an quæ fabula prodij

Matura procedam, & supremo

Numinis excipienda plausu.

Omnes recenset Numen, & approbat,

Vel culpat actus: quo mea iudice

Si scena non læuè peracta est,

Sim populo sine teste felix.

Odi loquacis compita gloriæ

Plebeia: quam cum Fama fauentibus

Euexit auris, sæpè misso

Inuidiæ stimulata telo,

Aut invidentum territa vocibus,

Parum obstinatis & malè fortibus

Dimittit alis. illa nudam

Plangit humum, lacerosque saxis

Affigit artus. Me melius tegat

Primata virtus, & popularia

Numquam volaturum per ora

Celet iners sine laude rectum.

Semota laudem si meruit, vetat

Audire virtus. tutius inuidi

Longinqua miramur: propinquis

Laus amat comes ire Liuior.

AD CÆSARÆM PAVSILIPVVM.

Aduersa constanti animo ferenda esse.

O D E XIII.

SI quæ flent mala lugubres
 Auferrent oculi, Sidoniis ego
 Mercarer benè lacry nas
 Gemmis, aut teretum merce moniliam,
 At, ceu ore seges viret,
 Sic creseunt riguis tristitia fletibus.
 Urget lacryma lacrymam;
 Fecundusque sui se numerat Dolor.
 Quem fortuna semel virum
 Vdo degenerem lumine viderit,
 Illum sæpè ferit; mala
 Terrentur tacito fata silentio.
 Ne te, ne tua fleueris
 Quæ, tu, care, vocas, PAVSILIP, mala,
 Quam pellunt lacrymæ, fouent
 Sortem: dura negant cedere mollibus.
 Siccas si videar genas,
 Duræ cedit hebes fors patientiæ.

AD CRISPVM LÆVINIVM.

Rogatus cur sæpè per viam caneres, respondes.

O D E XIV.

CVM meam nulli s humeros onustus
 Sarcinis tecum patriam reuiso
 Latus, & paruo mihi cumque diues
 Canto viator,
 Tu. siles mœstum: tibi cura Musas
 Demit, & multi graue pondus auri,
 Quæque te quondam malefida rerum
 Turba relinquet.

Diues

Diues est qui nil habet; illa tantum
 Quæ potest certa retinere dextra,
 Seque fert secum, vaga quò migrare
 Iussit egestas.

Quid mihi, qui nil cupiam, deesse
 Possit? umbræ placet vna Pindi
 Vallis: o sacrum nemus, o iocosa
 Rura Camoenæ!

Quæ meos poscet via cumque gressus,
 Delphici mecum, mea regna colles
 Itis, & festum comitante circum-
 sistitis umbra.

Me Gothus sæuis religet catenis,
 Me Scythes captum rapiat, soluta
 Mente vobiscum potero tremendos
 Visere Reges.

AD MVNATIVM.

Nihil in rebus humanis non radio plenum esse.

O D E XV.

Nil est, MVNATI, nil, iterum canamus
 Mortale, nil est, immedicabilis
 Immune tædi. Clarus olim

Sol proavis atavisque nobis,
 Patrum salubris, nec macula reus.
 Damnatur vna: quicquid in arduo

Mortale mortales Olympo
 Vidimus, invidiæ caduca
 Fuscamus umbra, non placet incolis,
 Qui sol avitis exoritur iugis;

Aut prisca quæ dudum paternam
 Luna ferit radijs fenestram.
 Cælo quotannis, & patrijs leues
 Agramus aruis; hunc tepidæ vocant

Brumæ Bataunorum, huic aprici
 Ausoniæ placuere soles.
 Frustrâ; fideles si dominum retrò
 Morbi sequuntur, nec tacitus Dolor
 Abstitit, aut Veiente curru,
 Aut Veneta comes ire cymba.
 Tandemque nobis exsulibus placena
 Relicta. certam cui posuit domum
 Virtus, huic numquam paternæ
 Fumus erit lacrymosus aula.
 Virtus agresti diues in orio
 Sese ipsa claudit finibus in suis
 Plerumque, & insonti quietum
 In palea solum reclinat.

AD EQVITES POLO-NOS,
*Illos quàm maximè campestribus prædijs
 idoneos esse.*
 O D E X V I.

N Ec Lechus neque Lechicis
 Proles ille fuit nata nepotibus,
 Primus qui docuit suis
 Urbes Sarmatiæ fidere machinis.
 Campestris benè Sarmatæ
 Campo bella gerunt: sub Ioue libero
 Natam militis indolem
 Frustra belligero clauditis otio;
 Arctis oppida moenibus
 Virtutem cohibent, dum malè fortibus
 Addunt consilijs moram, &
 Crescentes hebetant Martis adoreas.
 Sic non vincimus, ut diu
 Vincamur; miseri, ni vetet exteri

Campēstris manus auxili
 Hostem quāstā diu cingere moenia;
 Aut vis viuīda ciuium
 Rumpentis nebulam more tonitruj
 Clauso proruat oppido,
 Et murum solido pectore suppleat,
 Agrestes melius ferae,
 Quarum non vacuis iurgia sub iugis.
 Sed plano generosior
 Campo pugna calet: prodit inertibus
 Antris impaudus leo,
 Hostem conspicuis sternere collibus,
 Aer ingenuis patet
 In pugnas aquilis. mollibus euolat
 Nidis, cū violentior
 Vis accipiter pugnat oloribus.
 Quid nos picta leonibus
 Frustrā parma tegit? cur Iouis alitem
 Aut cur accipitem cauo
 Gestemus clypeo, si malē Martiæ
 Responder nota dextera,
 Nec pullo resonat gloria pectoris?
 Quod si non vacuum genus
 Iactamus timidi, cur fugimes sacrum
 Immiscere periculis
 Cælo teste caput, non siue stemmate
 Magno magna ruant loco,
 Aut vincant. videat sol melius mori
 Quos nasci benè viderat,
 Et laudis spatium mors habeat suæ.
 Hac vroute Chaber vagum
 Sub confanguineæ iura Poloniæ
 Iussit ire Boryllhenem,
 Captūque super margi-ibus Sælæ,

Et Silesidos Oderæ,
 Metas imperio fixit alieneas,
 Quâ certo pede gloriam
 Stantem non stabilis præflueret liquor,
 Nos foedam Lare patrio
 Aetatem regimus, solliciti parùm,
 Quàm vicinus aret Gothus,
 Vel quam frugiferæ rura Podoliæ
 Creber diripiat Scythes:
 At non & madidi sub iubar Hesperii
 Inter pocula nescij
 Noctem sanguineo ducere iurgio.
 Quòd si prima senes hiems
 Admouit tepido cum pueris foco,
 Patrum dicere prælia
 Hausto non humiles historici mero,
 Fecundam scelerum pij
 Aetatem querimus, quam noua posterum
 Deturpauit inertia.
 Frustrâ: si positis mox eadem patres
 Inter pocula liberis
 Fleamus, quæ miserisæcula fecimus.

A D V I O L A M.

*Kalendis Maij quorannis Pueri IESU
 caput coronaturus.*

O D E. XVII.

A Vroræ veris, punicei recens
 Regina campi, cinge mei precor
 Frontem puelli: cur sub auro
 Paruulus heu grauibulque gemmis,
 Aut sub prementis fidere purpuræ
 Laboret? o cui pauperies mei

Regnum dicauit; nocte seruum,

Nocte meo diadema Regi,

Paruo coronat munere se Deus

Plerumque; si quæ paupere dat manu

Diues voluntas; dona magnois

Parua animo placuere magno.

A D R O S A M.

*Quot annis Kalendis Iunij D. Virginis
caput coronaturus.*

O D E XVIII.

Siderum sacros imitata vultus
Quid lates dudum rosa & delicatum
Effler è terris caput, ò tepentis

Filia celi.

Iam tibi nubes fugiunt aquosæ,
Quas fugant albis Zephyri quadrigis
Iam tibi molcet Boream iocantis.

Aura Fauoni.

Surge, qui natam deceant capilli:
Mitte scitari: nihil heu profanæ
Debeas fronti, nimum seueri

Stemma pudoris.

Parce plebeios redimire crineis,
Te decent ara: tibi colligenda
Virginis late coma per sequaceis

Fluctuat auras.

AD IESVM OPT. MAX.

EX SACROSALOMONIS EPITHALAMIO:

*Indica mihi quem diligit anima mea, ubi
pascas, ubi cubes in meridie.*

O D E X. X.

Dicebas abiens: Sponsa vales; simul
Vicisti liquidis nubila passibus.

Longam ducis, IESV,

In desiderijs moram.

Ardet iam medio summa dies polo,

Iam parit segeti messor, & algidas

Pastor cum grege vallis,

Et pictæ volucres petunt.

At te quæ tacitus distinet otijs

O IESV regio? quis mihi te locus

Cæcis invidet umbris,

Aut spissa nemorum comæ?

Scirem, quo iaceas ceipite languidus,

Quis ventus gracili præflet anhelitu,

Quis riuus tibi grato

Somnum prætereat sonos

Ah! ne te nimio murmure suscitent,

Nostræ diluerent flumina lacrymæ,

Et suspiria crudis

Miscerentur Etelsijs.

A D D I V A M V I R G I N E M
C A R M E N V O T I V V M
O D E X X.

Regina terris non humili Deum
Enixa partu, cui vigiles comam
Flammæ coronariere & albo
Sidera circumjere gyros;
Vtrumque viles respicis aurea O
Enube terras, lenior excipe
Non antè testudo locutis
Quæ mea cumque sonat Camœnis,
Metorua circum mugiat horrido
Malea ponto, me fera sorbeat
Charybdis; ena item per ipsas
Eripiet tua dextra mortuis.
Importuo si seu iubar æquoris
Audire gaudes, seu Pelagi Pharos,
Seu certa tu malis vocari
Ambiguis Cynosura nautis:
Seu navis olim credita nafragum
Servasse sacrum, cum scelerum Pater
Ultor superfluo Gigantum
Obruere genus omne coelo:
Me pestilenti Sirius halitus
Afflet; caducum tu bene proteges
Vmbra clientem, seu comanti
Dulcè vires Terebinthus alto,
Seu celsa gaudes Cedrus in aræno
Nutare Sina, seu Libano super
Cupressus, aut latè Cadanis
Populus aspicienda campis.
Dicam & minoris carmine barbiti
Inter seueras nobile Liliū

Florere spinas, & comantem
 Flore Deo tremuisse Virgam.
 Cingat frementum me globos hostium,
 Dicere denso Exercitus agmine
 Alas, & aequalem reconditis
 Cornibus explicuisse campum:
 Dicere virgo Iuris, eburnea
 Dicere Turtis, quam nec aeneus
 Perrumpat imber, nec ruinam
 Flamma graui meditata plumbo.
 Quid d si canero carminis elite
 Indis morantem Musa cubilibus
 Hortetur exire, & nigrantes
 Luce noua reparare terras;
 Non & benignis respicis auribus
 Aurora dici: surgis & integro
 Nunc Luna vultu, nunc Eoo
 Cyathius inueheris triumpho:
 Quocumque gaudes nomine, me tuum
 Tuere Mater; si mihi per tuas;
 O Virgo, non immunis aras
 Mica salit, Cilicesque nimbi.
 Hic Vaticanis non sine laureis
 Appendo furctum carmine barbitum, &
 Olim Polonorum trophæa
 Sollicitam cecisse buxum.

152 Math. Casim. Sarbieuii
EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

*En dilectus meus loquitur mihi: Surge, propterea
amica mea: columba mea, formosa mea, &
veni. Iam enim hiems transiit, imber abiit,
& recessit: flores apparuerunt in terra nostra,
tempus putationis aduenit: vox turturis audita
est in terrâ nostrâ. ficus protulit grossos suos:
vineæ florentes dederunt odorem suum. Surge,
amica mea, speciosa mea, & veni.*

O D E XXI.

Fallor an Elysij læua de parte Serei
Me mea vita vocat?
Surge soror, pulchris innectito lora Columbissæ
Pulchrior ipsa super
Scande rotas, Libaniq; leuem de vertice currû,
Has, age, flecte domos.
Ad tua decidui fugiunt vestigia nimbi,
Turbidus imber abiit:
Ipsa sub innocuis mitescunt fulmina plantis,
Ipsa virecit hiems.
Interea sacris aperit se scena viretis,
Sub pedibusque tibi
Altera floret humus, alterque vagantia latè
Sidera pascit ager.
Hic etiam trepidi pendent è rupibus hoedi,
Præcipitesque capræ;
Hinnuleique suis, passim dum flumina tranant,
Luxuriantur aquis.
It leo cum pardo viridis de colle Saniri
Mitis vterque regi,
Cumque suo passim ludunt in montibus agno
Exsuperantque iuga.

Pluri-

Plurimus hos circum tacito pede labitur, *maïs*,
Pumicibusque cauis
Per violas lapsæ, per declives hyacintos,
Exspatiantur aquæ.
Lenè fluunt riu, mulcosis lenè susurrus
Murmurat è scopulis.
In vitreo pisces saliant hilares crystallo,
Dulce queruntur aues.
Nec verò, si nœsta placent solatia, celo
Flebile murmur abest:
Nam sibi dū vestro regemūt ex orbe palumbes,
Huc sonus ille venit.
Sic dum se viduo solatur carmine turtur,
Gaudia nostra placent.
Cetera non desunt, pronis vindemia pendet
Officiosa botris.
Hic etiam vulgò violas, albertia vulgo
Vogue ligustra leges:
Ipsa tibi, leti succos oblita priores,
Mitia poma cadent:
Ipsæ matura labentur ab arbore ficus,
Percutientque sium.
Intereà falcem vindemia nescit, aratrum
Saucia nescit humus
Ipsæ sponte virent segetes, innoxius ipse
Messibus albet ager.
Præbent hospitium platani: præbet formosos
Graminis herba toros.
Cadua Panchæos sudant opobalsama nimbos;
Et genialis odor
Adspirat quoties, nutantibus hinc atque illinc
Ingruit aura comis.

Surge; quid indignos ducis per tædia soles?

Surge, age, cara soror.

Ecce tuis ipsæ iam circum fræna columbæ

Ingemuere moris.

Huc age, formosus formosior ipsa columbas

Hospita flecte soror.

AD VIRGINEM MATREM.

*Quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa
ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata.*

ODE XXI.

Quando te culci sine prole solam

Miror, Eo reducem cubili,

Miror Auroram croceorigantem

Aethera nimbo.

Mater at nato simul adfuitisti;

Integram miror radiare Lunam.

Ora debentem, radiosque & almo

Lumina Soli.

Cinge materis puerum lacertis:

Sol eris; vel quæ vigile explicatis:

Siderum turmis Acies tonantem

Circumit aulam,

AD CICALAM.

ODE XXII.

OQuæ populeæ summa sedens coma,

Caloriferis ebrâ lacrymis,

Et te voce, CICALA,

Et nuntum recreas nentus.

Post longas hiemes, dum nimium brevis

Aestas se leuibz præcipitas rotis,

Festi-

Festinos, age, lento
 Soles excipe iurgio.
 Ut se quæque dies attulit optima,
 Sic se quæque rapit, nulla fuit satis
 Vmquam longa voluptas,
 Longus sapius est dolor.

AD D. VIRGINEM MATREM.

*Paan militaris POLONORVM, quem Divus
 ADALBERTVS Archiepiscopus Gnesnensis
 POLONORVM Apostolus & Martyr cõscrip-
 sit, Regnoq; POLONIARVM testamento legauit
 Poloni acie explicata manum cum hoste collaturi
 popularier decantant. Petrus Skarga olim SL-
 GISMVNDI III Poloniarum Regis Theolo-
 gus in Vita D. ADALBERTI recensuit &
 explicuit. Auctior ex Polonico carmine in La-
 tinum vertit.*

O D E XXIV.

Dua per latus celebrata terras
 Cælibi Numen genuisse partu
 Mater & Virgo, genialis olim
 Libera noxæ:

Dulcè ridentem populis Puellum
 Prome formosis bona Mater vlnis,
 Expiaturum populos manu de-
 mitte Puellum.

Apta dum nostris venit hora votis,
 Supplices audi, meliore mentes
 Erudi veto; loci Puellum

Voce precamur.

Integram nobis sine labe vitam,
 Prosperam nobis sine clade mortem,
CHRISTE, stellataque **MARIA** **Diuum**

Annue sedes.

Numinis natam tibi crede prolem,
 Qui pius credi cupis: ille multis
 Pressus ærumnis populos ab imo

Eruit orco.

Ille non umquam pereuntis æui
 Scripsit heredes; & inobsequentis
 Præsidem leti, cohibet seueræ

Lege catenæ.

Ausus indignum tolerare letum,
 Sontis **Adami** memor. ille necdum
 Præuius ductor penetrarat alti

Limina cæli,

Donec informi **Deus** è sepulchro
 Prodiit victor: benè iam supremo
 Assides **Adam** folio perennis

Hospes **Olympi**.

Nos tuam plebem sobolemque sanctis
 Ad leges campis. vbi regna **Diuum**
 Gaudij torrens & inundat almi

Flumen amoris.

Sauciam nobis latus & cruentas
 Ille plantarum manuumque plagas
 Sustinet: nobis medicos latus de-

stillat in imbres.

Hoc fide concors animique maior
 Turba credamus; scelus eluisse;
 Et salutarem patuisse nobis

Vulnere **CHRISTVM**.

Ite, iam foedam (monet hora) labem,
 Ite, mortales prohibete: magno

Carmen & totam sine fraude mentem

Impendite Regi.

Tu tua, VIRGO, Sobolemque Regemque

Aetheris, leni prece; ne malorum

Turbo per preceps cumulosque sese

Explicet omnes.

Siderum ciues, facilem precati

Siderum Regem, reſerate cælum,

Ciuius terræ ſocialis olim

Turba futuri.

Ille nos, IESV, locus, illa tecum

Regna coniugant, vbi nos canentum

Cælitum pridem vocat in beatam

Exercitus aulam.

Sic erit; votis iteramus omnes,

Sic erit, ſeptem. bona verba lato

Profer euentu Pater, & beatos

Pande Penates.

DIALOGVS.

PVERI IESV ET VIRG. MATRIS,

CARMEN VOTIVVM.

Ex Cantici Canticor. I. IV. V. VI. & VII. Cap.

O D E XXV.

Puer. VIRGO Adereis pulchrior ignibus

Auro fulgidior, lucidior vitro,

Rubro gravior olivæ,

Alba candidior roſa.

Virgo. IESV purpureo clarior Hefpero,

Luna ſplendidior, Sole ſerenior,

Vereis gravior armis,

Hiberna niue purior:

Puer.

Puer. Sic fulges oculis, ut geminus prope
Cui cum luserit agris fons E. sebonijs,
Clauſum ſtate quieto
Se miratur in otio.

Virgo. Sic luccs oculis, ut gemina prope
Lucent, ſeu fluuijs, ſue liquentibus
Lotæ la cte columbæ
Aſſedere canalibus.

Puer. Ornant ingenuæ colla tibi comæ,
Lydis lota velur purpura fontibus,
Summis aut Galaadi
Declines capræ jugis.

Virgo. Ambit pulchra tuas cæſaries genas,
Qualis frondis luis palma viret comis,
Qualis coruus in iſſis
Plumarum tenebris niter.

Puer. VIRGO lenè tuſ verba fluunt labris.
Hyblæo veluti mella fluant fauo,
Aut demiffa ſolutis
Errant flammeæ tænijs

Virgo. I E S V, dulce tuſ ora natant ſonis,
Inſiſſo veluti pocula tæcubo,
Aut humecta raducis
Gemmunt lilia roribus.

Puer. Mammæ ſunt ſimiles hinnuleis tuæ
Qui tondent teneris lilia morſibus,
Dum ſe feſſus anhelos
Inclinet ſenio dies.

Virgo. Certant NAT E tuſ vberibus botri,
Botri, quos viridis parturiſt Cypros,
Aut quos educat almis
Engaddus viridarijs.

Puer. Quiſquis VIRGO tuas aſpiciet genas,
Pœnis aſpiciet mala rubentia

Ramis:

Ramis: cetera claudunt

Imo se bona pectore.

Virgo. Quisquis, NATE, tuis hæserit in genis,

Pictam dispositis artifice manu

Liliisque, rosisque,

Emirabitur aream.

Puer. Quite non amat, est barbarior feris,

Pardis asperior, tigride sæuior,

Impacatior uris,

Iracundior anguibus.

Virgo. Quite non amat, est marmore durior,

Saxis horridior, surdior æquore,

Inconstantior auris,

Immanfuetior ignibus.

A D A V R A M.

O D E XXVI.

AVra, quam veris tepor & serena

Ithraciæ vectant animæ quadrigæ,

Huc ades, quæ te vocat hospitali

Populus umbra.

Hic tibi liber Zephyrus comas per-

sultet & ramos, vagus hic supinas

Increpet frondes teneroque vexet

Gramina lusu.

Dum per apricos revoluta flores,

Vitreæ somnum fuga suadet undæ,

Meque suspensamque comante perfla

Barbiton alno,

Sic tibi cælum, lepidoque soles

Rideant vultu: pede sic liquenti

Rost tibi manet, tacitaque se sus-

pendat in herba.

Sic tibi Seres Cilicesque campi

Sospiti centumgeminant odores:

Sic

Sic adulantes violis rotacum
pecte capillos:

Sic meo chordas quatiente plectro

Inter admissis digitos acutum

Sibilo ludas, lyrico comes Po-
etria vati,

NOE VATICINIVM.

*Luxuriam prateriti, & Idololatriam futuri
saeculi dequerunt.*

O D E XXVI I.

D Emersa latè saecula cùm Noe
Enauigaret, naufraga dicitur
A puppe prospexisse regna,
Et malè iam pelago latenteis
Fleuisse terras: Saecula, saecula
Libido foedis mergit amoribus;
Totoque restinguendus orbis
Oceano, simul omnis vno
Peccauit igni, Scilicet impijs
Polluta Regum limina nuptijs
Spectante frustra Sole possent
Stare diu? Pudor, heu! nefasque
Nascentis æui, turpis, amor, nihil
Intaminatum liquit: & innocens
Natura deformis nocenti
Supplicium graue pendit usu.
Incesta foedi fecimus omnia,
Et digna perdi. Marmoreis vbi
Vrbes coronatæ Colossis,
Aut vbi turrigeræ potentum
Arces Gigantum? queis, modo liberi,
Festo choreas agmine plausimus;

Delphi-

Delphines insulant plateis,
 Et vacuas spatiosa cete
 Ludunt per aulas, ac thalamos pigrae
 Prestere phocæ: defluit illito
 Aurum lacunari, & reflexæ
 Ad pelagus rediere gemmæ.
 Iam nec vetustis sculpta scientijs
 Famosa moles perstat, & aureis
 Inscripta maiorum sepulchris
 Funditus occubuerunt saxa.
 Ingens egestas, & simul omnium
 Lactura rerum flagitium, Dei
 Cultuque delubrisque & aris,
 Heu miserum malè nudat orbem!
 Iam iamque coget sæcula proprium
 Nescire Numen: nec scelerum graue
 Pensare permittet nepotes
 Supplicium. simul omne ripas;
 Habebit æquor, rursus & inclytæ
 Tellus in herbam surget, & aureus
 Titan inaurabit recenti
 Arua die, populisque magnus
 Crebrescet orbis. non eadem fluet
 Aetas, & auro deterius diem
 Procudet argentum, ac sonoro
 Belligerum gemet ære tempus:
 Tandemque ferro sæcula corruent.
 Et, qui malorum summus apex, Dei
 Oblita mererum parentem
 Sacrilego colet igne tellus:
 Falsumque numen (pro pudor!) impio
 Narrabor orbi, ceu veteri Chao
 Hæc puppe discreuisse, & omnem
 Naufragio recreasse mundum:

Mox stare terras, currere flumina,
 Frondere silvas, arua virescere
 Iussisse paulatim, & nitentis
 Frugibus explicuisse campos.
 Me Bactra Cælum, me Babylon Iouem,
 Me Susa Solem, me Pharij Iuum
 Dicent Osyrim, me bisfrontem
 Ausoniz colet ora Ianum
 At, o potenti qui regis æthera
 Terresque scepro; verte, Pater, Pater,
 Vndaſque terrasque & trifidulum
 In caput hoc iaculari telum,
 Fœdusque iam nunc stragibus obruar
 Labantis aux barbaricis ego
 Solus superuiuam pudenda
 Materies titulusque sacris?

A D DIVINAM SAPIENTIAM.

*Cum noui è Germania, Gallia, Italiaque
 motus bellici nuntiarentur.*

O D E XXVIII.

O Mens quæ stabili fata regis vice,
 Ut nos pulchra tui seria consili,
 An te nostra vicissim
 Delectent, age, ludicra?
 Nam tu cum varia spargis opes manu,
 Effusas lepidò non sine iurgio
 Raptamus, puerorum
 Sparsas turba velut nuces.
 Hic cum sceptrum capit, frangit; hic antequam
 Gestet, fracta videt. Fluctuat, heu! miser
 Alternaque potentum
 Mundus diripitur manu.

Punctum eni, fors audis quod secat ensibus
Inter tot populos hoc precor vnicum
Pauper: Secum auidi dum
Pugnant, tecum ego rideam.

A D E Q V I T E S P O L O N O S

Anno M. DC. XXX.

O D E XXIX.

Q Vos fera gignent sacula posteros
Narrabo vates. stemmata patrijs

Delete ne ceris, Quirites,

Egregijs geminanda factis

Olim minorum. si quid auri rudes

Inominata gessimus alite,

Reducet in laudem, nepotum

Auspicio meliore virtus

Non scuta frustra, non galeas decene

Gryphesque pardique, atque leonibus

Vexilla nequidquam, & chimæris

Sarmaticæ micuere parmæ.

Quis ille ductor Balchida Lechicis

Incendit armis? quod iuuenum recens

Examen Arctoum Polonis

Increpat Oceanum sub armis?

Iamque & minaces bella fremunt Gothi,

Hinc Martis, atque hinc rupta tonitruis

Immagit unda. iam propinquæ

Proelia conferuere proræ.

Pro! quantus armis in media quoque

Formosus ira, quantus in arduum

Affurgit enses, quantus hasta

Per Gothicas iuuenis phalangas

Exultat? O lux, o veterum recens

Sidus lagellonum, o patriæ Pater

Primaſque bellantis per vndas
 Sarmatiæ Cynofura ſalut.
 Turrita ſaxis ſe tibi Suecia
 Murisque pandit: iam tibi patrij
 Cultus, & heroos reuinxit
 Laurigerum diadema crines.
 Iam Vilna latè, iam veteris Craci
 Feſto plateæ carmine perſonant:
 Tu Typhis alter, tu ſeuerus
 Belligero dare fræna ponto,
 Princeps agreſtes, & nimium diu
 Terræ tenaces Martis adoreaſ
 Latum reſudiſti per æquor,
 Auſus humo, pelagoque magnum
 Miſcere nomen. te niueis ſuper
 Attollet altum Fama curulibus,
 Quà veſper atque Aurora ſacrum
 Purpureo lauit amne crinem.
 Hæc tunc madenti veſpere, Sarmatæ,
 Canenda ſeris bella nepotibus
 Biſ terque ſub noctem lyraque, &c
 Niſiuiſ terate neruiſ.
 Cras aut biremem, aut ruruſ equum citi
 Scandetiſ. Eheu! quæ noua barbariſ
 Effuſa tempeſtas ab oriſ,
 Fulminat? agricolæ que latè
 Campoſque, frugeſque, & pecorum procul
 Armenta vaſto proruit impetu?
 Impune, prò pudor! Polonaſ
 Tracia depopuletur vrbeſ?
 At o virorum quiſquis amicior
 Marti, citato ſcandè ratem pede:
 Qua pontuſ & neglecta Thracum
 Clauſtra vocant vacuæque turreſ,

Perrumpere muros, dirue moenia,
Inuade portas, sterne solo domos:

Heu! sterne Byzanti pudendis

Templa diu famulata sacris.

Io triumphes! Sarmata Bosporo
Et belluosa fræna Propontidi

Iniecit, Eoumque seris

Imperium reparauit armis.

At vos secunda tempora Milites

Umbrate lauru, dum gemino super

Procedit Arctous triumpho

Victor, Agenoreumque retrò

Frontis minorem, & compedibus grauem

Ducit tyrannum; dicite consono

Vtrinque plausus: Tu tuorum,

Tu patriæ Pater, atque Cæsar.

Post hæc auito Pax bona pariet

Suspendet enses; & patrias nouæ

Narrabit ad lædas maritæ

Emeritus sua bella coniux,

Mox & quod atra Mars rapuit manu.

Castæ reponent prole puerperæ;

Nonique reptabunt per arcus,

Scuta per & galeas nepotes,

Iam nunc proterui, nunc etiam truces

Ad saua ferri fulgura: sed diu

Neglecta pacabunt iuuentam

Otia, Palladijque ludi.

Sua quietus quisque sub arbore

Cœnam pudici cum socia tori,

Gnatisque, prosterne propinquo

Pocula prætereunte riuo.

Non aut malarum iurgia litium

Emptulve iudex, sed bona veritas

Componet iras, aut iocosi
 Vina super epulasque amici.
 Non spes honorum, non studium lucris:
 Cogent potentem visere curiam,
 Tractusque longinquos viarum,
 Et viduos numerare menses,
 Quem manè siccum prima dies domo
 Dimittet, illum sera dies domum
 Potum reducet, & maritæ
 Excipient sine lite coenæ
 Mox ad paterni ruris amoenior
 Surget labores: siue suas leo
 Aestiuus ad messes vocabit,
 Siue redux ad aratra taurus,
 Sed ipsa melsis spontè fidelibus
 Insurget agris; non segetem graues
 Vrent auenæ, non feraces
 Sugent iners paliurus agros:
 Sed alba rubris lilia cum rosis
 Cana quæ nardi flantibus annunt
 Hinc inde ventis; atque in omni
 Alta Ceres fluitabit aruo.
 Tunc ipsa labens æthere Faustitas
 Passim per vires nectet & oppida
 Lætas Napæarum choreas,
 Quam niueas Pudor, & solutis
 Per colla passim Simplicitas comis,
 Rerumque plenis Copia cornibus
 Priscoque gaudet siquentur
 Naiades D'yadei que cantu.
 Hæc vera dicar tunc ego præsciis
 Dixisse vates: tunc mea carmina
 Descenda grandæ parentis
 Virginibus puerisque dicent,

Frustrâ: nam in vîna surdus & immemor

Iacebo pulvis, me tamen integrâ

Lauri coronabunt iacentem, &

Circùm hederæ violæque serpent.

A D I A N V S S I V M S K V M I N V M

T I S Z K I E V V I C I V M

P A L A T I N V M T R O C E N S E M.

Cum BARBARAE NARVSZEVVICIAE

conjugi carissima iusta persolueret.

O D E XXX.

Si tibi pollicitum numen, si fata fuissent,

Aeternos fore coniugis annos;

Inre per assiduos, Procerum fortissime fletus

Ereptam querere, IANVSS,

Quæ Pietas, quæ nō moveat nō tristibus unquā

Arx animi concussa procellis,

Et Pudor, & proni niueo de pectore sensus,

Et regina Modestia morum,

Aut bona sedulitas, aut non incauta facuri

Prælagæ solertia mentis?

Prouida sed longum magnis virtutibus ævum

Non audent promittere Fata:

Nec possunt, si quæ maturauere, profanis

Astra diu committere tercis.

Nunc adeo parces longis onerare querelis

Depositum repentia magnum,

Ingentes animi gazas, & robur, & aureo

Incoctum benè, pectus honesto.

Sic Tanaquil, sic quæ cunctantem Claudia rexit

Virginea ceruice Cybellen,

Quæ

Quæque maritali successit Thessala fato,
 Et Latij vaga Cloelia ripis,
 Ante diem raptæ viuunt post funera, vaturn
 Perpetuos in carmine fastos.
 Illa quidem non si surdos ad carmina Manes
 Orpheæ testudine vincam,
 Eductas adamante fores, & ahenea rumpat
 Elysij pomœria muri,
 Reddaturque tibi. Stat nulli ianua voto,
 Nullis exorata Poetis.
 Sunt tamen exiles insigni in limine rimæ
 Quâ possint arcana videri,
 Hæc ego, si nullos fallunt in somnia maneis,
 Aut vidi aut vidi se putau
 Errantē campo in magno, quem gemmea circum
 Perspicuis stant moenia portis:
 Aure prætæ virent; arbor cribitur in aurum;
 Crispantur violaria gemmis,
 Quæ nec Apellæus liquor, nec pulchra trigoni
 Assimulent mendacia vitri.
 Centum ibi formosis in vallibus Heroinæ
 Aeternum Prætæ frequentant.
 Stant virides campo stellæ, madidisque corusca
 Conniuent sibi sidera flammis.
 Illa inter medias paruo comitata nepote
 Et roseo viuacior ore,
 Ibat ouans, grandemque sibi, grandēque nepoti
 Necessebat de flore coronam.
 Cetera me vetuit magni caligo sereni
 Mortali percurrere visu.
 Nec tu plura velis. satis est, cui fata dederunt
 Aeternis mutasse caduca.

AD PHILIDIUM MARABOTINVM.

O D E XXXI.

Vides ut altum fluminis otium
Rerum quæta ludit imagine,
Solemque lunamque & sereno
Picta referat simulacra celo.
Talem seueræ lege modestæ
Componem mentem: seu caput horridis,
Fortuna circumlultat undis,
Seu placida tibi mulcet aura.
In nube semper rideat aureo
Pectus Sereno: quod melius sacros
Deique Naturæque vultus
Non dubijs imitetur umbris.
Pulchrum est quæta mente volatili
Instare Vero, nec trepido gradu.
Vrgere Naturam, nec inter
Ambiguas fluitare causas:
Sed mente fixa ducere liquidos
Rerum colores, & capitis sacra
Ab arce prospectare Verum, &
Fixa suis suis rebus ora.
Frustrâ proteruis frænâ damus feris,
Si nulla nostræ frænâ proteruim:
Aptamus. excussere celo
Non vacui Phaetonta fræno,
Sed lege, currus qui refugit sui
Rex esse, regni nescire externi:
Quicumque dat sibi, regendo
Ille potest dare iura mundo.
Vt mentis almo cuncta premas sinu,
Ipsum seueris te preme legibus:
Sic tu probis solers minister
Consilij, ego fidus auctor.

TVRSCI, seu breuior mihi
 Seu pernex oculos composuit sopor,
 Pennas Somnia læuibus
 Affigunt humeris; iamque virentia
 Lætus prata superuolo,
 Quà se cunque nouum mollè tumentibus
 Campis explicuit nemus,
 Herboseque patet scena superbia;
 Mox & nubibus altior,
 Mistus flumineis ales oloribus,
 Viuos despicio lacus,
 Et dulci volucrum carmine mentior.
 Iam tunc nubila, iam mihi
 Blandis diffiliunt fulmina cantibus;
 Et quæ plurima circuit
 Collum, punicea vincior Iride.
 Idem iam vigil, & meus,
 Non ingrata simul somnia dispuli,
 Cùm ter mobilibus lycam
 Percussi digitis, immemor & ducis:
 Nil sectator Horatij,
 Sublimis liquidum nitor in aera;
 Et nunc litora, nunc vagas
 Siccis traiciens passibus insulas,
 Nil mortale mei gero, &
 Iam nil sollicito debeo ponderi.
 TVRSCI, sæpè tamen mones,
 Olim ne veteri clarior Icaro
 Veris fabula casibus
 Mutem Parthasq; nomina Balthici

Frustra:

Frustrà nam memor Icarì,
 Addo stultitiæ consilium breui:
 Nam, seu dormio, me torus;
 Seu scribo, stabili sella tenet situ.

AD D. VIRGINEM MATREM.

Cùm in inclita Vilnensi Societatis IESV Academia Curriculo Philosophia finem imponeret, scholasticam prælecturus Theologiam.

O D E XXXIII.

ET iam quietis anchora puppibus
 Littus momordit. soluite carbasa,
 Proramque, malumque, & virenti
 Remigium religate lauru.

O cui frequenti plurima supplicat
 Stagira portus; si tibi consona

Respondet ex omni iuventus
 Turre, Palæmonique flammis

Rifere montes; si tibi perugil
 Depræliantum exercitus ignium

Hinc pognat atque hinc, atque athena
 Pulvero tonat ore moles:

Emancipatis adde clientibus

Gratam laborum, nec vacuum ui,

O VIRGO, pubem; siue castris
 Siue tibi famuletur aris.

AD QVINIIVM TIBERINVM.

O D E XXXIV.

Dilectam numquam, TIBERINE, dices,
 Cuius Ecis potiora glebis

Rura, Fortunæ sine fæce pulcher
 Riuus inaurat;

Quem per insignis geniale ceras
 Stemma clarauit; vaga quem per vrbes

Quem per & gentes radiante vexit

Gloria curru.

Pauper est, qui se caret; & superbe

Ipsē se librat, sua rura latam

Addit in iancem, socioque fallens.

Pondus in auro,

Ceteris parvus, sibi magnus vni,

Ipsē se nescit, pretioque falsæ

Plebis attollit propriaque se mi-

ratur in umbra.

Splendidam vera sine luce gazam,

Turgidum plena sine laude nomen

Mitte; te solo, TIBERINE, disces.

Esse beatus.

AD PAVLVM COSLOVVM.

O D E XXXV.

Iam pridem tepido veris anhelitu

Afflarunt reduces arua Fauonij:

Iam se florida vernis.

Pingunt prata coloribus:

Stratus frugiferis Vilia puppibus

Grato præterabit rura silentio,

Quamuis proximus omni.

Collis personet alite;

Quamuis & viridi pastor ab aggere:

Dicat graminea carmina fistula,

Et qui nauita debet

Plenis otia carbassis.

Aequas Palladij, PAVLLE, laboribus.

Interpone vices. Cras simul aureo

Sol attriserit ore

Summorum iuga montium.

Scandemus viridis terga Luciscij,

Quâ cella tegitur plurimus ilice,

Et se pretereuntum
 Audit murmura fontium.
 Illinc è medio tota videbitur
 Nobis Vilna iugo; tota videbitur
 Quæ Vilna sinuosis
 Ambit Vilia flexibus.
 Illinc picta procul quæ radiantibus
 Fulgent sana tholis, & geminam super
 Despectabimus arcem,
 Magni regna Palæmonis.
 Ut longo faciles Pacis in otio
 Se tollunt populi! nam tria tertio
 Surrexere sub anno
 Priscis templa Quiritibus;
 Et quæ conspicuis se Geminia
 Lactant saxa iugis, & Capitolium,
 Et quæ recta superbis
 Intrant nubila turribus.
 Auget magna, Quies: exiguus labor
 An maius modico provenit otio.
 Hinc & terga virentum
 Latè prospice collum.
 Quæ nunc mobilibus nutat Etesijs,
 Segni cana stetit sub nive populus:
 Qui nunc defluit, alta
 Hæsit sub glacie latex:
 Qui nunc purpureis floret ager rosis,
 Immo o sterilis deliquit gelu:
 Verno quæ strepit ales,
 Hiberno tacuit die.
 Ergo rumpe moras, & solidum graui
 Curæ deme diem, quem tibi candidus
 Spondet vespër, & albis
 Cras Horæ reuehent equis.

EXteros mores prohibete pulchra
 Lege, Thebanis patriasque leges
 Et pios ritus, & auita gnatos
 Sacra docete.

Templa Fas sanctum, Fora lustrat Aequum;
 Veritas, & Pax, & Amor per omnes
 Ambulet vicos: scelus omne casta
 Exulet vrbe.

Nullus est murus sceleri. per altas
 Urbium turrets, triplicesque portas
 Poena perrupit. Vigilant in omnes
 Fulmina culpas.

Concolor Vero Dolus, & superba
 Exulet regni sitis, & cupido
 Desidis lucri, tacitoque segnis
 Copia luxu.

Publicos discat geminare census
 Sæua paupertas, & in arma ferrum
 Sit satis. rapto malè pugnat olim
 Miles in auro.

Siue res bellis agitanda, siue
 Pace; collatas sociate vires.
 Alta centenis melius recumbunt
 Templa columnis.

Inter errantem scopulos carinam
 Certius plures docuere stella:
 Fortius proram gemino reuincit
 Anchora morfu.

Gliscit æterno sociale nexu
 Robur. arcanas opulentiorum

Ira per rixas agitata magnas
Eruit vrbeis.

Hæc vbi dulci modulante neruo

Dixit Amphion; ter eunte fluctu

Substitit Dirce, ter opaca mouit

Terga Cytheron;

Saxa repserunt, scopulique, circum

Deuio campos petiere saltu,

Et nemus, pronusque silex ab alto

Monte cucurrit.

At simul Vates tacuit; per omnem

Barbaræ rupes coiere murum, &

Septies clausæ steterunt ahenæ

Cardine Thebæ.

AD IOANNEM PALMIVM

*Ex Ioannis Cochani Poetarum Polonorum
Principis Lib. 11. Oda XX.*

Cum Regni Poloniarum Ordines positis ad Vistula
lam castris STEPHANVM I. Regem
Polonia dicerent.

O D E xxxvi.

PALMI, futuri Regis inutileis

Omitte curas. Dudum adamantino

Cui fata subscribere libro

Sarmatici diadema regni,

Non Auster illum, non Boreæ domus,

Non limen Euri, non Zephyri dabit,

Rex est, POLON quem potenti

Rex Superum iubet esse voto.

Hic ipse (quamquam se proprior daret

In regna Princeps) miserat extero

A sole Regem, qui relicta

Vela retrò citò ferret aula.

176 *Mat h. Casim. Sarbierij*

Quò vna pulchræ nomina gloriæ?

Quò pictus auro miles, & inclyti

Cessere Gascones? Inani

Spes tumidæ crepuere vento.

Fortuna naueis, & dubias agit

Fortuna pugnæ. hæc popularibus

Vt cumque se miscet cateruis,

Ambigui regit ora vulgi.

Abstine verbis. Nos medio procul

Campo coronam figimus ardua

In rupe. Rex esto, priore

Quisquis emet sibi Regna curia.

AD LIBERTATEM.

Edm VLADISLAUS IV. maximis ad Vistulam

Comitijs Rex Polonia renuntiat eunt.

O D E XXXVIII.

NAm quæ reuifas limina dulcius

Mauortiarum maxima gentium

Regina LIBERTAS, Polono

Orbe magis, Litauisque campis?

O prouidentis filia Consili,

O Faustitatis mater, & otij

Beata nutrix, o Polonæ

Primus honos columenque gentis,

Quæ sita multo sanguine gloria,

Reperta multo! Regibus altior,

Ipsaque Maiestate maior,

Et Patriæ melior Magistra

Felicitatis! leniter attrahe

Frenos, & ima nube super leuem

Suspende curram; quæ refulsus

Vistuleas tibi propter undas

Hinc

Hinc Lechus, atque hinc Littauus aureis
 Collucet armis, quâ tibi ciuium
 Tranquilla tempestas ouanteis
 Implet agros, prohibetque tota
 Latè videri. Non tibi sedimus
 Seruile vulgus: sed genus inclyti
 Mauortis, æternus Deorum
 Sanguis, Hyperboreoque clari
 Ab vsque Lecho, legibus additum
 Optare Regem: fallere nescij
 Quemquam, nec invidere nati,
 Extera nec metuisse sceptrâ,
 Suoque magni. Publica clarius
 Virtus per omnes emicuit gradus,
 Cum magna libertatis vmbra
 Sceptrâ simul populumque rexit.
 Tunc non coëctis nobile viribus
 Omne obsoleto vitat in otio
 Latere robur; tunc aperto
 Ingenium volat omne campo,
 Ad vsque palmam: tunc faciles, neque
 Duri Quirites conspicuo palâm
 Parere Regi, per cruentum
 Laudis iter, sequimur volentem
 Quacumque ducit. Sic gelidum caput
 Ausi nivalis scandere Carpathi:
 Aemique victores nigrum cal-
 cauimus Aemonizque collum.
 Sic Thracis olim littora Bospori,
 Sparsumque latè terruimus Geten,
 Baltumque inaudacemque Cimbrum,
 Et spolijs Asia superbos
 Numquam otiosi vincere Teutonas,
 Metas Poloni fiximus imperi, &

Ternam Boleſſai columnam

Triplice protulimus tropæo.

Præter triumphis vecta Boryſthenem

Volgamque pubes, belligeri ſuper

Aras Alexandri, & Laponi

Cæruleas Aquilonis arceis.

Scit læuus iſter, ſcit vitreis vbi

Iungit Bootes æquora pontibus,

Fractoque iam mæotis arcu

Sarmatici mala longa belli.

Quo Rege terris pulchra Parentium

Exempla Gnati reddimus? Annue

O pulchra Libertas, & orbis

Conſilio trepidiſque Regum

Obſeſſa votis, dulce ſupercili

Remitte pondus, quem tibi Maximus

V R B A N V S, Auguſtusque grata

Congeminat vice FERDINANDVS;

Pro quo perorat mundus, & ipſa quem

Gaudes rogari; regnet ab ultimo

Primus S I G I S M V N D O, & vetuſto

Proximus à I A G E L O N E ſanguis

Vt nulla poſſunt fallere præſcious

Futura vates! O hominum ſalus,

Ocura L A D I S L A E Diuum,

Lechiacæ dominator oræ

Salve! ſecundiste Lechici Patres

Et Martiorum caſtra Quiritium

Regem ſalutauere votis:

Iam galeis tibi nutat omnis

Hæſiſque pubes; iam reſonabiles

Campi iocoſa vocis imagine

Colleſque certatim, & profunda

Plauſibus inſonare ſilvæ.

Ter viſus omni ſe Pater Hiſtula

Mouisse ripas: ter tibi frondeam
Flexisse ceruicem, & recliui
Carpathus autremuisse pinu.
Qualem peracto sacula te retro
Debent Nouembri: iam tibi Gloria
Bellique maturus Cupido
Non humileis stimulauit iras,
Quamquam recentis mulcet amœnior
Caligo Regni. quantus in impium
Assurgis, absentemque vincis
Consilijs animisque Moscum:
Qualis minaci præfuns impetu,
Et quantus iræ! siue acie leui
Campos inundare, & repenti
Mœnia terrificare bellos;
Deliberato seu calor incidat
Pugnare ferro. Sic Iagelonidæ
Ab hoste laudari cruenta
Et metui peperere dextra:
Sic dum priores æquat auos Pater,
Egit timeri fortis, & improbam
Mulctauit, exhausitque factis
Inuidiam, sobolique tantum
Maiora liquit. tu gemino potes
Aui Patrisque nomine duplicem
Miscere laudem: siue pacis,
Siue grauis per acuta belli,
Cum lata poscent, consilij celer;
Cum moesta rerum, strenuus ingeni, &
Immotus innixusque semper
Ipse tibi, patiensque curæ,
Rerum sub alto pondere rectior
Maiorque stabis. Sic tibi Sarmatæ,
Sic fata iurauere, toto
Sic Superi statuere coelo.

MATH. CASIM. SARBIEVII
 SOCIETATISS IESV
 LIBER EPODON.

AD
 PAVLVM IORDANVM
 VRSINVM
 BRACCIANI DVCEM.

*Bracciani agri amoenitatem commendat, ad quam
 per ferias Septembres secesserat Roma*

O D E I.

HVC o quietis apta Musis oria,
 Leuesque Ludorum chori!
 Huc feriantum Phoebe Mularum paters;
 Huc hospitales Gratia;
 Huc del catis ite permitti locis
 Non inuerecundi Sales:
 Hic otiosi mite Bracciani solum
 Vago coronemus pede.
 Clemens lupino cliuus assurgit iugo,
 Coelumque paulatim subit,
 Et solida subter terga scopulorum arduo
 Securus infessu premit:
 Arcisque iactat inter alta turrium
 Insigne propugnacula,
 Timenda quondam Caesarum turmis ducum,
 Timenda magno Borgia,
 Cum

Cum per minantem militum æratos globos
 Metuenda iaceret fulmina.
 Ageretque profugum Cæsare, & quassum metu,
 Adusque promissum NIHIL.
 Hic ille magnus frænat Etrucas opes
 VRSINVS Heroum decus,
 Heres auitæ laudis, & princeps caput
 Magnæque laus Oenotriæ.
 Circum coruscis scena quercetis viret,
 Cælumque verrit frondibus,
 Suosque colles vestit, & patentibus
 Sese theatris explicat.
 Admota muris ponè Nympharum domus
 Aprica præbet littora:
 Ripamque Baccho iungit, & vallum propè
 Lentis flageliat fluctibus.
 Maiore nūquam stagna Neptuno sonant,
 Aut æstuantis Larij.
 Aut qui seверо tangit Albanus lacu
 Inenatabilem Styga:
 Aut, quæ procellis gaudet, & magno fremit
 Superba ponto Iulia:
 Nec maior visquam spumat, & rupe struci
 Benacus assultat salo.
 Intonsa curuo monte circumstant iuga.
 Mitesque despectant aquas.
 Niuosus illinc terga Romanus mouet,
 Cœloque diducit minas:
 Illinc caducis ilicem quasiat comis
 Sublime Cymini caput:
 Crudumque Boream frangit impotentibus
 Depræliaturum Notis,
 Terrisque latè regnat, & cæli minis
 Opponit hibernum latus.

Amica sternit inter m lacum quies,
 Fluctusque fluctu nritur,
 Et ipsa secum pigra luctatur Thetis,
 Aquæque colludunt aquis:
 Quas vel carina, vel citata turgido
 Findit phaselus linteo:
 Pinnaque latè vitreum cogens pecus
 Volente lino truditur,
 Setaque piscem ducit, & raris procul
 Lacum coronat retibus.
 Hinc alta lucet diuitis Pollæ domus,
 Hinc pinguis Anguilariæ:
 Trebonianas hinc amica vineas
 Vadosa plangunt æquora:
 Hinc delicati fundus Aureli nitet,
 Lymphæ salutaris pater:
 Vndaque morbos arcet, & viuacibus
 Luem fluentis eluit.
 At quâ superbum fontibus nomen dedit,
 suumque Flora marginem,
 Viuis perennes decidunt saxi aquæ,
 Camposque decursu lauant,
 Patremque longè Tybrin, & regem sonant,
 Romæque seruitum fluunt.
 Sincera circum regna naturæ nitent,
 Et artis immunes loci:
 Adhucque virgo sulcus, & montes adhuc
 Molleis in experti maus,
 Meramque Bacchus Tethyn, & Bachû Thetis,
 Et pinguis inuitat Ceres.
 Hinc ille latus surgit, & tenacibus
 Inserpit vlmis Euius,
 Vdoque cornu turget, & fluentibus
 Crinem racemis impedit,

Non Lesbos illi, non odorati magis
 Vineta rident Massici,
 Aut quæ Falernis educata solibus
 Sublucet vultu purpura.
 Sed nec Falisci glaream malit soli
 Nec pinguis vber Rhætia;
 Nec flaua tantum culta felicitis Cypri,
 Graiamve dilexit Rhodon:
 Quantum suis superbit, & sese suis
 Miratur in canalibus.
 Circum beatis imperat campis Cæres,
 Lateque rura possidet:
 Et arua flauo messium fluctu tument,
 Motuque culmorum natant.
 Innuberratus inquinat cælum vapor,
 Aut tensa nimbis vellera:
 Aut è Boreis bella ventorum plagis,
 Raucusque siluarum fragor
 Auditur usquam: non proteruis insonant
 Exercitati Syrtibus
 Euris & Austris contumaces Africi,
 Et perduellibus Notis.
 Tantum serenæ Vesper, & tenerrima
 Etesiarum flamina,
 Albique soles, & serena lucidis
 Aspirat aura montibus:
 Puramque cælo prouehunt Horæ facem,
 Et Phœbus Horarum pater
 Peculiari luce colles irrigat,
 Pronaque perfundit die.
 Ramis repentes ingruunt Fauonii
 Locantis auræ sibilo,
 Et temporis prouocant suspirijs,
 Lenique somnum murmure.

At non loquaces interim nidi tacent,
 Matresque nidorum vagæ.
 Sed aut maritis turrur in ramis gemit.
 Et saxa rumpit questibus,
 Aut læta latè cantibus mulcet loca
 Famosa pellex Thraciæ,
 Silvisque coram plorat, & crudelibus
 Accusat agris Tereæ:
 Quæcunque moestæ vocibus dicunt aues,
 Respondet argutum neius.
 Affatur alnum quercus, ornum populus,
 Affatur illex ilicem,
 Et se vicissim collocuta redditis
 Arbuta solantur sonis.
 Huc o Quirinum ductor, huc Oenotriæ
 O magne regnator plagæ
 IORDANE, tandem plenus Urbis, & fori,
 Rerumque magnarum satur,
 Sepone curis temet, & domesticis
 Furare pectus ovis.
 Hic vel tuarum lene tranabis vadum
 Opacus umbris arborum,
 Tuosque colleis inter, & tuas procul
 Perambulabis ilices:
 Vel cum Decembri campus, & prima niue
 Vicina canescent iuga;
 Nunc impeditas mollibus plagis feras,
 Silvamque præcinges metu:
 Nunc incitato capream rumpes equo,
 Teloque deprandes aprum:
 Luctoque ceruos collocabis spiculo,
 Furesque terrebis lupos.
 Quod si Latinæ laus ALEXANDER plagæ,
 Sacræque fides purpuræ,
 Te.

Tecum paterno feriabitur solo,
 Seseque curis eximet:
 Tuique ciues, hospitesque ciuium
 Toto fruemur gaudio.

AD FONTEM SONAM.

In patrio fundo, dum Roma redisset.

O D E I I.

FONS innocenti lucidus magis vitro
 Puraque purior niue,
 Pagi voluptas, vna Nympharum sitis,
 Ocelle natalis soli,
 Longis viarum languidus laboribus
 Et mole curarum grauis
 Thuscis ab vique gentibus redux, tibi
 Accline prostrerno latus:
 Permite siccus, qua potes, premis caua
 Permite libari manu.
 Sic te quietum nulla perturbet pecus,
 Ramusve lapsus arbore:
 Sic dum loquaci prata garritu secas,
 Et latus audiri salis:
 Affibilantes populetorum comæ
 Ingrata ponant murmura
 Tibi, lyræque Vatis: haud frustrâ sacer
 Nam si quid V R B A N V S probat,
 Olim fluenti lenè Blandusiæ nihil
 Aut Sirmioni debeas.

PALINODIA

ad secundam libri Epodon Odam

Q. HORATII FLACCI,

Beatus ille qui procul negotijs,

LAUS OTII RELIGIOSI.

*Cum amœnam Collegij Societatis DES V Vill-
nensis Nemecina villam per Sextileis Férias
inuiseret.*

ODE III.

AT ille, FLACCÉ, nunc erit beati or,
 Qui mole curarum procubonni
 Paterna liquit rura, litigantium
 Solutus omni iurgio;
 Nec solis æstum frugibus timet suis,
 Nec sidus hiberni Iouis,
 Rixasque vitat & scelestæ curiæ
 Rapacioris limina.
 Ergo aut profanis hæc tenus negotijs
 Amissa plorat sidera;
 Aut in reducta sede dispersum gregem
 Errantis animi colligit,
 Postquam beatæ lucra conscientiæ
 Quadrante librauit suo
 Idem, propinqua nocte, stellatas vigil
 Cùm vespër accendit faces,
 Vt gaudet immortale mirari iubar,
 Terraque maiores globos,
 Et per cadenteis intueri lacrymas
 Rimosa lucis atria,
 Quæ CHRISTE tecû, VIRGO quæ tecû colat
 Perennis heres sæculi!
 Voluuntur aureis interim stellæ rotis,
 Pigrumque linquunt exulem,

Per

Per ora cuius vberes eunt aquæ,
 Somnos quod auertat graueis.
 At quando lotum Gangis aut Indi fretis
 Iam Phoebus attollit caput,
 Mentis profundus & sui totus minor
 Irata flectit Numina:
 Vel cùm sereno fulserit dies Ioue,
 Aprilibusque feriis,
 Assueta cælo lumina, in terras vocat,
 Lateque prospectum iacit,
 Camposque lustrat, & relucentem sua
 Miratur in scena DEVM.
 En omnis, inquit, herba non morantibus
 In astra luçtatur comis:
 Semota cælo lacrymantur, & pijs
 Liquuntur arua fletibus:
 Ligustra canis, & rose rubentibus
 Repunt in auras brachijs;
 Astrisque panda nescio quid pallido
 Loquuntur ore lilia,
 Et serò blandis ingemunt suspirijs,
 Et manè rorant lacrymis.
 Egò ne solus, solus in terris piger
 Tenace figor pondere?
 Sic & propinquas allocutus arbores,
 Et multa coram fontibus
 Riuisque fatus, quærit auctorem DEVM
 Formosa per vestigia.
 Quod si leuandas mentis in curas vigil
 Ruris suburbani domus,
 Quales Lucisci, vel Nemecini Lares,
 Vdumve Beldani nemus
 Rudeis adornet rustica mensas dape
 Siccis sub Augusti dies;

Iam tunc sub ipsum limen, aut domestica

Lenis sub umbra populi,

Expectat omnis hospitem suum penus,

Et concha sinceri salis,

Pressique meta lactis, & purus calix,

Et hospitalis amphora,

Et fraga, raris verna quæ dumis legit,

Iucunda panis præmia.

Non me scaritunc, non Lucrinorum grauis

Sagina mulorum iuuet;

Sed cereus palumbus, aut turtur niger,

Aut anser amnis accola.

Et eruditam quæ fugit gulam faba.

Lætumque, nec simplex olus,

Et quæ suprema colligetur, ac graui

Patella nil debet foro.

Post hæc vel inter lata quercetis iuga,

Vel inter amneis iuuerit

Vitare tristeis post meridiem Notos

Sub æsculo vel ilice;

Nigrumve littus, aut opaca lubricis

Tranare stagna lintribus,

Zætaque fruge ludibundum ducere

Tremente piscem linea.

Remugit ingens interius tauris nemus,

Vmbrosa balant flumina;

Et aut in antris garrunt acanthides

Aut in rubis lusciniæ.

Hinc per rubeta pastor errantes capras

Vocante cogit fistula:

Illinc herili messor è campo redux

Alternat plaudit carmina.

Et pressa sectos plaustra per sulcos gemunt

Ruptura ruris horrea.

At nec tacemus posse confidentium,
 Dulcis manus sodalium;
 Nec infaceta sermo differtur mora,
 Sed innocentibus iocis,
 Multoque tinctus, sed verecundo sale,
 Innoxium trahit diem.
 Hæc si videret fenerator Alphius,
 Olim futurus rusticus,
 Quam collocarat Idibus pecuniam,
 Nollet Kalendis ponere.

DE PVERO IESU

in VIRGINIS MATRIS sinu

O DE

A Memus, an Massilus, aut nostris riget.
 Alpinus in venis silex?
 Amemus, en ut pronus è Matris sinu
 In nostra pendet oscula;
 Qualis seuera vel Gelonorum puer
 Mollire posset pectora?
 Ut lumen oris, ut renidentes genas,
 Ut bina frontis sidera,
 Nivesque colli, quasque purus & tener
 Titan inauravit comas,
 Eburneasque tendit in collum manus!
 Ut annuit totus capit!
 Ut hospitali vagit admitti sinu,
 Stringique brachijs rogat.
 Amemus; aut si non amare possumus,
 Repentè possumus mori.

*Ad pedes CHRISTI in cruce morientis Aucto-
prouolutus.*

O D E V.

Hinc ut recedam, non trucidis ferri minæ
Non nudus ensium timor,
Vnquam reuellent à tua IESV cruce
Hoc multa fleturum caput.
Me teque tellus inter & cælum ruat,
Versique tempestas maris
Mixtusque flammis nimbis, & ter igneis
Caducus aer imbribus.
Iacebo fixum pondus, & certum mori,
Suique non vsquam ferens;
Tuosque clauos & tuas amantibus
Ligabo plantas brachijs.
At tu sereno, nam potes, vultu tuum
Tuere IESV, supplicem:
Et hoc, Patri quem reddis, haud euanido
Me stringe paullum spiritu.

C A R M E N S Æ C V L A R E
D I V I N Æ S A P I E N T I Æ.

in anno seculari. M. DC. XXV.

Cùm V R B A N V S V I I I. Pont. Opt. Max.
portam auream aperiret.

In gratiam P A V L I F R I G E R I I Romani, pu-
blice de Philosophia disputaturi.

O D E V I.

Diva terrarum pelagique præses,
Dicta sublutres habitare nubes;
Inter, & latè cohære pictis
Sidera frænis,

Patris.

Patris æternas iunctata flammæ,

Pura sinceri soboles Sereni,

Mentis arcanum inbar, & coruscæ

Frilia lucis;

Par Patri natum sine matre Numen,

Gandor aspecti sine nube Veri,

Ingeni proles, genialis almi

Pectoris ardor;

O facer mundi lepor, o decora

Fabra naturæ facies, paternæ

Mentis exemplum, liquidi ferens

Luminis imber;

Patris interpret, similisq; voci

Nata secundo Genitoris ore,

Vena virtutum, generosa pulchri

Mater honestis;

Ante formosi vaga regna cæli

Prima natales habuisse cunas.

Ante vagitus & anhelæ parui

Murmura pontis;

Antè quàm Phœbi celerique Lunæ

Vesper alternos reuocaret ortus,

Antè quàm montes, & opaca itaret

Montibus arbor;

Antè quàm tellus, & aquosa Tethys

Regna dissepta sociaret vnda,

Et cauas circum sonuere fluctu

Litora cautes;

Cælibi Patris generata partu,

Cælibi Patris generanda partu,

Lumen, & verum semel elocuti

Copia Veris

Tu quater nexis elementa nodis

Molliter firmas, & iniqua magnæ

Bella naturæ premis, & quaternæ
Iurgia causæ.

Tu tuos causs imitata vultus

Diuidis toto simulacra mundo.

Numinis formam studiosa vili

Effingere limo.

Cùm Pater sacro redimiret igni

Siderum crines, tenerumque Solem,

Et rudes Lunæ radios honesto

Comeret auro;

Pondus, & Leges, faciemque rebus

Ipsa fingebas: variæque rerum

Te penes Normæ, Numerique, & Ars, &

Lucidus Ordo.

Tu vagas zona cohibente stellas

Ausa nascentem religare Phœbum;

Ausa nascentem nebularum amictu

Innoluere terram.

Cresce, dicebas, spatiofa cresce,

Fertilis frugum pecorisque tellus:

Hinc iugis, illinc medijs dehiscant

Vallibus agri.

Cresce, dicebas: simul ipsamersum,

Erigit ponto caput, & refusis

Hinc aquis, illinc steterant, oborti

Collibus agri,

Quæ simul multa tibi rixit herba,

Lærior cellas reparare sedes,

Arduum molita tholum volantis,

Nube columnæ,

Diceris vastes equitasse supra

Nerei campos celer, & curules

Afici pennas super, & iugalis

Terga Fauoni.

Rursus obliquo redeunte gyro
Iste per fluctus, tibi naus ipsa;
Iste per campos, tibi curtus, aptis

Ipsa quadrigis:

Docta sublimes peragrate tractus,
Docta terrestres referare vectes,
Orbis obscenum chaos, & latentis

Ultima mundi.

Clara te Lunæ stupueret templâ
Sospitem flammis iterare plantam,
Inter & nimbos & acuta sicci

Regna Promethei.

Ad tuos lenis venit Aura frenos:
Hinc & hinc Ignes, patiensque lori.
Pontus, & tractas sine fraude Tellus

Audit habenas.

Te Dies, & Nox, & Hiems, & Aestas,
Ver, & Autumnus, properique Menfes,
Et leues Horæ, rapidoque cingunt

Sæcula passu.

Te vehit clero Cynosura plaustris,
Te nec irata mare sistit vnda, aut
Pertinax Euri furor, aut inelu-

ctabilis Austri:

Nec minax Cauri Zephiri que frater
Cum truces iram feruit inter imbres,
Aut freto pulsam Boream vadosa

Oppugnat arena.

Te renascentis videt ora Phœbi,
Quæ vel excusso glomerata fluctu
Lora, vel currum pelago cadentem

Audit libero.

Quæquæ deuexo tegit astra nimbo,
Quæque sublimis speculatur Vrsæ

Hispidas arces, & inhospitalis
Frigora brumæ,
Iamque mortales simulata cultus
Inter humanas manifesta turmas,
Barbaram gaudes lepidò cateruam
Ducere ludos:
Inter & coetus, solidaque plebem
Libero gestis volitare gressu, &
Ire per vicos, populique densas
Ire per vrbes:
Vtilis morum, placideque fortis,
Certa permissi dare iura Recti, &
Siderum solers, patrioque mentem
Didita celo.
Qualis vmbrosa Libanitis aura
Cedrus, aut lato cyparissus amni,
Qualis attollit caput è Cadanis
Silua viretis;
Qualis Eois rosa regnat hortis,
Aut Idumæis opulenta baccis.
Palma, quam præterfugientis numor
Educat vnda:
Vere tu vincis veniente flores,
Vincis Autumno remeante vites;
Vincis & succos, & odora Medi
Vulnera trunci:
Myrrheas vincis lacrymas, & vdos
Balsami rores, & ineuolutos
Cinnami libros, volucrumque sicci
Corticis auram.
Pampinus multa tibi cedit vva,
Cedit effusis terebinthus vmbis,
Ver & Autumnus simul os decoris
Extulit aruis.

Sceptra te circum, Trabeæque, & altæ
Turba fortunæ, famulique retrò
Nimbus argenti fluit & frementum
Vulgus honorum.

Pronate longè coluere regna,
Et per insignes gradientem & imos;
Et minas Regum super, ac Tyrannorum
Ardua colla, &

Pauperum coetus humerosque vulgi
Ire sublimem. Tibi lætus Afer,
Et pedum Maurus minor, & supinis
Sarmata palmis

Scuta deponunt. Tibi China nuper,
China non notæ dominator actæ,
Et ferox Iapon, & Arabs Latinis
Accidit aris.

Commodet raucus tibi sinistra Nilus,
Te sonet pulsas Arimaspeus armis,
Te Lycipotor, vitreique dicat
Civis Enipei.

Prodigus laudes tibi fundat Ister
Ostij septem; tibi manet ingens
Tibris, immensa que vehar sonorum
Mole tributum.

Tuque neglectas miserata gentes,
Nuper, heu! foedis malè pulsa rixis,
Cassa bellorum refer, heu! pudendis
Otia tertis;

Sit tuam votis, venoratur urbem
Omnis Europe, Latiumque supplex
Prona certatim tulimus quaternis
Oscula portis.

Pelle vesanas, Dea, pelle cædes,
Quæque vicinis agitata pugnīs

Bella durauere sonora crudo

Sæcula ferro.

Neu nimis nostris inimica culpis

Oderis cerni: dominamque Romam

Nubium curru super, & niuosis

Vise quadrigis.

AQVILÆ RADIVILÆ

Nuptialis. Pompa.

AD PRAESULEM VILNENSEM

Dithyrambus.

OD. E. VII.

S Virge Musa nuptiales

Aemulata voce plausus,

Per feracis arua Vilnae

Quære flores, carpe frondes,

Carminumque mille foeta

Vere pulchro cinge pulchro rore sparge tempora.

Parce nunc Horatiano

Alligare verba nodo:

Parce: molliora blandi

Quære plectra Claudianis

Mitte bella, differ arma;

Hospitisque Dithyrambi voce Vilnam persona

RADIVILÆ stemma ceræ

Alitem Iouis ministrum,

Qui per auras, qui per ignes,

Mille gyros, mille tractus

Remiges fatigat alas,

Barbitique Carminumque voce, calo deuocae

Ales armiger Tonantis,

Blande fulminum fatelles,

Mixis ignium Tyranne,

Nubiumque turbinumque

Linque serus officinas,

Carpe

Carpe frondes, & patergo sterne nidū stemmati.
 Carpe flores, quos maritis
 Patturiuit ALBA campis.
 Carpe frondes, quas paterni
 Educauit vnda Chroni:
 Quæ vel adbibere Vilnam,
 Vel propinqui lene murmur audiere Villæ.
 It volantis aura prati,
 Nexilis florum procella
 Pingit Euros, & remissi
 Lilijs pluunt acanthi:
 Ludibundi veris imber
 Spargit arua, spargit vrbes, tecta spargit vrbium.
 Ille nubium viator
 Pulcher ales, vt virentem
 Nube diuidit pruinam!
 Proque grandinum molesto
 Deijcit ligustra nimbo.
 Et roseta pro rubenti rubra iactat fulmine.
 Iactat herbas, quas iocantis
 Ludit inter ira venti,
 Quas adhuc seueriore
 Ore bruma non momordit,
 Sed Fauonius tepenti
 Fouit ore, fouit vdis Aeolus suspirijs.
 Ite bella, quæ cruentis
 Ira colligat catenis;
 Perque viua regna Floræ
 Nuptialis insolenti
 Vere frondeat Nouember;
 Quâ maritus alba calcat, quæ marita lilia.
 Aestuantis arua ponti
 Vexet innocenter Euris
 Ad fugacis agmen vnda

Ter quater reuerberatis
 Aura rideat cachinis;
 Ludicri fluent a perfluent sibilis Etesiae;
 Magne Praesul, quæ profano
 Ominamur ore vates
 Auspicata verba; Sacro
 Omineris ore Praesul,
 Littauræ fidus coronæ:
 Littauri lumen Senatus, sol VOLLOVVICIA.
 Sit perennis ille torrens
 Illa vena iugis auri,
 Eloquentis ille lingua
 Annis irriget Senatum:
 Architecta gratiarum
 Illa longum verba promissis imperent Quiriteibus.

Publica Europa Calamitates.

O D E VIII.

Nec satis est nos posse mori cum fata reposcunt,
 Aguntque morbi lucis & vitæ feos.
 Ipsi etiam exiguum bellis commisimus æuum,
 Omneisque ferro rupimus leti moras,
 Ipsi ultro in strictos aduersi incurrimus enses,
 Et mutuum cadendo laudamus nefas.
 Iâque adeo pulchræ populos rapit ambitus ire,
 Vrbeisque longa pace defungi pudet.
 Regna placet gentisque suæ miscere ruinæ,
 Fractique subter orbis occatu mori.
 Iâ Rhodanusq; Padusq; atq; ingēs Albis, & ingēs
 Rhenus cruenta decolor ripa fluit.
 Iam tria iustra metuit subras de sanguine fruges,
 Nec dira auaram terruit falcem Ceres.
 Nec minus incertos metimus sine finibus agros,
 Et muta stricto iura sub ferro silent.
 Interea miserum gladijs diuisimus orbem;
 Et cum triumphis causa vel prædæ deest,

Barbara longinquū post equora querimus ho
 Mundusque Reges inter incertos labat.
 Scimus & occulto pacem prætendere bello,
 Dum victa fessis arma respirant minis:
 Ingeniumque iocis, risu corrumpimus iram,
 Felixque tractat arma virtutis dolus.
 Hoc etiam placuit stricto satis esse negare
 Perire ferro, ni parū crudelibus
 Addimus ingenium fatis, habilique veneno
 In nos cruentam mortis armamus manum.
 Ergo iterum (pro triste nefas! pro dedecus & iā
 In se cadentis vltimum mundi scelus!)
 Fraude mala parui spatium contraximus æui,
 Per heu tacenda puluerum contagia!
 At melius (si tanta brevis fastidia vitæ
 Et vna lati cura mortaleis habet)
 Omnia terrarum superi conuellite claustra,
 Omneisque dissipare littorum moras.
 In nos rupta ruant fundo maria omnia ab imo;
 Trifidus in nos ignea missus manu,
 Quæ scelerum duxere viæ, ruat ignis; & vna
 Hinc se Sicano Balthis impingat mari;
 Inde Caledonium sese committat Ibero,
 Euxinus illinc Adriæ iungat latus.
 Aemus & ignota lateant sub fluctibus Alpes;
 Mœotis altum mergat Atlantis caput.
 Omnia sint vnus magna um campus aquarum,
 Nullique latam limites signent humum.
 Et maria & magni perdant sua nomina montes,
 Dum mergat omne Theys humanum genus.
 At superi (nam vos & tunc mortalia tangit
 Perire nostrum sapè non passos genus)
 Tunc aliqua de gente pium seruate nepotem,
 (Sed ille gentis nesciat mores suæ)

Deuocatione is iterum qui credulus vndis,
 Ingens in vna sæculum seruet trabe.
 Nam simul agglomerans sese super Amphitrite
 Humana terris eluet vestigia,
 Iam parcente Dæo, iam subsidentibus Euris,
 Iam se refuso temperante Nereo,
 Incipient summi paulatim emergere montes,
 Rarosque primum margines æquor pati:
 Illic ex omni rupes assurgere ponto,
 Terrasque circum curua lunari freta:
 Tunc, vagus oblitus vbi sol respexerit agros,
 Nouis aprica floribus pingi iuga:
 Tunc rara circum campis nutare cupressi,
 Tunc omne lata fronde vestiri nemus:
 Iamque suas inter decurrere flumina valleis,
 Et arua puris murmurare fontibus.
 Protinus ex vna redeuntia sæcula puppi
 Latè patentés orbis implebunt plagas;
 Et virideis ripas ac molle sedentia latè
 Ramalibus vitæta distinguunt casis.
 Sed tellus communis erit, sed nullus auaris
 Stabit colonis arbiter fundi lapis:
 In commune fluent sancti sine nomine fontes,
 Nascentur omni liberæ fruges agro.
 Tunc bona prospicient purgatas sidera terras,
 Tunc ægra nullo sole pallebit Ceres.
 Non Aquilo gracileis, non eruet Eurus aristas;
 Sed innocentes & calore languidi
 Mulcebunt violas, mulcebunt lilia soles,
 Omni que lenis annuet vento seges:
 Vina fluent vulgò riuus, felicia vulgo
 Per rura current lacteo fontes pede:
 Sponte sua dulces salient in pocula lymphæ,
 Sincerus & scire nescius liquor,
 Ergo

Ergo sua quivis luxum non noscere mensa,
 Suoque dives esse nec magno sciet.
 Nā neque marmoreas ingentia tecta columnas,
 Nec areas delubra lassabunt trabes,
 Frondibus implicitæ texent pallatia silvæ,
 Aranique Diuis cespes aut saxum dabit.
 Sed pietas tunc maior erit, cū testibus astris
 Insons sub alto turba degemus Ioue.
 Aurea tunc vestis sanctum texisse pudorem,
 Tunc mollis ostro mensa muscosus laps.
 Nectar erunt hausta puris ex amnibus undæ,
 Lectæque ramis aut humo dapes erunt.
 Potus erit vicisse sitim; spectacula, coram
 Miscere sanctos simplici risu sales;
 Mox choreæ, mox iucundi per gramina ludi,
 Et latus ac securus in turba pudor.
 Aptæ dabunt fessis virides umbracula rami,
 Herbosa molleis ripa præbebit toros.
 Non impendebunt placidis laquearia somnis,
 Sed alta mundi signa labentur super.
 Et vāga præbebunt pictæ spectacula noctes,
 Velox euntis scena dum transit poli.
 Intereā tacitam non rumpent arma quietem,
 Raucique pulsus aeris, aut murmur tubæ,
 Non dubias nauale nemus descendet in undas,
 Non vlla puppes bella trans pontum vehent,
 Omnia pacis erunt: totum venatio ferrum,
 Et innocens telluris insumet labor.
 Et ne belligeris iterum graue cædibus aurum
 Laboriosus eruat lucri furor;
 Ipsa sibi incumbens concussi pondere mundi
 Condet profanas altior tellus opes.
 Quò me dulcis agit longo dementia captus
 An & Poetas sæculi rapit furor?

Etnihil, aut tantum euerso promittere saclo
Acerba fati vis, & irarum finit?

An lacrymas longo flendi corrupimus usu,

Et stultus ipsis ridet in malis dolor?

Quidquid id est, tamē arma pij deponite Reges,

Nudate primi publicum ferrolatus,

Primi animos, primi socias coniungite dextras,

Et vester omneis alliget gentes amor.

Pugna sit hæc tantum, iunctos concordibus aris

Quis sanctiore Cælites voto colat,

Quis melius præscas componat legibus vrbeis,

Quis æquiore temperet sceptrum manu:

Cuius pulsa prius populos Astra reuifiat,

Tutoque pulset Veritas aulam pede.

Non placeat virtus pretio, non Curia censu

Non infideli septa Maestas metu.

Iura voluptati sanctum præscribat Honestum,

Piæque leges vult iustum ferat.

Sic olim quod Musa grauis promisit Horati,

Præstabit æuum certior Regum fides.

AD ILLVSTRISS. D. IANVSSIVM

SKVMIN TYSKIEVVICZ

PALATINVM TROCENSEM,

Capitanum Iurborgensem, Nouonolensem,

Braslauiensem, &c.

QVATVOR LEVCAE

VIRGINIS MATRIS,

seu publica ac solemnis ad Aedem diua Virginis

Matris Trocensem Processio.

Pima leuca seu Ponari.

O D E I X.

IMus, an frustra fugiente bruma

Omnia Aprili vifit herba.

Et caua valles, viridique lucent

Arua sereno?

Imus, inscriptæ sinuosa Diua

Signa iam lenes rapuere ventis.
 Ni verent rumpi, reuocentque tensi

Serica funes.

Interim pictis taciturna nupquam
 Pompa sub signis fluat. Illa magni
 Te MARIS STELLAM, dubijque virgo

Sidus in vndis.

Illa nil fancti dubiam pudoris.
 Te canat Matrem, facilemque clausi
 Aet heris portam. Tibi prapes alti

Ciuis Olympi

Hinc & hinc pressis reuerenter alis
 Attulit pacem. Tibi magna pacem
 Debeat tellus, melior reuersi

Nominis Eua.

Tu graves demes populo catenas.
 Tu diem pulsas reuocabis umbris.
 Tu bonis pelles mala, laeta moestis

Fata reduces.

Esse te magni populus sciemus
 Numinis matrem, modò missa peste
 Vota non vnumquam Deus obstat

Respuat auremque

Mitis, & blanda prece singularis
 Virgo placari, scelerum solutos
 Et bonos flecti, vacuosque noxae

Suggere sensus

Integram nobis sine labe vitam
 Prosperam nobis sine clade mortem
 Et sacros nati genetrix tueri

Annue vultus.

Hæc ter alterno modulata cantibus
 Turba, carpemus viridis pomarum
 Roscidas valleis, & amœna præter

Arua vehemur.

Protinus, Virgo, tibi longa laudum

Pompa ducetur, ubi se recuruo

Collum flexu viridis reducit

Scena theatri.

Audient magnæ titulos parentis

Pinei montes, Viliamque circum

Ter repercussæ recinet **MARIAM**

Vocis imago.

Audient colles, & opaca longè

Colla submittent, trepidæque circum

Attremunt pius humilique supplex

Populus vmbra.

Sed prius magnum triplici Tonantem

Voce placamus: placidumque Christi

Pectus, & nostris vacuam querelis

Electimus aurem.

Iude ter sancto redeunte cantu

Sancta clamaris: nemorumque rursus

Murmur, & fractæ referet **MARIAM**

Vocis imago.

Te sua gestit genitrice Numen,

Virginum Virgo; genitrice gestit,

Quisquis optata tibi cumque carus

Vescitur aura.

Castâ tu pulchri genitrix amoris,

Tu spei mater: tibi pictus almi

Campus Eden, fabulisque vitæ

Germinat arbor,

Tu domus Veri, tibi certus vni

Aureas æther referare valuas

Gaudet: æterni geminant tibi su-

spira colles.

O potens olim profugos tueri
 Ciuitas fontes, decus o Sionis,
 O Dei præsens domus, o reposti-
 Foederis arca!
 Siue tu purum sine fraude vitrum,
 Consulis formæ, reficisque vultus,
 Blanda seu triste is imitaris inter
 Lilia spinas
 Siue præfago Gedeonis aruo
 Vellus haud vilo temeraris imbri,
 Vda cum circum madido la boreo
 Arca cælo;
 Seu negas circum crepitante flamma
 Pulcher exuri rubus, & pauentes
 Increpas ramos, folijsque lato
 Ludis in igni,
 Inde Iessæi solum nepotis,
 Virgo se toto tibi sternit auro:
 Hinc tibi surgit superas eburna
 Turris ad auras
 Te suas Virgo simulant refusa
 Mella per cellas, & amœna serum
 Rura, quæ muris gelidique claudunt
 Fontibus hortis
 Hic tibi surdas fuga lenis Euri
 Excitat frondeis, vbi purus vndæ
 Humor occulta nemorum volutus
 Murmurat vmbra.
 Hic cadens læui tibi lympa lapsu
 Præfluit valleis, & aperta prata
 Inter, impellit violas perenni
 Aura cachinnos
 Tot tibi virgo bonæ liberali
 Defluunt cælo; tibi tanta terris

Augustinus. Sermo. 25. de humilitate.
Primus humilitatis gradus est, veritatis
sermonem humiliter audire, memoriter re
tinere, voluntarie perficere, *Aug. Humili*
tas. Ora pro nostris defunctis.

Labitur semper renuente sisti

Gratia riuo

Tu polo missas pia cymba fruges

Acta longinquo vehis institori.

Tu diem ducis, placideque matè

Lumine rides;

Qualis Eoos ubi tollit undis

Lucifer currus, roseisque loris

Vndat, errantes per aquosa ludunt

Cerulea flamme;

Qualis aut Phœbe radiante plenum

Lucet argento: mare qualis intrat,

Aut mari surgit rutilus diurno

Phœbe in auto.

Qualè, dum puro racurno celo

Siderum se fert acies, per omnes

Ignium rimas nitidi renident

Atria cali.

Quod tibi nomen pia Virgo summa

Voce dicemus? solum superni

Audies Regis radiare magno

Maius Olympo.

Quidquid es, quidquid bona mater esse

Et cani gaudes; manibus remulce

Quem manu gestas, puerumque nobis

Fleste Tonantem.

Nos tua tutos prece seruet infans,

Si tibi primæ geniale noxæ

Crimen exemit, placidoque iussit

Sidere nasci;

Si tulit vero puer ales ore,

Te nunc calidore: si pudici

Nil minor floris genitrix seuerâ

Lege paris

is

Si nihil terris, gelidive debes
Legibus leti; choreasque Diuum
Inter & plausus, repetis sequaci

Astra triumpho.

Ille qui leni pede pulsat altos
Siderum campos, viridesque stellas,
Lucis intensum iubar inter, inter

Lilia Iudit,

Agnus; heu nostris onerata culpis
Colla reflectat, leuiterque moto
Ad preces cornu, misero quietem

Annuat orbi.

Hæc ter effati, pia signa campis
State, dicemus: pia signa campis
Protinus stabunt, gelidi secundum

Flumina Vaca.

Signa clementi rapit aura flatu,
Nos labor curæ dapis. ille mensam
Textili lino super, hic virenti

Cespite ponit,

Promitur simplex penus, & supino
Concha sinceri salis è canistro;
Faginus iuxta scyphus, innocentis

Arma Lyxi.

Sunt & antiquo quibus herba circum-
fulget argento; poliolque Vaca
Ponè crateras fugiente præter

Erigerat vnda.

Hinc dapes illinc cyatos coronant
Sutiles herba; mihi Solis æstus
Eximet parçè cichorea sparso

Mitis oliuo.

IAm verat lentas properata mensas

Hora, surgamus: rapido ruit de-
clivis è cælo, geminatque pronus.

Surgite, Vesper.

Surgimus, rursus tibi Virgo campis

Signa velluntur: tremebunda limbis,

Aura colludit, gracilisque tenas

Diripit Auster.

Tum quibus perca dape non dolendæ

Vocis accessit bona pars; O alma

Numinis salve genitrix, fidelis

Turba canemus.

Dum suas debet lapidosa Vace

Viliæ lymphas; tibi magna laudes

Mater & plausus & utraque debet

Carmina ripa.

Illæ quæ circum geminis Getarum

Rura federunt opulenta cliuis,

Sunt tibi bello monumenta parti,

Divæ, triumphæ.

Qua lyra, vel quo satis ore dicant

Isle captivos Litalis Gelonos,

Inclytum prædæ decus, & trophæum

Nobilis ira?

Cùm ferox belli duce te Vitoldus

Bis ter exegit gladium per omnem

Victor Auroram, tumidique fregit

Cornua ponti.

Quantus ingentem clypei sub umbra

Texit Europen, Asizque qua se.

cumque tempestas daret atque ab omni es.

funderet Istro.

Rectus Eoam stetit in procellam,
Qualis armatas hiemes, & omnem
Sustinet Calpe Thetis, atque in expu-
gnabilis obstat.

Quantus hinc lato metuendus atque hinc
Limitem ferro secat, & decora
Cæde formosus, mediaque laudum
Pulcher in ira

Ardet; hibernos velut inter æbres
Ardet Orion, ubi traxit omni
Astra vagina rutilusque stricto
Fulminat igni.

Ille seu pictis equitata Bessis
Arua permensus, gelidumque Volgam,
Sive Pelleas bibit insolentem
Phasin ad aras;

Barbaros templis tibi victor arcus
Virgo suspendit: Scythicosque cinctus,
Et tibi sacro clypeorum acervos
Vssit in igni.

Alta scit Taphri domus, & potentis
Sarbaci versæ meminere turres
Rupta cum Thracum quateret tremendo
Castra tumultu.

Ille dum denso iaculorum in imbri
Hinc Dahas illinc ageret Gelonos,
Ipsa nimborum cuneis & omni
accincta tonitru

Turbido latè manifesta calo, &
Ter quater tortas iaculata flammæ,
Ignium curru super & rubenti
Nube tonabas;

Sen sit Euxini tremuitque laeum
Littus, & motæ crepuere rupe s,
Ter

Ter quater nigram regegente salua
Luce Maotim.

Sensit, atque ipsos Tanais pauehs reles
fugit in fontes: dubitante ripa

Substitit paullum, trepidoque Phasis
Palluit auro.

Sic ames nostris bona virgo sapè
Hostibus nosci: tibi sic per omneis

Vilia ripas Litali reponant
Signa nepotes.

Sic ab extremo tibi victor Oeca
Arma de victis referat Suanis,

Et nouas soluat noua vota L A D I
S L A V S ad aras.

Hæc & alternis geminata votis
Plura dum sicco canimus sub æstu,

Obuium fessos nemus hospitali
Excipit vmbra.

Ludor? an mollem soliorum ad auram
Lene vocales modulantur alii,

Et leues lymphæ, trepidique grato
Murmure riuus.

Ipsa te Virgo sonat alius, ipsa
In tuas viuax saltit vnda laudes,

Audit & longè tua discit ipse
Nomina lucus.

Quarta leuca seu Troci.
O D E X I I.

Vltimus restat labor altiores
Ire per lucos, & aprica circum

Stagna lunari, tumulosque lento
Vincere cantu.

Hic tibi casto Salomonis ore,
Dictus ad sanctas hymenæus olim

Nuptias,

Nuptias, mutum nemus & silentis
 Perstrepet alnos.
 Quod tuis, Virgo, benè dormit vlnis
 Sola sopitum potes osculari
 Numen, & flammæ animæque sanctum
 Sugere florem.

Sola fragranti melius Falerno
 Vber adstringis, quoties ab imo
 Corde spiravit genialis intima
 Halitus auræ.

Mille Phæacum Cilicumque mille,
 Nympha, te circum volitant odores:
 Blandus hic costiliquor, inde pinguis
 Sudat amomi:

Sola te mulcertamen aura, si quæ
 Dulcè spirantis venit ore nati,
 Cuius illimi tibi lene nomen
 Manat olivo.

Sive Bacchei tibi forte succi
 Regis arcana patuere cellæ,
 Regis arcano meliora ducis
 Vbera vino:

Sive diffusis oluere nardis
 Regis instructæ tibi, Nympha, menlæ;
 Regis optatos tibi nardus vna
 Spirat odores.

Si Palæstino metis in vireto
 Myrrheos flores, tua solus ille
 Nexilis myrrhæ religatur inter
 Vbera nodus.

Sitibi dulces amor est racemos
 Pinguè gemmantiresecare Cypri:
 Vnus è multis tibi ridet ille,
 Virgo, racemus.

Solis æstiuos licet inter igneis
Hinc & hinc latis spatiosa ramis
Pinus, & prona tibi se reclinet

Frondebis illex;

Sola te mulcet tamen æstuantem
Si qua frondosa cadit vmbra malo,
Cuius ah dura tibi natus olim

Fronde pependit.

Plura dicturis procul è Trocanis
Arcibus turres, placitusque dudum
Virgini collis, mediaque templum
apparet in vrbe.

Protinus votis genibusque supplex
Sternimur vulgus quater, Alma Salve
Virgo, dicturi: quater, illa motis

Annuet aris.

Virgines iam tum puerique Divæ
Supplici frontem redimite cera, &
Virginem grata puerumque laudis

Dicite rixa.

Virgines. Ceteris ornant moritura frontem
Serta: te Virgo moriente numquam
Flore Carmelus regit, & perenni
Fronde coronat.

Pueri. Ceteri frontem metuente demi
Implicant auro: tibi concolori
Luce natiuum capitis I E S V
Fulgurat aurum.

Virgines. Qui tibi Virgo per eburna vidit
Colla diffusos sine lege crineis,
Regiam tingi trabeam rubenti
Vidit aheno.

Pueri. Qui tibi vidit niueis, I E S V,
Hinc & hinc sparsos humeris capillos,
Vidit

Vidit elatas tumulis Idumes
Surgere palmas.

Virgines. Qualè ridenti radiant Sereno
Semper illi mes Hesebonis vnda,
Tale connives oculis iocanti
Diua puello.

Pueri. Lacte perfusa veluti columba
Vitreas semper specularunt vndas,
Sic in intacta retines, I E S V,
Lumina matre.

Virgines. Cui genas vel cui similes canemus,
Virginis vultus? similes canemus
Punico, cum per sua lucet vltro
Fragmina, malo.

Pueri. Cui genas vel cui similes canemus
Paruuli vultus? similes canemus
Areis, quas Sol varixque scribunt
Floribus horæ.

Virgines. Atticos longe redolere succos
Dicimus Virgo, quoties diserta
Lenè ridenti tibi mella manant,
Lenè loquenti.

Pueri. Liliū I E S V nūcis hiare
Dicimus labris, quoties odora
Dulcè ridenti tibi myrrha spirat,
Dulcè loquenti.

Virgines. Mille quod talis clypeisque tecta
Turris aduerso micat icta Soli,
Matris aduerso micuere longè
Colla puello.

Pueri. Quod Therapnei breue ver Hymetti,
Quod Palestini sapiunt liquores,
Matris e collo sapiunt reclinis
Colla puelli.

Virgi.

Virgines. Quo tibi Virgo maduere succo
 Virgines palmae maduere succo
 Qualis in siccas lacrymante myrrha
 Liquitur herbas.

Pueri. Quis tuis fulgens hyacinthus ardet
 O puer palmis? hyacinthus ardet,
 Qualis aut sceptri sedet, aut coruscæ
 Arce coronæ.

Virgines. Quæ iugis Cretæ viridisve Cypri
 Tanta Lesbois fluit è racemis,
 Quanta maternis tibi Virgo manat
 Copia mammis?

Pueri. Quis vel Hybleas odor inter herbas
 Tantiùs aspirat, Cilicùmve rura,
 Quantiùs aspirat tua dulcis inter
 Vbera IESV.

Virgines. Zona quæ fluxam vetat ire pallam,
 Flauet intexta tibi; Virgo, fruge,
 Quam pudor circum niueoque stant
 Lilia vallo.

Pueri. Quæ tibi cinctus reuocat reiectæ
 Vestis, arcanis vigil est eburna
 Zona sapphyris, tacitoque pectus
 Circuit igni.

Virgines. Cum leui plantas cohibente socco
 Virgo stellantem graditur per aulam,
 Acream credas aciem canoro
 Ire triumpho.

Pueri. Crura cum picto religauit ostro
 Et stetit cello puer ore: credas
 Pone suffixo geminas in auro
 Stare columnas.

MATH. CASIM. SARBIEVII
 SOCIETATIS IESV
 EPIGRAMMATVM
 LIBER VNVS.

AD TARQVINIVM GALLVTIVM

*è Societate IESV Oratorem & Poetam
 clarissimum,*

*Cum ei sua de Divino Amore Epigrammata
 traderet.*

DVM tibi diuinos iussi ferremus Amores
 Urget Amor gressus, ferre, referre Ti-
 mor.

Hic trahit, hic retrahit gressus: hic pugnat, & ille:
 Ille suis nixus viribus, iste suis.

Hic iaculum iacit, ille iacit: pugnatur: Amoris
 Tela Timor, vitat tela Timoris Amor.

Vt tibi diuinos tandem ferremus Amores:

Victus vterque fuit, victor vterque fuit.

I. I.

RELIGIOSVM PAUPERIATIS VOIVM

*Si dederit homo omnem substantiam domus sue pro
 dilectione, quasi NIHIL despiciet eam. Cant. 8.*

VEnalem nuper cælo mercabar Amorem.
 Quis credat qui se venderet, ipse fuit.

Aurum

Aurum donabam: sed emi se noluit auro.
 Cum largirer opes, reiciebat o pes.
 Omnia donabam: sed noluit omnia. totum
 Quod superest (inquā) si placet, aufer, Amor.
 Risit: & æthereo quid inutile quæris Amori
 Sollicitus pretium? da NIHIL (inquit) Emes.

HASTILVDIVM FORTVNÆ ET DIVINI AMORIS.

Dotalis Fortune annulus, orbis. Seneca.
Deus est Sphæra: cuius centrum est ubique, cir-
cumferentia nusquam. Proculus.

MEta volaturæ steterat teres annulus haste.
 Annulus ad dociles peruia meta manus.
 Annulus orbis erat: Fortuna ciebat ad Orbem.
 Et simul æthereus teia ciebat Amor.
 Fortunæ mediam teres annulus induit hastam:
 Maior, ait, nobis meta petetur, Amor.
 Et temerè iactum iaculatus in æthera telum,
 Nusquam meta mea est, inquit, ubiq; mea est.

IV.
Veniat dilectus meus in hortum suum. Cant. 5.

PUlcher Amor sumpsit rudis instrumēta colo-
 Et sua deposuit tela suasque faces: (ni
 Et manibus sua rapuit; castique laboris.
 Ad suarum colas iunxit aratra boues.
 Illicet, ut facili subuerit vomere corda,
 Castaque virginibus Gratia creuit agris;
 Flos, ait, vnus abest: sunt cetera mille florum.
 Ut nullus possit, CHR/ISTE, deesse, Veni.

Do[S]. M A M M E T E M a r t. à leonibus, quibus
enat obiectus, intacto. (nam;

Paru⁹ in extremâ M A M M E S descēdit arc-
 Squallebant tenui pallida membra fame.
 Horruit hanc prædam venantium turba ferarū.
 Et potuit sese vincere longa fames.
 Vnde proteruorum ieiunia victa leonum?
 Sic docuit Martyr: sic didicere fera.

De eodem. (offert;

Prætor inhumanis, M A M M E S, te dentibus
 Immatucus adhuc, paruule, Martyr, eras.
 Præfide mansueti sed plus sapere leones,
 Pro puero mores didicere suos.
 Norant septenni faciles ignoscere prædes.
 Cui Prætor rabidas iusserat esse feras.
 Parcere si placidi puero sciunt leones,
 Illi Prætores, tu leo Prætor eras.

*Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera
 matris mee, ut inueniam te foris? Cant. 8.*

Quò tandem meus auolauit ille,
 Formosissimus ille Natus ille,
 Quo tandem meus auolauit Infans?
 An iam Bethlemium reliquit antrum,
 Natalesque casas, & hospitalis
 Fortunata peti fluenta Nil?

Obstent culmina, fabulosus obster-
 Aemus, Pelion, Ossa, Pindus, Othrys;
 Vt pullum celerassequar Puellum,
 Nimbis ocyor, ocyor procellis,
 Pergam per saliceta, per rubeta,
 Per deserta, per asperos hiatus,

Per spineta, per iliceta pergam.

An rursus Pharias perosus oras

Damnato redit exul è Canopo,

Tranquillamque petit redux Idumena

Vt pulsum celer assequar Puellum;

Stent inter scopulique, frondeisque

Silvæ verticibus minentur inter;

Damis ocyor, ocyor capellis,

Vadam per fruticeta, per vepreta,

Per dumeta, per inuios recessus,

Per querceta, per asculeta vadam.

An latè Solymas peragrat oras

Et pinguis iuga calcat Hermonei.

Carmelique superniuale tergum

Formosis spatizatur in viretis,

Quà circumflus elegante ripa,

Singultantibus euolutus antris

Iordanes sonat, & remurmurantes

Sese fluctibus allaquantur undæ

Vt pulsum celer assequar Puellum,

Pardis ocyor, ocyor lenis,

Curram per filiceta, per fruteta,

Per pineta, per obuias paludes,

Per saxeta, per arboreta curram.

An nostri vitij iniquus orbis

Centum Tænarios triumphat hostes,

Stellarumque procul fauente pompa

Phœbi scandit equos, & ordinata

Molli sidera temperat capistro

Vt lætum celer assequar Puellum,

Fulgetrisque currulibusve flammis,

Aurigantibus Africis & Euris,

Et blandis Zephyris Favonisque

Per lenes ferar inquietus auras,

Et desiderij vehente penna
Spirantum vehar effedo Motorum,
Vernarumque rotis Etesiarum.

Sed quò me rapit incitatus ardor?
Ambo ludimur, ambo: dum Fuellum
Quæro, quærit & ipse me Puellus.
Et vastos procul obsecrat recessus:
Obtestatur agros, nihilque de me
Respondentia sciscitatur arua:
Sic & me fuga ludit & Puellum.
Stabo. quemque vagum nequit, videbo
An possit DEVS inuenire stantem?

VIII.

De D. MARIA MAGDALENA.

*Per vicos & plateas quæram, quem diligit
anima mea. Cant. 3.*

ET gemit, & miseris singultibus astra laceffit.
Et falso teneras irrigat amæ genas.
Et caua per, per acuta celer, per inhospita fertur:
Et per aperta fugax, & per iniqua ruit,
Quid facit ad tantos tã prodiga lacryma cursus?
MAGDALIS in lacrymis nauigat ipsa luis.

IX.

De Puero LESV nato.

QVid esse possit hoc Puello carius,
Cui mellis ore plena manat copia,
Ille ne plenis balsamum rinis abit,
Et liberali nectar amne labitur,
Stellæ serenis illigantur crinibus,
Puraque cirri luce ceruicem rigant,
Et è bisulca siderum natus facè
Pectit coruscas aureus pecten comas?
Sed exoletæ nascitur Puer casa,
Et exquilino natus in fimo iacet,

Dextraque culmum prenat, & foenum premis
 Caloque coram nudus, & coram gelis
 Iniuriosa stringitur Puer niue.
 Quid esse possit hoc Puella vilis.

X.

CASTA SED FECUNDA.

Memores uberum tuorum. Cant. 1.

Ibi dabo tibi ubera mea. Cant. 7.

Velle meas, mi Spōse, canis te sugere mamas
 Sic quæ Sponsa fui, iam tibi mater ero,

Ipsa tuas etiam memini me sugere mammas:

Sic qui Sponsuseras, tunc mihi mater eras,

Ambō iterum bibimus de mamma sapius vna:

Sic soror ipsa tibi, tu mihi frater eras.

O Amor, vnus Amor, quos nō effingis Amores?

Omnibus omnis eris, si tibi nullus eris.

XI.

Surge Agilo, & veni Auster, perfla hortum meum,

& fluant aromata illius. Cant. 4.

Astra rogant lenes morientia lilia nimbo,
 Et rosa sub nimio sole precatur aquas.

Quid faciat vêtos Amor aduocat, aduocat im-

Irrigo quorum rore reuixit ager. (bres:

Quam pulchri flores! quorum lassissima cultu
 Spirat humus ventis, sudat Olympus aquis.

XII.

DER VPEPO IESV CASTITATIS AMATORE

Ego flos campi. Cant. 2.

Et esiarum Gratia, Vagorumque

Fauoniorum, Sarmataque tibi cen-

Septemtrionis, & Britanne cum Cauro

Apeliota, Regis Aeoliturma,

Circumuolate prapetes meum florem,

Blandoque latum sibilo salutate:

Dulcēs-

Dulcesque malas, floreamque cernicem,
 Corallinumque floris aurei labrum
 Non flante naso, nec tumentibus buccis,
 Sed complicatis osculemini labris:
 Sed autè frontem mystacalque nimborum
 Abradat Auster, & nouacula veris
 Morosus vdam tondeat Notus barbam,
 Ne recta puris obset osculis seta.
 Tum verò sudi gratia decens vultus
 Tam delicatum habebitur florem,
 Es lenis aeræ murmur insusurrabit.
 Adfint & omnes graminumque florumque,
 Omnesque castæ Floridis venustates;
 Suasque vadant ordinata per turmas,
 Argenteorum castra lilietorum,
 Et aureorum copiae rosetorum:
 Omnes supina supplices comæ, reddant
 Suo tributum laudis Imperatori,
 Nouamque veris gratulentur ætatem.
 Neu sit pudori, lilisque, nardisque,
 Pronisque calthis, cernuisque verbenis,
 Rogare velle floridæ iuventutis
 A liberali Rege prærogatiua,
 Et castitatis impetrare decretum.

Exinde pulchra conuocentur ad signa
 Sub castitatis Rege militaturi,
 Tecti rubente fusilis comæ crista
 Duces acanthi, militesque verbenæ,
 Amazonumque prima turma caltharum.

Eant & Indi protinus granadilli,
 Et expeditis spiculisque clauorum,
 Hirtisque spinis, lanceisque, flagrisque,
 Contra furores audeant Dionæos
 Veneficorum lenticetæ philtrosum,

Herbosa contra tela, Cyprios flores,
Amasiosque dimicare Narcissos.

Morare miles? & vocante Bellona,
Sparsi per hortos otiamini flores?
Flos ecce vestri primus agminis Ductor,
Pro castitatis laude præliaturus,
Se Martiali collocavit in campo.

XIII.

Lampades eius, lampades ignis. Cant. 8:

O Ego si fierem medio sita Cardine tellus?
Sponse, tua starem pendula Sponsa manu.
O ego si fierem liquid o torrentior amni?
Ad nutus fluere lenior amne tuos.
O ego si fierem rapidis perniciosior Euris?
Fingerer obsequiis promptius ipsa tuis.
O tandem, nisi sim celeri velocior igne,
Vel fieri cuperem cuncta, vel esse nihil.

XIV.

Trahe me: post te curremus. Cant. 1:

M I IESV, sine te per opaca, per inuiatēdam,
Et potero longas te sine ferre moras?
Felix, ac felix olim tua MAGDALA, quæ se
Nexuerat vinctis ad tua crura comis!
Sic comes illa tuum numquā linquebat Amorē:
Tu captiuus eras illius, illa tui.
Altera, ne dubites, ego sum tua MAGDALA,
CHRISTE:

Ergo trahas vel me, sponse, vel ipse mane.

XV.

Ad omnia versatilis.

C Astus amor ramo pharetram cōmendat &
arcum;

Arma valere: nouum me vocat, inquit, opus.
Plana per æquales se strauerat arca campos,
In glacie qualem Dædala fingit hiems.

Hic

Hic Amor, adducto ludentis more flagello,
Ludendi locus est, sed trochus, inquit abest,
Eia cor huc prodi, clamo: cor prodit, & inde
Dū putat esse trochū, cor mihi versat Amor.

XVI.

D. MAGDALENA sub Cruce flens.

Ah sitio! clamas: abstinet his rupibus
Sola fluunt oculis flumina, sola bibe.

XVII.

Reuertere Sulamitis. Reuertere dilecte

Cant. 2. & 6.

Insequeris, fugio: clamasque, Reuertete, IESV:
Et reduces ad te flecto repente vias.

Insequor, ipse fugis: clamoque, Reuertere IESV:
Et faciles ad me flectis amice vias.

Assequeris, fugio: fugis, assequor: o bonus error.

Obsequij felix o in amore fuga!

Ad te, ne fugias, tua me fuga, CHRISTE, reduces:

Dux tibi ne fugiam, vel meus error erit.

XVIII.

**SACRISTVDIOSVS OBSEQUII
CADAVER EST.**

Fortis est ut mors dilectio. Cant. 8.

VI scires, qu o, CHRISTE, cui flammarer
amore,

Non vnus pro me nuntius iuit amor. (sum:

Cor ad te misi, cor nō est, CHRISTE, reuer-

Mitto voluntatem, CHRISTE; nec illa redit.

Vt tandem totam posset tibi dedere mentem,

Intellectus erat missus, & ille manet.

Nunc animam mitto: quod si non illa redibit,

O ego quā vinum, CHRISTE, cadauer ero!

ET viuo, & morior, quid inanes demoror au-
 Quid iuxta ambiguis nectere fata moris?
 Construe perpetuis halantes floribus vnam,
 Et tumulum nobis pone superstes Amor.
 Hic sepeli miserū, & lacrymis adsperge iacentē,
 Et duo marmoreis carmina cæde notis.
 Et viuo, & morior, possis in amore Viator
 Et quo viuo, mori; & viuere, quo morior.

XX.

BERNARDINO HOSTI *missa Imago*CHRISTI *cruci affixi.*

ME segnis nō figis Amor? sūt omnia præstō:
 Crux arcus, iaculū CHRISTVS, & Hostis ego.

XXI.

Super vitulos aquarum.

ERabā nuper vitreas, prope tibridis vndas,
 Quā solet ad scopulū naufraga lymphæ queri.
 Dicebā: Mea lymphæ, meos lacrymeris amores,
 Nam me iam lacrymæ destituere meæ.
 O ego si possem fieri tam prodigus amnis!
 Aeterna fluerem pulchra per arua fuga.
 Hæc ego, sed tacitas suspendit lymphæ querelas
 In me mutari forsan & ipsa cupit.

XXII.

Imago B. STANISLAI KOŹKAE Romana.

QVis te tam lepidam mentitur imagine pictor?
 Quæ tam vana tuas tēperat vmbra genas?
 Tu palles, pallet, quod si rubet illa, rubescis.
 Tu vita, vita non caret illa sua. (quente
 Tu sine corde manes, manet hæc sine corde: lo-
 Te, loquitur; visus te iacente, iacit.
 Par est laus vobis, disparque: fidelis imago
 Illa tui; sed tu STANESILAE Dei.

XXIII.

Nunties ei, quia amore languet. Cant. 5?

Porrigo dum terris aures, dum furrigo cælo:
 Clamat, Ama, tellus; clamat Olympus, Ama.
 Sint irata licet, gelidum mare suadet amare,
 Fulgur amore micat, fulmen amore tenat.
 Aura tuos Ignesque mihi commendat Amores,
 Saxa repercussas vociferantur aquis. (cur:
 Nō op⁹ est posthac nob scū, CHRISTE, loqua.
 Orator nostri mundus Amoris erit.

Amor Divinus. (& ille.

Cor mihi clamat, Amor clamat: Cor dormit,
 Ambo tacent: surgit Cor mihi, surgit Amor.
 Cor mihi plorat, Amor plorat: Cor ridet, & ille.
 Ambo canūt, plaudit Cor mihi, plaudit Amor.
 Tene verecundi Cor Amoris dixero fratrem?
 Tene mei fratrem dixero Cordis, Amor?
 Nescio, quid sit Amor Cordi, quid Cor sit Amor?
 Hoc scio q tot⁹ Cor ego, CHRISTVS Amor.

Osculetur me osculo oris sui. Cant. 1.

Quarebamus nostris si quis daret oscula labris,
 Dū me⁹ heu! longo tēpore Sponsus abest.
 Oscula poscebam cælum: dabat oscula cælum:
 Sed satiare ne eas non potuere genas.
 Oscula poscebam terram: dabat oscula terra:
 Sed fuerant tactis asperiora petris.
 Tercū vale, cælum que vale, dabit oscula Sponsus:
 O adest, quot sunt vota, tot ora mihi!

Meliora sunt vera tua. Cant. 1.

Hinc mihi se Tellus mensa ponebat in vna,
 Inuita post tacito murmure: Sponsa sedet.

Illinc se patera mare propinabat in vna,
 Increpitans rauco ventice: Sponſa, bibe,
 Tunc ego: Terra tuos nolo. Mare nolo liquores:
 Tu mihi, Sponſe, fames; tu mihi, Sponſe, ſitis.
 Audiit, & geminum Sponſus mihi protulit Vber
 Tu mihi, Sponſe, cibus; tu mihi potus eris.

XXVII.

De Angelo B. ALOYSIO aſtante.

Quam bene fiderei vultus imitatur Ephebi
 Et ſimili ridet lacteus ore puer!
 Hic niueis par eſt, niueis par ille liguſtris:
 Ille roſa, multa purpurat iſte roſa.
 Pura verecundo ſublucent lumina ſole:
 Et roſeus teneras ſtat pudor ante genas.
 Diſſimiles habitu, ſimiles ſibi moribusambo:
 Dicite, ſint ſimiles, diſſimile ſine magis?

XXVIII.

De eodem.

Angele, GONZAGA es, ſi pictas exuis alas
 Si GONZAGA alas induis, Angelus es.

XXIX.

Venatio Amoris.

Venatum cæli croceos Amor ibat in agros:
 Sed, qui corda pius depopulatur Amor.
 Occurrere lupi, procul occurrere leones.
 Et procul in iaculis hiſpidus ibat Amor.
 Ecce volaturæ vix erupere ſagittæ,
 Protinus æthereæ procubere feræ.
 Quid clauſum tam ſæua iuvat cuſtodia cælum?
 Pandit Amor planas per ſera monſtra vias.

XXX.

Venatio Amoris & IEſu.

Surge, volaturas Amor eiaculari ſagittas:
 Es mihi meta Deus, ſum tibi meta Deus.

da

Corda ciuentâcis pateant tua, CHRISTE, sagie
 Ut has iaculis laucia præda meis. Tuis,
 Corda eru entandis pateant mea, CHRISTE,
 sagittis,

Ut fiam iaculis laucia præda tuis.
 Quâ tibi, CHRISTE, capi, venari tã mihi dulce:
 Quâm tibi venari, tam mihi dulce capi.

XXXI

SAGITTA DIVINI AMORIS.

Vulnerasti cor meum. Cant. 4.

Illa ego fidecis de prompta Sagitta pharetris,
 Quam pius ad Superos ei aculatur Amor,
 Quæro meâ, sed quæro meo sine vulnere metâ;
 Nam meâ non didicit vulnera ferre manus.
 Quis credat, potuisse dari sine vulnere metam?
 Hic requiesce meo vulnere, CHRISTVS ait.
 Accelero, metamq; premo sine vulnere: sed iâ
 Ne possem vulnus figere, vulnus erat.

XXXII

B. ALOYSIVS *pingitur induc'to super togam
 linteâ.*

Pulchra Dies, & Nox pulchræ germana Diei,
 Artificem puero fortè locabat a cum:
 Altera prætex tam, longam dabat altera pallam;
 Illa nigram, niueam neuerat illa togam.
 Quos puer ut riguos in se cospexit amictus.
 Et Nox, & moto fulsit ab ore Dies.
 O formose puer! quò se formosior esset,
 Ipsa puer te Nox induit, ipsa Dies.

XXXIII

Donec aspiret dies, & inclinentur umbra.

Quid nocti lumē, luci quid quærimus umbrâ?
 Nocte dies nobis est Amor: umbra die.

K 6

XXXVI.

Fortis est ut mors dilectio. Cant. 8. (phi.

Mors & Amor gemini pugnât de laude triu-
Mors pharetra, pharetra cōspiciēd⁹ Amor.

Mors ait, Expugno certis ego corpora telis:

Expugno flammis pectora, dixit Amor.

Maior, ait, mihi, Mors, victoria cedit Amore:

At mihi maior, ait, gloria cedit, Amor.

Tentarent & tela, pares nisi diceret esse

Victor utroque Deus, victus utroque Deus.

Inversa & humi iacens retrò. B. ALOYSII

Qualis vbi liquida riguis singultibus undæ

Proluit aprici culta Galeus agri:

Talis in assiduos lacrynis ALOYSIVS imbres

Liquitur, & puris pectus inundat aquis.

Scilicet ex illis nascuntur liliariis,

Deque pio vinus flumine, potat ager.

Quid mirum? si versa retrò, si spreta Corona.

Quam dominus fletu conserit, occat humum?

Eiusdem posita retrò Corona.

Avræ cum felix diademata poneret heres,

Vila sibi raptis flere Corona comis.

Cumque suos iterum veller circumdare crines,

Ad domini caros procubuisse pedes.

Ipsæ sed acciduum pedibus calcasse coronam

Fertur, & ingratas post habuisse preces.

Ille retrò reuoluta, iacens; Lux Principis olim,

Vmbra mei posthac Principis, inquit, ero.

Qualis est dilectus tuus? Cant. 5.

Qualis erat tuus ille? tuus pulcherrimus ille?

Dicebat nuper barbara turba mihi.

Arripio dextra pennam, lauaque tabellā, (noto
Et noto, CHRIS T E, tuo quidquid in orbe
Pingo rosas, aurum, gemmas, viridaria, siluas,
Arua, lacus, celeri sidera pingo manu:
Et tabulā monstrans, Noster pulcherrim⁹, inquā,
Qualis erat, vultis discere? talis erat.

XXXVIII.

Caput eius aurum optimum. Manus illius tornatiles aurea. Cant. 5.

Ponite gemmafero frondentiaserta metallo.
Pulchra triumphales ponite sceptramanus.
Rex meus est IESVS. Rex formosissime Regū,
Tu mihi Dictator, tu mihi Caesar eris.
Qui sceptri fulgore caret, qui luce corona,
Rex, ait, ille quis? Rex erit ille meus.
Cui caput est aurum, manus est tornatilis auro,
Illius est Sceptum, dextra, Corona, caput.

XXXIX.

In idem sacrum Canticum.

Vitis eram; nostros carpebat nemo racemos:
Flumen erā; nostras nemo bibebat aquas:
Arbor eram; nostra nemo consedit in umbra:
Ductor eram; nostrum nemo tenebat iter:
Phoebus eram; nostro lucebat lumine nemo:
Pastor eram; nostras nemo secutus oves.
Quid faceret IESVS? Aurū placet omnib⁹: Aurū
Vt placeam, posthac omnibus, inquit, ero.

XL.

Veni de Libano Sponsa.

(raris?

ET fugis, & fugiens clamas, Quid Sponsa mo-
Non fugis, vt fugias: vt capiare, fugis.

Depullato & Linicato ALOYSIO.

QUÉ pulchra cernis ita lentè in funere pallē,
Hunc nimis sacro torruit igne Deus.
Quid niueum, Pictor, pullo superraddis amictū,
Et tegis hiberna torrida membra niue?
Hæc, ubi fidere os iuuenis conceperit ætus,
A minimo Domini vestis amore fluet.
Perge tamē liquidas gelida niue sparge flāmas;
Ut liquidum à flammis discat amare gelu.

Pullatus post præteritam ALOYSIVS.

Alluditur ad Mincium, hospitem cygnis fluuium, paternum ALOYSII solum.

VECTUS oloniferi iuuenis prope flumina Min-
ibat in herbosos Castilionis agros. (ci.
Hic niuei dominum cū mirarentur olores,
Squallida mutata pallia ferre toga,
Pullatum fleuere ducem, vilusque repentē
Plurimus attonito Cygnus ab amne queri:
Atq; aliquis, Quin nos etiā nigrescimus inquit,
Quando tam niueus sponte nigrescit olor?

Oculi B. ALOYSII lacrymabundi.

QUIS nō odus, o oculi, nimis manare fluentis,
Et teneras fletu perdere velle genas?
In fluuios liquidis abeunt duo lumina riuus,
Et lacrymæ gemini fluminis instar eunt.
Interea medio fluitant suspiria luctu,
Et pius irriguas ventilat Eurus a quas.
Remigium, socij, naues & vela paremus:
Sunt, quibus in cælum velificemur, aquæ.

XLIV.

B. ALOYSIO *consuetam medicationi horam im-*
pendenti Rosetum imminet Sertum.

Pulchra coloratis ubi pingitur Hybla rosetis,
Sicanias triplex colligit Hora rosas.
At modò quòd croceus religat tibi fersa capil-
Vnde repentinis emicuerè comis? (los,
Te Matutini pietas modò detinet Hora,
Illa tibi viuo tenpora flore ligat.
Quot ubi mille legent formosos Sæcula flores,
Vnica millenas si legit Hora rosas?

XLV.

De eodem Serto.

Ipsa Corona rosa est puero? puer anne Corona
Ipse rosa est? puer ipse Corona, Rosæ.

XLVI.

B. ALOYSIVS *sacro lumine circumfusus.*

Noxerat, & posito iuuenis regebat amictus:
Venit Amor; posita se regit ipse toga.
Sicibat! sic ipse nigra sibi veste placebat!

Sic erat in refluò plurima ruga sinu!
Inter eà tacito vestes vruntur ab igni,
Et bibit ad motas proxima palla faces.

Manè vigil positos iuuenis repetebat amictus,
Et circumfusæ luxit in igne togæ.

Non miror iuuenem tacitis arsisse fauillis;
In tacitas, miror, non abiisse faces.

XLVII.

Oculi B. ALOYSII.

Bis geminos olim mater Natura lapillos
Pygmalionæas inter habebat opes.
His frangere comas, & eburnea cingere colla,
Hos memori quisquam mittere velle manu:
Et

Et chalybum nodis, & atheno vecte solebat,
Et vigili clausos sollicitare fera.

Parna tamen caris custodia visa lapillis,

Quæve moram furto tollere posset, erat.

Ergo pro geminis ALOYSI munus ocellis,

Accendit geminas casta per ora faces.

Ta nfortunatis, inquit, custodia gemmis

Firmior esse potest, tutior esse requit.

XLVIII.

Lilia manu præfert ALOYSIVS.

Hæc, quæ virgineis nituntur lilia culmis,
Vnde verecundas explicuere comas?

Non generant similes Pæstaua rosaria flores,

Nec simili Pharius mæsse superbit ager:

Non hæc purpureis mater Corcyra viretis,

Nec parit æquoreis pulsa Carybos aquis.

Cum nullas habeant natales lilia terras,

Quis neget è casta lilia nata manu?

XLIX.

PETRO MALASPINA *Reffori Florentine
Societatis IESV.*

Scitata est flores nuper Florentia: cingat

An bona spina suas, an mala spina rosas?

Optauere malam, tangi quæ forte volebant:

Nam mala tacturos pungere spina nequit.

Optauere bonam, tangi quæ forte negabant:

Nam bona tacturos pungere spina solet.

Sic demum varias clausit Florentia litem,

Effet ut alterutris absita spina Rosis:

Nullus ut has tangat, tangantur ab omnibus illæ;

Sit bona Spina Malis, sit Mala Spina Bonis.

L.
Decapto GROMVSIO.

*Qua urbs vulgò ab Indis Gemma orbis
errarum appellatur.*

A Nnul⁹ est Orbis, pulcherrim⁹ annulu⁹ orbis
Indutus digitis Lyfia pulchra tuis.
Non tamen ille fuit pulcher sine diuite gemma;
Diues OROMVSI nam sibi gemma fuit.
Gemma fuit, non est: subitina turbine belli
Nuper Erythreo per dita gemma luto est.
Ergo tuam quæres pulcherrima Lyfia gemmam
Int er barbaricos Persica busta sinus.
Ecce meos (inquis) poscunt mea regna lacertos,
Ecce meas poscunt Chinica claustra manus.
Nō op⁹ est humeris: OROMVSI Agēma videtur:
Ipse satis pollex, ut capiat, erit.

L.
IOANNI DE LVGO, dum p. est morbum ad in-
termiffam de Pœnitentia doctrinam rediret.

Fertur inornatis nuper Metanceæ capillis
Flesse, repentina cum raperere febris:
Fertur & indomito frenos laxasse dolori,
Et lacrymis madidos exhibuisse sinus.
Cum rursus domito reperis tua pulpita morbo,
Fertur inornatas disposuisse comas:
Et domitos hilari risu frenasse dolores,
Et lacrymis vacuos explicuisse sinus.
Quis, Pater, incolumi de te non gaudeat, ipse
Si gaudent Lacryma, ridet & ipse Dolor?

L. I.
Ad PONTILIANVM

E Templis quoties redeo, Paulive sacello,
Occurris reduci, PONTILIANE, mihi.

Ac

Ac subito quæris: Placere palatia Pauli,
Et Pelusiaca secta sacella Pharos?

Cum dixit idis placuisse palatia tectis,

Et placuisse suis ardua templa tholis;

Tur rursus, fontesque tibi circosque placere,

Vasta placere crepas amphitheatra tibi.

A placitis cessa, ne Roma Placentia fiat:

Ipse Placentinus ne videre, tace.

LIII.

AVGVSTINO VIVALDO *primum in Lithuania,*
ac deinde Roma Provinciali Pra-

posito Societatis I E S V.

Cum te Parthenope Patrè, cū Parma vocaret,
Optaretque suum Trinacris ora Patrem;

Roma suas dominis mundi de montibus arces

Prospicit, & studijs inuidet vnatruium.

Quid faciam? Parmæ cedam? Trinacria flebis:

Parthenopæ cedam? Parma queretur, ait.

Trinacriæ cedam? Siren & Parma querentur.

Quin potius tantum fortior ipsa Patrem:

Cedite iam Natæ, Matriconcedite Patrem:

An non vester erit, si meus, inquit, erit?

LIV.

De timido ANSA FVLVIO.

Dum bellicosus nuper ANSA prandentes
In Othomanum Sarmatas adhortatur,

Prandete, dixit, milites, triumphalis

Iam cœna vobis præparatur in Cælo.

Dixit: sed ipse iam mouentibus signis,

Et buccinarum tympanique rumore

Per terrefactus, ordiente Bellona,

In ciuitatem primus ANSA profugit.

Interrogatus inde, cur fugam mallet,

Et cur ad astra noller ire cœnatum?

Iac luce, fallax inquit ANSA, ieiuno.

AVGVSTINO VIVALDO *Præposito Provin-*
ciali Romano Societatis IESV.

Cum te nuper Honor liquidis circumuagus
auris

Altus inauratis insequeretur equis;
Trans Alpes Helicæque volas, ubi preñsus Ho-
nori

Dignaris merita Littaua fræna manu:

Cum tamen ingratos aspernareris honores,
Itala festina corripis arua fuga.

Hic Latias iterum caperes cum iussus habenas,
Et victus meritis erubuisse Honor:

Non pudet à merito, dixit, me Præside vinci.

Sed vinci toties à fugiente pudet.

Sive peregrinas mittam tibi, PLAVTE, Ca-
moenas

Sive Medusæis fusile carmen aquis;

Non poteris, inquis, melius mihi mittere carmē,

Nec melius magno cum Cicerone loqui.

Non poterā melius: laus hæc mihi fallā videtur,

Quæve vel iaviti stipitis esse potest.

Laudari putō me melius potuisse, sed à te

Laudari melius non potuisse putō.

Mater NERONIS ad NERONEM.

Quò gladiū vibras? vtero, māmifne minaris?
Ah reprimat cæcus barbara tela furor!

Lactabam mammis, vtero te, nate ferebam:

Dignus erit venia forsitan vterque locus.

Erramus, quæ te miseras malè fudit in auras,

Dignus vterque mori; Cæsar vtrumque feri.

*Eloquentia FRANCISCI Cardinalis
BARBERINI.*

Qualis odoriferi per aprica rosaria Pindi,
Garrit Hyantæ lubricus error aqua:
Talis Apollinæ Procerum doctissime lingua.
Pura Palatinas copia fundit opes:
Et tibi doctiloquæ posuere silentia Cirræ,
Victæque Pegasus comprimit ora liquor,
Sæpè loqui docto possit cum Principe Roma;
Discet ab egregio Principe Roma loqui.

Eiusdem sacra Poesis,

Cum tibi Pierios velaret Purpura crines,
Visa sibi raptis Laura flere comis,
Illa fuit nostris quondam data gloria ramis:
Cede meis, inquit, Purpura, cede comis.
Risit, & è summo respondit Purpura, vultu:
Cingo meas, inquit, Laureæ, cingo comis.
Quid facitis? meritos amba præcingite crines:
Laurea Vatis erit, Purpura Regis erit.

*Ad Adm. R. P. M V T I V M VITELLESQV
Præpositum Generalem Soc. IESV.*

Excubat in medio tibi pulchra Modestia vul-
Et niveus roseo regnat in ore Pudor:
Simplicitas oculis; sacra Facundia lingua,
Ridet in ingenuis Gratia viua genis:
Maiestas humeros, placidam Clementia frontē,
Pura verecundus pectora Candor habet:
Præ foribus famuli, video, famulæq; morantur:
Virtutem Dominam quis neget esse domæ

Cerea NERONIS effigies in abdito reposita.

D Vrus & in molli figit NERO vulnera ceræ
Mollis & in duro cera NERONE furit.
Cerea quid frustra Solem deuitat imago?
Ipse suo iratus diffuset igne NERO.

LXII.

In ceream Pueri IESV effigiem.

E Xprimat & verum mentitur cera Puellum;
Et docet & vera fallit Imago nota.
Hos oculos gerit illa quidem, quos ille gerebat;
Et quas ille genas, has gerit illa genas:
Tu tamen his oculis hoc vultu luderis hospes.
Id fieri possit qua ratione rogas?
Materia peccat, non peccat imago figura:
Cerea materies, melleus ipse facit.

LXIII.

In maritimam Palæmunitionem Ducum

VRSINORVM.

P Vuereis simulant dū rauca tonitrua flammis,
Martiaque artifices fulmina nube ruunt;
Attonitis pelagi genitor Neptunus ab undis
Sulphureo afflatus insubit igne caput.
Ecquis, ait nostri tranquilla silentia regni,
Et refides bello sollicitauit aquas?
Iamque sibi uici volucres ad fræna quadrigas,
Tritonemque caua prælia flare tuba,
Armarique Notos Tempestatesque iubebat,
Et Thetis armatis vellere signa feris;
Cum procul VRSINI flouicantia signa Gradiis
Prospicit impulsis velificata Notis.
Visus erat signum, pectus qua lutilis Vrsi
Pensilis è summa carbasis arce fluit.

Heus

²38 *Math. Casim. Sarbievi*
Heus, ait, inceptis Hiemes absistite pugnis,
Et vos caruleæ ponite bella fera:
Nouimus excussū iaculantia monstra profundū
Quæ fera concepto mugit igne, noua est.

LXIV.

Ad COSMICVM DE QVINCTO.
MVLUM QVINCTVS. emit: sed cæcum,
COSMICE, mulum.

Vnum oculum mulus non habet: ille duos.

LXV.

*De LVDOVICO XIII. Galliarum
Christianissimo Rege:*
*cum primo Regni anno Rupellā ab eo expugnatam
fuisse percrebresceret.* (Ohe

LVdo. vices, LVDOVICVS ait. Mars risit; &
Lude meas. inquit, Rex LVDOVICE, vices.
De puero, nī Rex esses LVDOVICE, vererer:
Et puer, & Rex es; regie lude puer.
Iacta Rupellani cecidit simul alea belli,
Ante tuos cecidit victa Rupella pedes
Ludere perge vices, vt sunt tibi prælia ludus:
Sic, LVDOVICE, tibi vincere, ludus erit.

LXVI.

Libellus de Pietate Christiana laudatur.
PIETAS/ Sitte est liber; & auctor: sitamen
Nomen tacetur: ipsa conscripsit, reor.

LXVII.

Ad TIMANTEM Pictorem.
Pinxisti pulchrū pulchra cum matre Puellum:
Nec tamen illa fuit pulchra, nec ille fuit.
Pictorē MARIA Emelius vis pingere LVCAM?
Quis scit an errores corrigat ille tuos?

LXVIII.

LXVIII.

De A. PERSII Satyris.

Vis PERSI tetricas videre noctes?
Auditor lege scripta, lector audi.

LXIX.

*Tumulus coniugis PAULI SAPIEHÆ duos in-
ter equites basæatos.*

Qui iacet hic? magna magnus de stirpe SA-
PIEHA.

Quis prope? SAPIEHADES sunt prope si-
gna nurus.

Quo clarus coninx? clarissimus omnibus armis,
Pace, fide, patria, religione, toro.

Quid certant equites? certant, quis viuere possit,
Vel meliore nuru, vel meliore viro.

LXX.

In cothurnatum Gallicum.

Vestari rauco pudor est tibi, Gallice, curru
Cur ergo rauco non pudor ire peder?

LXXI.

*Ad IOANNEM CAROLVM CHODKEVIC
Ducem Exercituum Polonia aduersus OSMA-
NVM Imperatorem Turcicum;
cùm Gymnasium inuisceret.*

Spernere si nolis vatis præfagia Mpsæ.

Nil in te iuris, CAROLE, casus habet,

Vilneæ nuper dum mandat Apollo Thaliæ,

Grammatica nomen flectere lege tuum,

Cunctatur, dubitat, pallet, rubet, hæsitat, alget;

Hæc hilaritandem voce Thalia refert:

CHODKEVIC, ait, est indeclinabile nomen:

Robore bella gerit, Casibus ergo caret.

LXXII.

*In Stemma eiusdem IV. literam
duodecimam inuersam.* (cur.

Magnus Alexâder, Magnus Pôpeius habet.
Magnus habebaris, CAROLE, Magnus O.
Scilicet hos Magnos magni fecere triûphi: (tho.
Te maior Magnum CAROLË, palma facit.
Perlege stemma tuû: Vincis te, Vincis & honôr.
Hic quæ terra legi non putat, astra legunt.
Si dubitas: hoc ipse Deo da stemma legendum;
De cælo Magnum Maximus ipse leget.

*Ad ROBERTVM Cardinalem
BELLARMINVM.*

*De p̃ys de Aeterna felicitate, & Gradi-
bus, &c. libellis.*

*quos SOPHIA MELECIA Palatina magno stu-
dio paulò ante mortem euoluerat.*

Ingens gloria temporum tuorum
BELLARMINÈ, Pater beatorum
Facundissime cygne gratiarum:
Conatusque tuos, tuasque noctes,
Sanctæ pignora lucubrationis,
Victuros & yllam libros senectam
Palatina pio terebat yllus,
Nec torpere sinebat, anguloque
Aut segnes humili iacere mensa,
Cæli delicias Gradusque cæli:
Queis, sacra pariter tuaque penna,
Aeternam reſeras beatitatem:
Et gemmantia templa nundinaris,
Lamentis, Gemituque, Lacrymisque
Istos illa diu legens libellos
Festinabat, & omnibus lacertis,

Remis

Remis omnibus, omni bulque velis.
 Ad cæli properabat vsque portum.
 Nunc densis lacrymis laboribulque,
 Et densis lacrymis doloribulque,
 Cæli nobile nudinata culmen,
 Formosis spatia tur in viretis.
 Quid dici melius beatiulve,
 BELLARMINÉ, tuis potest libellis?
 Palatina tuis beata libris,
 Tulectore beatus es librorum.

LXXIV.

AD CAECILIANVM. (ne flet?)

CVM modò MAGDALIOS cecinisses carmi-
 Et rapidos AFRAE, CAECILIANE, focos;
 Continuo madidæ properata volumina charæ
 Ad nos perferri, CAECILIANE, iubess.
 Legi. Iudicium quæris de carmine? dicam.
 Digna fuit lacrymis MAGDALIS, AFRA
 focis.

LXXV.

De nouo Gymnasij Florentini edificio, cuius in-
 stauratio sub aduentu CAROLI Austriae
 Archiducis cæpta.

AR nus, an umbrosas inter liquidissim⁹ alnos
 Permissus Latus luxuriatur agris?
 Aclar, an Ausonias subterlabentia turres
 Flumina Castalijs vociferantur aquis?
 Pindus, an audaces medijs in nubibus Alpes
 Piniferis comunt frondea colla iugis?
 Quid quid erit: veram referet Florentia Cynthâ,
 Quam nouus Austriaca condit Apoll⁹ lyra.

Fallacis Aulae pompa, criminum mater,
 Quae turbulentæ pulverem bibis pompæ,
 Rituque semper fluctuantis Euripi
 Et huc & illuc ambulando, cursando,
 Cor fabulando, garriendo, ludendo,
 Et vsque & vsque & vsque consalutando,
 Quotidiano merla nauigas coeno,
 Centumque pictis curribus lutum rumpis.
 Sis o beata, delicata, formosa,
 Morum Charybdis Aula, pectorum Circe,
 Dolosa Siren, innocentiae izbes.
 Fraudum satelles, officina fucorum;
 Eas superbis semifulta lecticis,
 Eas sereni luce pulchrior Phoebi,
 Et per supina colla plebis incedas:
 Habe venustos, aureos, capillatos,
 Pictos, perunctos, deque scrinio rotos.
 Anteambulones laudis & trahas pompæ;
 Dum noster aulas ALOYSIVS vitet,
 Centumque velis, & rudentibus centum,
 Centum phaselis, palmulisque deuitet.
 Habe capaces patrimonij Scyllas,
 Fundi maleas, spongiarum crumenarum,
 Onusta laudum plaustra, nominum rhedas.
 Plenas iocorum, risumque carrucas
 Ineptiarum mille turgidos folles,
 Quibus dolosa ficta dona naturæ
 Vultus Poetas, & Poetrias linguas
 Fecere dudum, susque, deque vertere;
 Quibus loquacis inficitæ plena
 Negotiosa liminum saluatrix

amelicorum turba circulatorum
 Nugasque mille vendit, & locat risum,
 Fraudumque frustis mille, mille fucorum,
 Mendaciorum mille, mille nugarum
 Suitque subsuitque mille centones:
 Dum noster aulas ALOYSIVS viter,
 Centumque Phoebis, & Phlegontibus centum,
 Centum quadrigis Pegasisque deuitet.

Illum citato præpes impetu Virtus
 Supra secures Caesarum, & Numæ fasces,
 Regumque & omne culmen Imperatorum,
 Vndamque supra ciuium, & fori fluctus
 Enauigantem, passibusque non tardis
 Mortaliratis sæua iura calcantem,
 Nimbosque latè, filiosque nimborum
 Super cometas, rauca fulminum regna,
 Puerperamque grandinum & niuis Eunam
 Ad vsque rerum vexit ultimos fines.
 Ibi ille pulcher imperator astrorum,
 Nouæ beatus infitor voluptatis,
 Plenum sonora gaudium bibit ripa,
 Rerumque dulci naufragatur in ponto.
 In nunc superba, delicata, formosa,
 I diues Aula: sis beata, sis pulchra,
 Conchylata, purpurata, sis magna:
 Dum te inde noster ALOYSIVS ridet.

LXXVII

Hiems transit, imber abiit, & recessit. Cant. 25.

In immaturam mense Iunio B. ALOYSII

GONZAGAE mortem

O Nix! o niueis albensia colla pruinis!
 O oculi, o niueolumina vincta gelu!
 O niueæ cervicis hiems! Olæue genarum
 Frigus, & hiberna roscida labora niue!

O nive & crytalla manus! o mite comarum
 Vellus, & intactis alba pruina genis!
 Ah! vereor, ne vere novos abeat in imbres,
 Dum celer æstivos Iunius virget equos.
 Siste, precor, Iuni, crudeles sistite soles.
 Hic minimo liquidus diffluet igne puer.
 Nō op⁹ est si minus, satis est sibi dicat IESVS:
 Cessit hiems, in her cessit: Amice, veni.

LXXVIII.

Season de B. ALOYSIO.

I O cose Scæzon, si quid hæctenus mecum
 Molli sub vmbra populivæ laurivæ,

Lenivæ buxi pampinivæ lusisti,

Valere iussis arbitrisque curisque

Mecum sub alta feriare cupressos;

Mundoque versu simplicique dicamus,

Quid ille noster, ille civis æstrorum,

Agit coruscis ALOYSIVS campis?

Non ille nostros ducit amplius toles;

Non hac phælo corporis, levis mundi

Tumultuoso fluctuatur in ponto.

Non has vocabat patrias domos unquam;

Cælum vocabat patrias domos semper:

Huc ille remis, huc rudentibus totis,

Ipsique plenus carbassis anhelabat:

Huc æstivantes dirigebat antennæ:

Huic alligavit insulæ suæ navim.

Hic sempiterni vere cingitur Maij.

Hic pervagatur elegantibus campis,

Hic rure cæli fruitur, & procul curis.

Inter virentes aureis comis lauros,

Crispas cupressos, ilices capillatas.

Quotidianus ambulator incedit:

Quæ bruma nusquam, vel comantis Autumnij

Topos.

Tonsor Nouember frondeum nemus radit,
Ridetve caluos Ianuarius montes,
Sed delicatos criniuntur in flores
Aeterna prata: musici strepunt luci:
Ripa loquuntur murmurantibus riuis:
Et limpidorum margines fluentorum,
Et hinc & illinc verberante se fluctu,
Et hinc & illinc inuicem cachinnantur:
Manusque pulsu, vel volubilis plectri,
Obliuio de silentij somno
Expergescens sponte garrunt plectra:
Lenique subter dormiente Neptuno
Tenerrimorum mollis aura ventorum
Depectit agros: desides hiant Euri,
Et otiosis oscitantur in campis.

Hic ille noster, ille ciuis astrorum,
Cor chyliato purpuratus ornato,
Eui te pompa siderum coronatur,
Solisque fulua totus ardet in palla.
Et nunc per arces exilium, per accessus,
Amethystinata templa gemmeas sedes,
Et ciuitatis per forum Sionæ,
Et fulgurantium porticus platearum,
Calcet superbum siderum pavimentum.

Hic LAINIUM compellat, hic EVERARDUM,
Hic lætus ambit BORGIAM saluator,
IGNATIOve flammeove FRANCISCO
Enarrat, ipsa delicatior Suada,
Miranda temporum acta Claudianorum:
Suoque longos M V T I O rogat Soles:
Mellisque riuos, balsamique miratur
Et gaudiorum, nectarisque, lactisque
Formosa picta stagna traicit cymba,
Et delicato naui culatur in ponto:

Nanosque colles, hispidasque verrucas
 Pulcherrimorum lustrat ilicetorum.
 O gestientum dulce siderum regnum!
 Vestrum clientem, pro laboribus tantis
 Doloribusque, lacrymisque, curisque
 Desideratos recreate per campos.
 Gaudete Tempè siderum, domus cæli:
 Ridete, quidquid est domi Voluptatum:
 Plorate, quidquid est foris Querelarum.

LXXIX.

IOANNIS CAROLI CHODKEVICII, Po-
lonici Lithuaniciq; contra OSMANVM Tur-
cicum Imperatorem Exercitus Duëtoris, Statua
in hortis Mediceis. (phi

QVÉ modò Threicij pulchra sub frõde triu-
 marmorea spectas ponere bella manu:
 Hic Asiæ populos, & flaua Propontidos arma
 Strauit, Abydenas depopulatus opes.
 Fortis adhuc meminit bellacis dextera ferri,
 Dilectumque latus conscius ensis amat.
 Onisi captiuas vincirent marmora plantas,
 Iret in hostiles libera dextra globos!

LXXX.

In tpec. Fluvios, Stemma IOANNIS CAROLI
 CHODKEVICII, *dum Templum Collegio*
Societatis LESV Crofense extrueret.

QVæ gemmantibus hinc & inde riuis
 Currunt flumina? CHODKEVICIANÆ
 Currunt flumina Liberalitatis.
 Non tam diuitibus superba ripis
 Gaudet Lydia; non amœnitatum
 Tellus mater, & elegantiarum
 Felix Americæ fluent s' auri,
 Quæ centum populis tributa soluens

Effun-

Effundit facilem per arua cecum,
Et crebro fata comit vnione;
Quam quis Patria, Mariusque fulgor,
Et pictæ Superum regantur aula.
Hæc scis vnde fluant fluenda nobis?
Ostendis CAROLI manum, sapisti.

LXXXI.

Dictum IOANNIS CAROLI CHODKEVIA
CII, cum Castra ad Chocimum in Dacia com-
tra Byzantinum Imperatorem moueret.

Velox Fama malum tumultuosus
Dum præteruolat incitata pennis
Arces, oppida, rura, Ciuitates,
Ducentis canit, & canit trecentis,
Braccatis canit, & canit sagatis,
Hostem millibus imminere Turcam,
Et iam terga remurmurantis Istri
Securum superambulare Martem,
Addit, Bistonas, impioque Thracas
Mistos innumeris venire turmis.
Hæc dum CAROLVS audit, Vt sciamus
Verinuntia Fama rum sit, inquit,
Nec hostem mihi computabit ensis.

LXXXII.

Statua M. TVLLII CICERONIS apud
Magnam Hetruria Ducem.

O Ra Myrō, humerosi ysiippus, lumina finxit
Praxiteles vocem fingere nemo potest.

LXXXIII.

Pompa, qua Sacratissimum CHRISTI COR-
PVS a Romanis Pontificibus ad D. Petrum,
deportatur.

Æ Lia cur tantis glomerantur cōpita turmis,
Et populi toto fluctuat vnda foro?

Curre fluis feruent Vauicana palatia turbis
 Dardaniaeque vomunt agmina mille viae?
 Quid iuuat æthereis populos accurrere mæsis?
 Vt satiet populos, ambulat ipse Cibus.

LXXXIV.

PAVLO PIMELIO *missum ex succino munus.*

Quæ placet ipsa sibi lecretæ sidere formæ,
 Ridet & ar. ana succina gemma die:
 Supplicibus vulgò libanda dat oscula culmis,
 Libandas stipulis pulueribusq; gena
 Et me, PAVLE, tuus rapit ad sua lumina candor:
 Nimirum gemma es succina, puluis ego.

LXXXV.

*Latabimur memores uberum tuorum. Cant. I.
 Ad Sponsum caelestem.*

Dicebas te velle tuis me pascere mammis,
 Dum mea sollicitus pectora torret amor.
 Clamabâ: Mea mâma meû mihi mâna ministra:
 Nec tu præsto mihi, nec tua mamma fuit.
 Adspicio terras, & Cælum: forsitan, inquam,
 Dextra Dei tellus mamma, sinistra polus.
 Risisti, dicens: Ipso te Numine pascam.
 Os utinam nobis Terra Polusque foret!

LXXXVI.

*Reuerendo Patri LEONI SANCTIO Concio-
 natoris munere functo, Roma discedenti.*

Nec potui Latijs altum te cernere Rostris,
 Quasi tantæve pio conscia corda metus
 Ah saltem pro me, cui tanta potentia fandi,
 Orator magni Numinis esse velis:
 An non id merito possim te iure precari,
 Cui mento possim dicere, SANCTE LEO?

LXXXVII.

LXXXVI.

De diuino Amore.

Retia nectentem nuper mirabar Amorem.
 (O quid non facilis fingere possit Amor!)
 Aurea pinna fuit, lapis aureus, aurea restis,
 Aurea compages, aurea nassa fuit:
 Aureus ipse fuit sed dum sibi flumina delunt,
 Heu mea quo vertam retia? dixit Amor.
 Ad IESVM conuerte, Puer, tua retia, dixi;
 Iple tibi fnerim piscis, & ille Mare.

LXXXVII.

*In stemma IOANNIS CAROLI CHODKE-
 VICII: Crucem Sagitta implexam & Calci,
 Tria flumina, & Grypha pedibus gladium vi-
 brantem.*

CRUX micat in telo, CRUX altera calce co-
 ruscatur:

Forssitan hæc Fortem nuntiat, illa Pium.
 Aurea tergeminò voluuntur flumina lapsu:
 Illa docent Largum flumina forsā herum.
 Felicem gestat felix aus ore lapillum:
 Felicem dominiū forsā & illa notat.
 Quid dubitem Fortē, Felicem, & dicere Largū,
 Cum Gryphs ad voces annuat Esse meas?

LXXXIX.

*In Gryphem, dum IOANNES CAROLVS
 CHODKEVICIUS, aliquot relictis cohortibus
 in Moscouia ad regni Comitia abiret.*

Viderat Hyrcanis Moscouia Grypha pruinis
 Ad Litauum tandem vertere rostra solum:
 Ille ferus Gryphs, inquit, abit; nil Ense nocebit,
 Non ales rostro, non peret vngue Leo.
 Non est, cur à te, quod flexerit ora, triumphes:
 Atergo longa est cauda relicta: Caue.

*In duas Sagittas terra calceq; obuersas.**Stemma Illustrissimi EVSTACHII VOLLO-*
VICI: Præsulis Vlnensis. (enses,**B**isgenos Petr² CHRISTO monstraue-
rat
Vrbs raperet captum cum Solymata Deū.
Ferre cruentandum, clementia lumina, ferrum,
Ferre necaturas non potuere manus.

Vltrices maiora manus tamen ausa parabant,

Ut tandem CHRISTVS dixerit, esse satis.

O si tunc geminas monstrasses, Petre, sagittas,
Quam meritò CHRISTVS diceret esse satis!*In duas easdem Sagittas.**Allusio in Cant. 4.**In uno oculorum, & in uno crine colli.***V**irgilius quondam, Telū facit Ira, canebat:
Tela facit, melius sed cecinisset, Amor?
Est oculus Te lum: diuino crinis Amori

Est Telum, quid non fingere possit Amor?

Est oculus, sed qui superas se tollit ad auras;

Est coma, deciduo quæ petit ima gradu.

Quis scit, an obuersa Cælo Terrisque Sagittæ,

Hæc oculus non sit Præsulis, illa Coma?

*In easdem Sagittas.***Æ**ris & Argenti, & Ferri rude vulg⁹ & Auri
Ibat ad Aetnæi iurgia forte fori.

Istuerat, quorum posses, Vulcane, metallo

Digna VOLOVICIA condere tela manu.

Caussidicum vicit, Vulcano iudice, Ferrum,

Factæque sunt forti Ferrea Tela viro.

Tum Faber ad socios operum: Sint Ferrea Tela.

Ipse mihi VOLOVICI aureus, inquit, erit.

XCIII.

*Ad Illusterrimum Hieronymum Voello-
VICVM, dum Samogitiam ingrederetur.*

Iste fuit ut te Samogitia sensit in oras,
Luserunt vitreo pulchra fluenta pede.
Florida festivas agitarunt rura choreas,
Læticia madida personuere domus.
Ocyus Præses: si forte venire moraris,
Huc venient campi, flumina, rura, domus.

XCIV.

In Soleam tribus insignitam Crucibus.

*Stemma Illusterrimi & Reuerendissimi ST A-
NISLAI KISZCANÆ Præsulis Samogitiæ.*

Quistam cōcordi iunxit duo robora bexu?
Quis Soleam socias iussit habere Cruces?
An quia KISZCANÆ monstrāt insignia gentis,
Certatimque sacro laudis honore nitent?
An quia calcari cupiunt, humilesque latere,
A Domino morem quem didicere suo?
O celebres humilesq; nimis! magis iter honorē
Dum nituere, latent: dum latuere, nitent.

XCV.

In tres eiusdem Cruces, & tres Tubas.

KISZCANÆ tuas dum cerno Cruces, dum
Classica cerno;

Sollicitat mentem terror amorque meam.
Cerno Cruces? ignis sancti me flāmat Amoris;
Et dico: Mentis Crux medicina mea est.
Cerno Tubas? timeo: Fors, in quā, bella parantur.
Sed cum nulla sonent prælia, rursus amo.
Quid secuta tua f. c. et F. uocia plebis,
O Præsul, si te diligit ipse Timor?

L 6

XCVI.

*In tres Tubas eiusdem Reuerendissimi
Præfulis coeuntes.*

(mis,

Catholicos sæuis dū prouocat Hæresis ar-
Innumeris parent impia castra Tubis.
Hæc Bataua, canit hæc Scota, canit illa Britannâ,
Et diuersa sonat quolibet ore fides.
Non sic Catholicas hortantur cornua turma s:
Vna fides terna consonat ecce Tuba:
Quæ tam concordī sociantur classica cornu,
Impia castra, Tubas creditis esse? Tuba est.

XVII.

In Ensiferum Grypha:

*Stemma IOANNIS CAROLI CHODKIE-
VICZ M. D. L. Supremi exercitus Du-
ectoris.*

Hic, qui supinos defluentibus plumis
Inuestit armos, & bicorporis plantæ
Effultus vngue rectus imminet cælo,
Et letiformi Marte præliaturus
Explorat ensē prouidus duellator,
Non Atticarum flexili chorearum
Proludit orbe, non rotatili plausu
Reciprocante verberat solum plantæ:
Cuniculos non Amazonum siluis
Inhospitales Arcton appulit gressus.
Sed e tropæis latus Imperatorum
CHODKEVICANAS transmigravit in ceras,
Suisque clarum stemma laudibus fulsit.
Nunc ad Poloni Martis æreos cantus,
Tubæque gratum murmur exsoporatus,
Formidolosos ense fulminat Turcas.
Auertat isthinc peruicax Hetruscorum
Et Apulorum veritas Sacerdotum

Victo-

Victoriarum nuntias coruñices,
 Vates columbos, auguresque cornices.
 En certiora, Magne Militum Ductor,
 Gryphs Lechicorum signa dat Triumphorum:
 Ut dum per auras fluctuante subsultu
 Stat ludibundus, & velut theatriali
 Pugil bipenne motat atea ferrum,
 Spectator ipse nesciat, Tuum Grypha
 An praeliantem cernat, an triumphantem.

XCVIII.

De BB. AGAPI & CHRONIA virginibus
 & Martyribus, qua sorores ob CHRISTVM
 carcere maceratae, postea in ignem missae sed in-
 uiolata oratione ad CHRISTVM fusae ad
 calum euolarunt.

Nil iuuat includi tenebroso carcere Diuas:
 Te meli⁹, cæco carcere; CHRISTE, vident.
 Nil iuuat ignitis immergere membra caminis:
 Ignoscit casto conscia flamma pedi.
 Compositis ambæ venerantur sidera palmis;
 Et socia Superum culminamente petunt.
 De flamma carcer, de carcere flamma meretur:
 Flamma soror, carcer frater utrique fuit.

XCIX.

De S. LEONE Pontifice, qui ATTILAM
 Hunnorum Regem in Italiam cum copiis in-
 fluentem monitu suo & oratione repressit.

ATTILA Pannonicis populatur cæcis Alpēs
 Obuia magnanimus tendit in arma LEO.
 Aquer sa gemini concurrunt fronte Leones.
 Inde LEO Dacus, Tuscus & inde LEO.
 Consciū ille sui, fera reppulit arma, furoris,
 Nempe tua monitus maximè voce LEO,
 O quæ te memorem! quo Regem nomine dicā!
 Ille LEO raptor, tu LEO pastor eras.

De S. ARDAIONE, qui ex Mimo repente
Christianus effectus, sui testimonio sanguinis
CHRISTVM confessus est.

ARDALIO fac. os deridet carmine ritus,
Festaque non æqua voce theatra quatit.
Audiit Omnipotens: Non est opus, inquit, huius
Fulmine, tam facile Gratia vince virum.
Deserit illa polos, & deserit iste theatrum,
Et tereti sacrum voluit in ense caput.
Sic sic, inquit, abit nostræ Comœdia vitæ:
Terra vale, cælum plaude, Tyranne feri.

De SS. BASILISSA & ANASTASIA, quæ sub
NERONE, lingua pedibusque præcisæ percussæ
gladio occubuerunt.

FORTIS ANASTASIÆ comes est BASILISSA
Filla canit CHRISTVM voce, nec ista tacet.
Cæsareas viriusque sonus dum venit ad aures;
Vulnere lingua, simul pes viriusque cadit.
Vtraque sponte genū sinuato vulnere curat,
Et te prociduo poplite CHRISTE colit.
Italici CHRISTO nescis in prouide Cæsar?
Quem tacuisse velis, sic coluisse iubes.

De S. APOLLONIO Senatore, qui lecta pro
CHRISTI Religione in Senatu Apologia
gladio percussus est.

CREBER APOLLONIVM prona bibit aure
Cû legit arcano nobile dogma libro. (phos,
Aetatemque canit CHRISTI, sanctosque triumphos.
Et stygia nuper capta tropæa domo.
Sed ramentum infontem multat sententia Divi,
Romanumque iubet tingere tædæ torum.
Ne dubitate nouo Romani credere libre:
Mucro hylus, sanguis littera, Roma liber.

CIII.

De S. ADALBERTO Gnesnensi Archiepiscopo
 & Martyre, qui à Prussis lanceis remissus ap-
 petitus pro CHRISTO fortiter occubuit

Sæpe tyras, ALBERTVS ait, & sæpe Tibiscos.
 Sistrum sæpe peto, nauigo sæpe Salam.
 Ah quando tandem stellantia littora visam!
 Ah quando certa sidera puppe petam!
 Dixerat, & crudis Prussus dat vulnera contis
 Et creber remis pectora nauta quatit.
 Vtere iam remis, & largum funde cruorem:
 His remis, isto flumine, vise Polum.

CIV.

Puer IESVS totus desiderabilis.

Hylæi rores, & Hymettia liba valete,
 Pinguiæque Assyriis de flua mella fauis:
 Me trahit ille ferax sanctorum vultus amorum,
 Ille verecundo viuus in ore pudor.
 Cum mea mens sacræ satiatur imagine formæ,
 In desideriis paescitur ipsa suis.
 O IESV, mea sola fames, mea sola voluptas,
 Quam sapis ipse, tui si sapit ipsa fames!

CV.

Vox dilecti mei.

AH ego tã liquidas surdus nō audio voces?
 Alter & in fausta cantus in aure sonat.
 Clamat, Ede tellus, respondent æquora: Pota.
 Vasta sitim faciunt æquora, terra famem.
 Terra dehisce, cauis arelcite flumina ripis:
 Respuat & voces auris, & ora cibum.
 Visolote, CHRISTE, frui possimque velimque,
 Totus & os posthac, totus & auris ero.

CVI.

CVI.

Imago Sanctissima VIRGINIS PLANCO
missa.

Missi, PLANCE, tibi tenerū cū Matre puellū,
Deliciasque meas, deliciasque tuas.
Mittere nobilius, maius comprehendere palmæ
Nil potuere mea, nil voluere tua.
A me plura tamē si munera, PLANCE, requiris:
Non à me, à donis plura require meis.

CVII.

*De plurimis CHRISTI Martyribus, qui navi
versata impositi, demersi sunt.*

DEgenerē linguā tenebrosi carceris umbrā,
Ut scandant fragilem mascula turba ratē.
Sunt illic merces, plagæ; sunt vota, rudentes;
Mors, pretium, virtus, prora; carina, salus;
Vinela, fides; malus, pietas; suspiria, ventis;
Spes, velum; remus, gratia; rector, amor;
Tunc Deus, His si navis, ait, mea cingitur armis,
Typhi tuam cælo deice, mitte meam.

CVIII.

*De PALMVLO adolescente sanctissimo
immaturè vita functo.*

Vixisti tibi, vixisti quoque, PALMVLE,
CHRISTO.

Longa tibi fuerat vita, brevisque DEO.
Semper vixisti CHRISTO; tibi, PALMVLE, raro.
Longa. DEO fuerat vita, brevisque tibi:
Mortuus, es victurus: erit tua, PALMVLE, vita.
Longa brevisque tibi, longa brevisque DEO.

CIX.

De S. SIMEONE STYLITA.

E St, inquit, SIM E O N tellus mihi paruula punctum:

Quis velit i puncto, CHRISTE, mouere pedes?
Ergo pedes posthac æternum stabitis, inquit,
Ne tam parua meum semita fallat iter.

Constitit: & stanti trigesima vertitur ætas,
Quæ tandem merito contulit astra viro.
Si tibi terra fuit punctum, sint circulus astra:
Iam lato choreas piaude per astra gradu.

CX.

CHRISTI in Cruce vox, SITIO.

A H sitio, clamas, Princeps pulcherrime rerû:
Non habeo pro te dulcia vina, siti.

Tu tamen, Ah sitio, clamas: dabo pocula, Spôse:
Heu mihi! sed misto pocula felle dabo,

Hæc, mi Sponse, bibe: quæris cui forte propines?
Ad me pro mundi, CHRISTE, salute bibe.

CXI.

De S. IGNATIO Martyre, cuius in corde nomen
IESV augustissimum aureis incisum litteris
post mortem inuentum.

A Vrea in IGNATI fulgent cognomina corde
Hic tua tu recû nomina, CHRISTE locas.
Sparserat effuso Martyr cor sanguine: de quo
Aurea te referens littera facta fuit.

Vnde potest fuluum mutari sanguis in aurum?
Sed tamen est sanguis Martyris: ergo potest.

CXII.

In gratiam MARTINI BADACH ex Vilnensi
Academia in Germaniam proficiscentis.

Sic te Theologum iudex audiret Aquinas,
Ingenium Thomas diceret esse suum.
Sic te Oratorem facundo Tullius ore
Audiret, linguam diceret esse suam. (Ses
Quæ tuæ sunt, si forte, BADACH, na dixeris es
Ingenio Thomas, Tullius ore caret.

CXIII.

In tres Tubas, Stemma IOANNIS RVD O-
MINA Equitis Euthuani.

Tres nuper Dina, Bellona, Diana, Thalia
De RVDOMINAEIS dimicuerunt Tubis.
Nostra Tuba est, Bellona inquit, Tuba nostra,
Diana, est:

Hæc, inquit, potius nostra, Thalia, Tuba est.
Audiit & Getico Maiores subrisit ab Hæmo,
Nil mihi cum vestris, numina docta, Tubis.
Vestra Tuba est Bellona, inquit, Tuba vestra
Diana est, (us.

Vestra Thalia Tuba est, sed RVDOMINA me-

CXIV.

De morte CAESARIS N^o qui scenicum dum lu-
strat calum princeps inopino casu ad theatrum
datus expiravit.

Vivus ubi roseum fulgor mentitur Olympi,
Et simulant viuas aurea tecta domos,
Picta renidentis dum lustrat sidera scenæ,
Atq; alacres CÆSAR fertq; refertq; gradus;
Pendula nitentes decepit bractea plantas,
Atque sua quassum mole necavit oris.
Noxia Caesaribus semper sublimia: quisquam
Ad superos veniat CÆSAR, & inderuet.

CXV.

CXV.

Idem loquitur de se.

Falsa theatralis dum sidera miror Olympi,
 Vera mihi, d'ixi, sidera pande DEVS.
 Dum meus has LOLOLA Pater modò cerneret
 oras,
 Putida, clamabat, quàm mihi sordet humus?
 O mihi tam pulchri referentur morte penates?
 Vera mihi referat, dum loquor, astra DEVS.
 At quia mors aberat cælo quaesita, cadendum
 Ad terram nobis, vt moreremur, erat.

CXVr.

De eodem.

Scenica mentiti dum fortè palatia cæli,
 Et dubio CÆSAR scanderet astra pedes
 Aurea quæ falsi simulauerat atria cæli,
 Scissa ruinosum tela sefellit iter.
 Decepto ruit ille gradu, tragicique doloris
 Ad sua materies ipse theatra redit:
 Et IESVM vocat ore. Pii ne flete sodales.
 Non ruit ex astris CAESAR, in astra ruit.

CXVII.

De duplici SENECA: ad PAVLVM.

DE gemino SENECA pugn. t sentētia Vatū.
 Conueniet si tu, PAVLE, secundus eris.

CXVIII.

In PHILIPPVM Rhetorem.

Non poterat iussus tria dicere verba PH I.
 LIPPVS.

Si vultis causam nosse, disertus erat

CXIX.

CXIX.

De nobili adolescente in feriis Bacchanalium miserabiliter extincto.

S Altantes nuper mors viderat atra Lupercos,
Et se festiuis miscuit ipsa choris,
Ebria perque domos saltabat perque plateas,
Morborum longo praeueniente choro:
Hic vni iuuenis dum fortè resistere vellet,
Ebria non meritum messuit ense caput.
Tollite de lauris iuuenes conuiuia mensis;
Quis scit, an ex vestris non bibat illa scyphis?

Handwritten text, possibly a signature or date, in cursive script.

14
Ad quem
Carolus Malgari

St

Larus Deo Patri
Virginis Mariæ
Is

Handwritten flourish or signature.

6539

